

Fənn : 1906 Mikroiqtisadiyyat - 2

1 Cinni əmsalı bundan asılıdır:

- gəlirlərin orta səviyyəsindən
- gəlirlərin bölgüsündən
- gəlirlərin ümumi səviyyəsindən
- minimal gəlirin səviyyəsindən
- nominal və real gəlirlərdən

2 Utilitarizm nəzəriyyəsinin başlanğıcı kimin işlərindən başlanır:

- E.Atkinson
- D.Byukkenen
- F.Xayek
- K.Marks
- C.Bentam

3 Sosial sığorta sistemi gəlirlərin yenidən bölgüsünü təmin edir:

- düzgün cavab yoxdur
- əhalinin sosial qrupları arasında
- əhalinin aşağıtəminatlı və yüksəktəminatlı təbəqələri arasında
- eyni bir şəxsin həyatının müxtəlif dövrləri arasında
- ölkənin müxtəlif regionları arasında

4 Gəlirlərin bölgüsünə təsir edən ümumiqtisadi amillərə aid deyil:

- iqtisadiyyatın inkişaf səviyyəsi
- iqtisadiyyatın açıqlıq dərəcəsi
- inhisarlaşma səviyyəsi
- bütün yuxarıda göstərilənlər aiddir
- əhalinin adam başına düşən gəlir səviyyəsi göstəricisi

5 Gəlirin səviyyəsinin onun orta kəmiyyətindən kənarlaşma dərəcəsi nəyin köməyi ilə qiymətləndirilir.

- fond verimi əmsalı ilə
- Atkinson indeksi
- dispersiya və variasiya əmsalı
- Lorens ayrısı
- Cinni əmsalı

6 Cinni əmsalı fərdi gəlirlərləri müqayisə edir.

- gəlirin orta səviyyəsi ilə
- gəlirin ən yüksək səviyyəsi ilə
- gəlirin ən aşağı kəmiyyəti ilə
- doğru cavab yoxdur
- gəlirin bütün başqa səviyyələri ilə

7 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Gəlirlərin bölgüsü insanların ilkin olaraq istehsal amillərinə nə dərəcədə malik olmasından asılıdır
- İnsanın peşəsi və əməksevərliyi onun gəlirinin kəmiyyətinə xeyli dərəcədə təsir edir
- Amil gəlirinin kəmiyyəti həmin amillərin milli məhsulun yaradılmasında payından asılı deyil
- İqtisadiyyatın inhisarlaşma dərəcəsi gəlirlərin bölgüsünə təsir edir
- Bazar gəlir bölgüsü iqtisadi səmərəliliyi təmin edir

8 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Gəlir bölgüsünə yalnız ümumi iqtisadi amillər təsir edir
- İnsan gəlirinin səviyyəsi onun həyat tsiklinin dövründən asılıdır
- Öz istehlakı üçün nemətlər istehsalı insanın gəlirini dolayısıyla artırır
- Gəlirlərin qeyri-bərabərlik göstəriciləri statistik verilənlər əsasında hesablanır
- İnsanın real gəlirini müəyyənləşdirmək üçün inflyasiyanı nəzərə almaq lazımdır

9 əgər Atkinson indeksi sonsuzluğa meyllidirsə, deməli

- cəmiyyətdə gəlirlər bərabət bölünüb
- cəmiyyət gəlirlərin qeyri-bərabərliyinə laqeyddir
- cəmiyyətdə gəlirlər çox yüksəkdir
- cəmiyyətdə gəlirlərin ədalətli bölgüsü meyarları müəyyənləşdirilməyib
- cəmiyyət gəlirlərdəki qeyri-bərabərliyin aradan qaldırılmasına ciddi önəm verir

10 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- Cinni əmsalı həmişə mənfidir
- Gəlirlərin bazar bölgüsü həmişə sosial ədaləti təmin edir
- Lorents əyrisi istehsal amilləri arasında qarşılıqlı əlaqəni əks etdirir
- Atkinson indeksi gəlirlərin təkrar bölgüsündən cəmiyyətin potensial uduşunu göstərir
- Bazar iqtisadiyyatı üçün gəlirlərin bərabər bölgüsü səciyyəvidir

11 Gəlirlərin məqsədyönlü təkrar bölgüsünə daxildir:

- mütərəqqi gəlir vergisi şkalasından istifadə
- əhəlinin aztəminatlı təbəqələrinə müavinətlərin verilməsi
- kapitalla vergiqoyumu
- sadalananların heç biri gəlirlərin məqsədyönlü təkrar bölgüsünə aid deyil
- sadalananların hamısı

12 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Dövlətin əhaliyə transfertləri həm pul formasında, həm də natural formada ola bilər
- Pul transfertləri əməyin insan üçün cəlbediciliyinin artmasına rəvac verir
- Natural transfertlər yardımı təyinatı üzrə istifadə etməyə imkan vermir
- Dövlətin əhaliyə transfertləri müəyyən əmtəə və xidmətlərin alınması üçün subsidiya şəklində verilə bilər
- Mütərəqqi vergiqoyumu iqtisadiyyatda iş fəallığını azalda bilər

13 Torpaq rentasının həcmində müxtəliflik əks etdirir:

- torpağa tələb təklifdən üstündür
- torpağın təklifinin tələbdən üstünlüyünü
- torpaq sahələrindən məhsuldarlığın son həddinin müxtəlifliyini
- torpağın mülkiyyətçisi və maddəli fəhlə arasındakı münasibəti
- torpaq üzərindən mülkiyyətin müxtəlif formalardan olmasını

14 Nəyin nəticəsində torpağın təklifi dəyişilə bilməz?

- meliorasiya işləri
- çətin keçilə bilən sahələrə yolların çəkilməsi
- torpağın eroziyası
- bütün sadalananlar torpağın təklifini dəyişə bilər
- gübrələrin verilməsi

15 Əgər dövlət torpağa vergini artırırsa, onda bunun nəticəsi olacaq:

- torpağın qiymətinin artması
- torpağın icarəyə verilməsi tələbinin azalması
- torpaq mülkiyyətçilərinin gəlirlərinin azalması
- sadalananlardan heç biri
- yuxarıda sadalananların hamısı

16 Faiz dərəcəsi – 10% olduqda ildə 2000 dollar renta verən torpağın qiyməti neçədir:

- 1000 dollar
- 10000 dollar
- 2000 dollar
- 2100 dollar
- 20000 dollar

17 Aşağıdakılardan doğru olmayanı göstərin:

- mütləq renta torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət inhisarının törəməsidir
- torpaq özü bərpaolunmayan istehsal amilidir
- torpaq rentasının artması satış üçün torpağın təklifini genişləndirir
- torpağın qiyməti rentanın kəmiyyəti ilə düz mütənasib asılılıqdadır
- differensial renta torpaq sahələrinin kəfiyyətlərindəki fərqlərlə şərtlənir

18 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- «Torpaq» anlayışına onun tərkində olan hər şey, meşələr, hidroresurslar daxildir
- Kapitalizmdə torpaq mülkiyyətinin torpaqda təsərrüfatçılıqdan ayrılması baş verir
- Hazırkı dövrdə torpaq əsas istehsal vasitəsidir
- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Torpaq rentası torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətin iqtisadi realizasiyasıdır

19 İcarəyə götürülmüş torpağa tələb əyrisi aşağıdakı qrafiklə üst-üstə düşür:

- torpaqdan son hədd gəliri
- son hədd xərcləri
- torpaqdan orta gəlir
- torpaq təklifi
- orta xərclər

20 Torpaq mülkiyyətçiləri ümumiyyətlə renta əldə edə bilmir, əgər:

- torpağa görə vergi olarsa
- torpaq təklifi qeyri elastikdirsə
- torpaq sahəsinin tələb və təklif əyriləri kəsişərsə
- təklif əyrisi tələb əyrisindən sağda yerləşərsə
- torpağın münbitliyi kəskin pisləşərsə

21 Göstərilənlərdən düz olmayanı tapın.

- torpaq bazarında tarazlıq, eyni keyfiyyətli bütün torpaq sahələrində rentanın kəmiyyətinin eyni olmasında təzahür edir
- icarəçi-istehsalçı üçün renta istehsal xərclərinə aiddir
- torpaq rentalarının kəmiyyətindəki fərqlər torpaq sahəsinin son hədd məhsuldarlığındakı fərqləri göstərir
- torpağın qiyməti kapitallaşmış rentadan ibarətdir
- torpağa tələb əyrisi sağa yerdəyişərsə torpaq rentasının kəmiyyəti azalır

22 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- «Renta» və «icarə haqqı» anlayışları üst-üstə düşür
- Torpaq rentası kəmiyyətindəki fərqlər torpaq sahələrinin son hədd məhsuldarlığındakı fərqləri əks etdirirlər
- Torpaq sahibləri differensial renta alırlar, çünki müxtəlif yerlərdə torpağın keyfiyyəti müxtəlifdir
- Torpaq təklifi meliorasiya işləri aparmaq nəticəsində dəyişilə bilər
- Differensial renta II torpaq sahəsinə əlavə kapital qoyulduqda meydana gəlir

23 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Torpağa xüsusi mülkiyyət kənd təsərrüfatı məhsulunu bahalaşdıran amildir
- İnhisar rentasının mənbəyi bəzi növ kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal şərtlərinin təkrar edilməsinin qeyri-mümkünlüyüdür
- Təkmil rəqabət şəraitində mütləq renta olmur
- Torpaq rentasının kəmiyyəti icarəyə verilən torpaq sahələri bazarında tələb və təklifdən asılıdır
- Torpağın qiyməti rentanın kəmiyyətindən və borc faizinin stavkasından asılıdır

24 əgər torpaq sahəsi ildə 5500 manat renta verirsə və faiz stavkası 5%-sə, onun qiyməti necədir?

- 1100 manat
- 10000 manat
- 11000 manat
- 110000 manat
- 100000 manat

25 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Torpağın qiyməti torpaq rentasının kəmiyyətindən asılı deyil
- Yalnız orta və yaxşı keyfiyyətli torpaq sahələrinin sahibləri differensial renta alırlar
- Torpağa tələb əyrisi mənfi mailliklidir
- Torpağın məhsuldarlığı nə qədər yüksək olsa, müvazinətli renta səviyyəsi bir o qədər yüksək olar
- Torpaqdan son hədd gəliri torağın məhsuldarlığından asılıdır

26 Məhsul buraxılışının istənilən həcmindən firmanın ümumi xərcləri bərabərdir:

- orta ümumi xərclərlə orta dəyişən xərclərin fərqinə
- orta ümumi xərclərin əmtəə buraxılışının həcmindən hasilinə
- orta dəyişən xərclərin əmtəə buraxılışının həcmindən hasilinə
- son hədd xərclərinin əmtəə buraxılışının həcmindən hasilinə
- orta aşkar xərclərin orta dəyişən xərclərin cəminə

27 Son hədd xərcləri əyrisi orta dəyişən xərclər əyrisini o nöqtədə kəsir ki, burada

- mənfəət maksimumdur
- orta dəyişən xərclər minimumdur
- mənfəət 0-a bərabərdir
- orta dəyişən və orta sabit xərclər üst-üstə düşür
- son hədd xərcləri minimumdur

28 əmtəə istehsalı xərcləri aşağıdakını müəyyənləşdirən amildir:

- əmtəə təklifini
- əmtəənin ümumi faydalılığını
- əmtəəyə tələbi
- istehlakçı seçimini
- əmtəənin son hədd faydalılığını

29 Orta sabit istehsal xərcləri orta dəyişən xərclərdən onunla fərqlənir ki, onların kəmiyyəti:

- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən azdır
- məhsulun buraxılış həcmnin dəyişməsinə asılı deyildir
- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən çoxdur
- məhsulun buraxılış həcmnin artması ilə azalır
- son hədd xərclərinin kəmiyyətindən asılıdır

30 Sabit xərclərə aiddir:

- idarəetmə və mühafizə heyətinin əməkhaqqı məsrəfləri, kreditə görə faizlər
- işçilərin əməkhaqqından, avadanlığın əldə edilməsinə məsrəflər, rentə ödənişləri
- fəhlələrin əməkhaqqında məsrəflər, xammal və avadanlığın dəyəri
- idarəetmə heyətinin əməkhaqqına, xammalın alınmasına məsrəflər, kreditlərə görə faizlərin ödənişi
- xammal, elektrik enerjisinə məsrəflər, kreditə görə faizlər, icarə haqqı

31 Düzgün müddəanı tapın:

- iqtisadi mənfəət qeyri – aşkar xərcləri təcəssüm etdirir
- ümumi sabit xərclər istehsal həcmnin dəyişməsi ilə dəyişmir
- istehsalın həcmi nə qədər böyükdürsə ümumi sabit xərclər bir o qədər azdır
- son hədd xərcləri məhsul buraxılışının həcminə bölünmüş ümumi xərclərə bərabərdir
- iqtisadi mənfəət adətən mühasibat mənfəətini üstələyir

32 Miqyasda qənaət qanunu və azalan verim qanununun təsiri müəyyənləşdirir:

- normal mənfəət kəmiyyətini
- ümumi istehsal xərclərinin dəyişməsinə
- orta istehsal xərclərinin dəyişməsinə
- iqtisadi və mühasibat mənfəəti arasında fərqi
- qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında fərqi

33 Orta ümumi xərclər qrafiki yerləşir:

- orta dəyişən xərclər qrafikindən aşağıda
- orta sabit xərclər qrafikindən aşağıda
- orta dəyişən xərclər qrafikindən yuxarıda
- orta sabit xərclər qrafikinə paralel
- orta sabit xərclər qrafikindən yuxarıda

34 Bütün son hədd xərclərinin cəmi bərabərdir:

- ümumi xərclərə
- ümumi sabit xərclərə
- orta xərclərə
- gizli xərclərə
- ümumi dəyişən xərclərə

35 Son hədd xərcləri:

- əvvəlcə artır, sonra azalır
- yavaş-yavaş azalır
- yavaş-yavaş artır
- əvvəl azalır, sonra artır
- dəyişilməz qalır

36 Ümumi dəyişən xərclər qrafikinın sınıma yeri:

- son hədd xərcləri minimum olan nöqtədədir
- orta xərclər minimum olan nöqtədədir
- son hədd xərcləri maksimum olan nöqtədədir
- ümumi dəyişən xərclər qrafikinın sınıma yeri yoxdur
- orta xərclər maksimum olan nöqtədədir

37 Qısamüddətli dövrdə sahibkar istehsal həcmi artırmağa qədər:

- son hədd xərcləri 0 bərabər olana qədər
- miqyasda qənaət effekti başlayana qədər
- verimin azalması effekti başlayana qədər
- qısamüddətli dövrdə istehsal həcmi artırmağa lüzum yoxdur
- sabit xərclər aradan qalxana qədər

38 Uzunmüddətli orta xərclər əyrisi adətən:

- U – şəkilli olur
- S – şəkilli olur
- L – şəkilli olur
- müsbət mailliyə malik olur
- mənfi mailliyə malik olur

39 Firma 120 vahid məhsul istehsal edib, ümumi xərcləri 1320 manat təşkil edib. Orta xərclər nəyə bərabərdir?

- 1200
- 11
- 1440
- 14
- 12

40 Orta sabit xərclər 4, orta dəyişən xərclər 14-dür. Məhsul buraxılışının həcmi 180-dir. Orta xərclər nə qədərdir?

- 3240
- 2520
- 1800
- 45
- 720

41 Ümumi sabit xərclər 150, ümumi dəyişən xərclər 360-dır. Məhsul buraxılışının həcmi 179 vahid olmuşdur. Orta xərclər nə qədərdir?

- 4
- 3

- 5
- 20
- 40

42 Ümumi xərclər 564000, orta xərclər 80-dir. Məhsul buraxılışının həcmi nə qədərdir?

- 563920
- 5070
- 564080
- 12120
- 7050

43 Firma 240 vahid məhsul istehsal etmişdir. Onun ümumi xərcləri 72000, dəyişən xərcləri 62400 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 300
- 560
- 260
- 40
- 36

44 Məhsul satışından gəlir 550000 olmuşdur. Sabit xərclər 15000, dəyişən xərclər 430000 təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- 105000
- 135000
- 120000
- 13500
- 10500

45 120 vahid məhsulun satışından gəlir 93000 manat olmuşdur. Orta xərclər 700 manat təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- 93700
- 9000
- 775
- 84000
- 5800

46 Məhsulun satışından firma 720000 gəlir əldə etmişdir. Aşkar xərclər 560000, gizli xərclər 70000 olmuşdur. İqtisadi mənfəət nə qədərdir?

- 65000
- 90000
- 650000
- 490000
- 49000

47 Firmanın ümumi xərcləri 64000, orta dəyişən xərcləri 570, orta sabit xərcləri 70 olmuşdur. Firma neçə vahid məhsul istehsal etmişdir?

- 1200
- 10
- 100
- 120

1000

48 Firma 140 vahid məhsul istehsal etmişdir. Ümumi xərclər 420000, orta dəyişən xərclər 2100 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 900
 9000
 150
 1400
 1500

49 Marketing termini ilk dəfə nə vaxt və harada meydana gəlib?

- XX əsrin sonunda İtaliyada
 XX əsrin əvvəllərində ABŞ-da
 XX əsrin ortalarında Böyük Britaniyada
 XX əsrin ortalarında Fransada
 XIX əsrin sonunda Almaniyada

50 Bixeviorizm adlanır:

- menecer firma nəzəriyyəsi
 həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
 sadalananlardan heç biri
 davranış firma nəzəriyyəsi
 ənənəvi firma nəzəriyyəsi

51 Hansı mülkiyyət formasının yayılması ilə əlaqədar firmanın menecer nəzəriyyəsi meydana gəlmişdir:

- bu nəzəriyyənin meydana gəlməsi mülkiyyət forması ilə əlaqədar deyil
 dövlət
 səhmdar
 xüsusi
 bələdiyyə

52 Firmanın xarici artımının səbəbi:

- qovuşma və udulma
 qiymətli kağızların əlavə buraxılışı
 bütün sadalanan amillər
 investisiya
 bank krediti

53 Firmanın davranış nəzəriyyəsində daha çox diqqət yetirilir:

- əks mərkəzləşdirməyə
 xarici təsirlərin nəzərə alınmasına
 operativ idarəetmə problemlərinə
 ticarətdən daxilolmanı maksimumlaşdırmağa
 bütün sadalanan maraqlara

54 Konsern – firma təşkilinin əsas forması olmaqla aşağıdakı yollarla yaradılır:

- diversifikasiya
 üfüqi inteqrasiya

- daxili artım
- əks-mərkəzləşdirmə
- udulma

55 X. Saymonun təklif etdiyi davranış nəzəriyyəsinin əsas anı hesab olunur:

- güzəşt məharəti
- vaxt məhdudiyətinin təyin edilməsi
- hüquq və vəzifələrin dəqiq bölgüsü
- adları çəkilənlərin heç biri ilə
- büdcə məhdudiyətinin tətbiq edilməsi

56 Firmanın kapitalının müxtəlif sahələrə qoyulması və çoxprofilli istehsalın yaradılması belə adlanır:

- Mülkiyyətin özəlləşdirilməsi
- Səhmləşdirmə
- Kapitalın diversifikasiyası
- Kooperasiya edilmə
- Sahibkarlıq fəaliyyəti

57 Açıq və qapalı səhmdar cəmiyyətləri arasında fərq nədədir?

- Açıq səhmdar cəmiyyətlərinin səhmlərinin bir hissəsi həmişə dövlətə məxsusdur
- Qapalı səhmdar cəmiyyətinin səhmləri qiymətli kağızlar bazarında satışı çıxarılır
- Qapalı səhmdar cəmiyyətlərinin öz məhsullarını xaricə satmaq hüququ yoxdur
- Onların arasında heç bir fərq yoxdur
- Açıq səhmdar cəmiyyətləri daha aşağı dividend verirlər

58 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar jəmiyyəti, kooperativlər, ortaqlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- kapital üzərində mülkiyyətin formasından
- kapital qoyuluşu sahəsindən
- kəmiyyətindən
- rəqabətin növündən
- buraxılan məhsulun çeşidindən

59 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- reklama az xərclərin çəkilməsi
- uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik
- qeyri-sabitlik
- bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- idarəetməyə az xərclərin olması

60 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- kütləvi istehsal məsrəflər
- yüksək idarəetmə məsrəfləri
- sabitlik
- bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir
- ETT-ə və yeni əmtələrin işlənilməsinə yüksək məsrəflər

61 Firmanın belə nəzəriyyəsi mövcud deyil:

- məqsədlərin maksimallaşması nəzəriyyəsi

- menecer
- ənənəvi
- bütün sadalananlar mövcuddur
- həcmnin maksimallaşması nəzəriyyəsi

62 Qovuşma – bu:

- məhsulların reallaşdırılması sahəsində firmaların fəaliyyətinin birləşməsi
- bir firma tərəfindən digərinin alınması
- şirkətlərin birləşməsi haqqında qarşılıqlı müqaviləsi
- firmanın elmi tədqiqatlar sahəsində birləşməsi
- inhisarçı danışıqı

63 Eynitipli məhsul istehsal edən firmaların birləşməsi - bu:

- diversifikasiya
- üfüqi birləşmə
- şaquli birləşmə
- əks-mərkəzləşdirmə
- konqlomerat

64 Vahid texnoloji prosesin müxtəlif mərhələlərini həyata keçirən firmaların birləşməsi - bu:

- diversifikasiya
- üfüqi birləşmə
- şaquli birləşmə
- əks-mərkəzləşdirmə
- konqlomerat

65 Alternativ firma nəzəriyyələrindən birinə görə sahibkarlar və menecerlərin məqsədləri eyni olur:

- istehlakçı tələbatının maksimum ödənilməsi
- firma həcmnin maksimallaşdırılması
- mənfəətin maksimallaşdırılması
- səhmlərin miqdarının artırılması
- satışdan gəlirin maksimallaşdırılması

66 Firmanın inkişafının daxili mənbəyi deyil:

- firmaların birləşməsi
- borc vəsaitləri
- firmanın öz resursları
- bütün sadalananlar
- qiymətli kağızların əlavə buraxılışından vəsait

67 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinə kimlərin mənafeələrini aid etmir:

- səhmdarların
- fərdi sahibkarların
- fəhlələrin
- bütün sadalananların marağını daxil edir
- menecerlərin

68 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsinə görə firma rəhbərliyinin əsas vəzifəsi:

- satışın həcmnin və firma gəlirlərinin artırılması

- firma həcminin maksimumlaşdırılması, onun aktivlərinin artırılması
- mənfəətin maksimumlaşdırılması
- bütün sadalananlar
- xüsusi maraqların və firmanın strateji mənafeələrinin uzlaşdırılması

69 Bazar əməliyyatları iştirakçılarının və üçüncü şəxslərin ümumi xərcləri nədir:

- orta xərclər
- fərdi xərclər
- xarici effektlər
- xarici xərclər
- ictimai xərclər

70 Hər hansı nemətin istehsalı və istehlakı ilə əlaqədar üçüncü şəxslərin rifahının artması:

- ictimai fayda
- ictimai nemət
- xarici effekt
- xarici fayda
- fərdi fayda

71 Müsbət xarici effektlərin tənziqlənməsi məsələsi ibarətdir:

- bu effekti yaradan nemətlərin istehsalının və istehlakının həcmi azaltmaqdan
- bu effekti yaradan nemətlərin istehsalının və istehlakının həcmi balanslaşdırmaqdan
- bu effekti yaradan nemətlərin istehsalının və istehlakının həcmi artırmaqdan
- bu effekti yaradan nemətlərin qiymətini yüksəltməkdən
- belə səmərə yaradan nemətə qiymətin endirilməsi

72 Mənfi xarici effektlərin tənziqlənməsi üçün təşviq edilmiş vergilərin tətbiq edilməsini kim təklif etmişdir?

- P. Kouz
- B. Pareto
- D. Keyns
- M. Fridman
- A. Piqu

73 Rəqabətsizlik və müstəsnaıqsız xüsusiyyətləri aiddir:

- xidmətlərə
- aşağı keyfiyyətli əmtəələrə
- ictimai nemətlərə
- istehlak əmtəələri
- xüsusi nemətlərə

74 İctimai nemətlərin istehlakda qeyri-rəqabətlik xüsusiyyəti bundadır:

- nemətin bu həcmində onun bir nəfər tərəfindən istehlakı digər insanlar tərəfindən istehlakını azaltmır
- nemət qeyri-təkmil rəqabət şəraitində istehsal olunur.
- neməti haqqının ödənilib-ödənilməməsindən asılı olmayaraq eyni miqdarda əldə etmək olar
- əgər nemət istehsal olunubsa, heç kim başqa fərdləri onu istehlak etmək imkanından məhrum edə bilməz
- bu nemətlər inhisar şəraitində istehsal olunurlar

75 Dövlətin aşağıdakılarının istehsalına müdaxiləsi zəruridir

- xidmət
- xüsusi nemət
- ictimai nemət
- qeyri-maddi nemət
- adları çəkilənlərin heç birinin

76 İctimai seçim nəzəriyyəsi öyrənir.

- gəlirlərin cəmiyyətdə yenidən bölgüsü metodları
- istehlakçıların gəlirləri və üstünlükverimləri nəzərə alınmaqla tələbin formalaşmasını
- amil gəlirlərinin əldə olunması və bölgüsü prosesini
- firmaların davranış motivləri və prinsiplərini
- insanların dövlət idarələrindən öz mənafeləri üçün istifadə etdikləri üsulları

77 Xalis ictimai nemətlərə aiddir:

- ictimai mülkiyyət formasında olan müəssisələrin istehsal etdiyi nemətlər
- istehlakı müstəsna olan, lakin rəqabətli olanlar
- istehlakı müstəsna, lakin rəqabətli deyil
- istehlakı nə müstəsna, nə də rəqabətli olmayanlar
- istehlakı müstəsna olmayan, lakin rəqabətli olanlar

78 Siyasi proseslər yolu ilə siyasi institutlar vasitəsilə iqtisadi xeyrin əldə olunması:

- siyasi rentadır
- loqrollinqdir
- differensial rentadır
- inhisar rentası
- lobbicilikdir

79 Loqrollinq - bu:

- ictimai marağın xüsusi marağdan üstün olması
- ictimai faydalılığın maksimumlaşdırılması
- siyasi rentanın əldə edilməsi
- lobbicilik
- səsvermədə səsrlərlə ticarət etmək

80 Təqdim olunma xüsusiyyətlərinə uyğun nemətlərin təsnifləşdirilməsi bütün nemətləri bölür:

- ilkin zərurət məhsulları və zinət əşyaları
- qiymətli və qiymətli olmayan
- ictimai və xüsusi
- nominal və neytral
- maddi və qeyri- maddi

81 Xalis xüsusi nemətlər bunlara səciyyəli ki, onlar:

- mənfəət gətirmir
- istehlakda nə rəqabətli, nə də müstəsna deyillər
- istehlakda rəqabətli və müstəsna dirlər
- doğru cavab yoxdu
- yalnız xüsusi müəssisələr istehsal edir

82 Xalis ictimai neməti fərqləndirən odur ki:

- onun əlavə istehlakçıya verilməsmi əlavə xərclər tələb edir
- o yalnız birgə istehlak oluna bilər
- onun istehlakı müsbət xarici effekt gətirir
- bütün göstərilənlər doğrudur
- onun istehlakı rəqabətin inkişafına səbəb olur

83 Bazar qiymətlərində öz əksini tapmayan nemətlərin istifadəsi nəticəsində yaranan əlavə fayda nədir:

- müsbət xarici effekt
- ictimai fayda
- fərdi fayda
- mənfi xarici effekt
- xarici fayda

84 Müsbət xarici effektlərin səmərəsizliyi təzahür edir:

- nemətin son hədd faydalılığı yüksəldikdə
- nemətin bazar qiyməti azaldıqda
- həddən artıq nemətlər istehsalında
- nemətlərin bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi
- müsbət xarici effekti yaradan nemət kifayət qədər istehsal edilmədikdə

85 Xarici effektlər nəticəsində:

- ehtiyatların bölgüsündə səmərəsizlik yaranır
- son hədd xərcləri azalır
- qiymətlər yüksəlir
- istehlakçıların rifahı azalır
- istehlakçıların rifahı yüksəlir

86 Bu nemətlərin bir fərd tərəfindən istehlakı digər fərdlərin istehlakının azalmasına səbəb olmur.

- istehsal təyinatlı nemətlər
- ictimai nemətlər
- xidmətlər
- aşağı keyfiyyətli əmtəələr
- istehlak nemətləri

87 İctimai nemətin müstəsnaşılıq ondadır ki:

- bu nemətlər ilkin tələbat məhsullarıdır
- belə nemətlərin istehlakı dövlət tərəfindən maliyyələşdirilir
- nemət istehsal olunubsa, heç kim başqa fərdləri onu istehlak etmək imkanından məhrum edə bilməz
- nemətin bir nəfər tərəfindən həmin həcmdə istehlakı onun başqa adamlar tərəfindən istehlakını azaltmır
- bu nemətlər inhisarlar tərəfindən istehsal olunur

88 Xüsusi maraqlar qrupu (lobbi) həyata keçirir:

- fərdlər arasında rifahın bölgüsünü
- ictimai seçim
- ayrı-ayrı fərdlərin üstünlükverimlərini üzə çıxarır
- xarici effektlərin tənzimlənməsini
- dövlət büdcəsinin yenidən bölgüsü məsələlərinə təsirini

89 Biletsiz sərnişinin problemi termini nəyi nəzərdə tutur:

- bütün cavablar doğrudur
- haqqı ödənilmədən istehlak oluna bilən nemətlərin mövcudluğu
- istehlakçının nemətlərin haqqı ödənilmədən əldə etməsi meyl
- düzgün cavab yoxdur
- istehlakına nəzarət edilməsi çətin olan nemətlərin mövcudluğu

90 İctimai seçim nəzəriyyəsi nə vaxt yaranmışdır:

- 1950-ci illərdə
- 1970-ci illərdə
- 1990-cı illərin əvvəllərində
- 1960-cı illərin sonunda
- 1980-cı illərin sonunda

91 Hansı nəzəriyyəni başqa sözlə yeni siyasi iqtisad adlandırırlar?

- Marjinalizm nəzəriyyəsini
- Rifah iqtisadiyyatı nəzəriyyəsini
- İctimai seçim nəzəriyyəsini
- Keynsçi nəzəriyyəsini
- Postsənaye cəmiyyəti nəzəriyyəsini

92 İctimai seçim nəzəriyyəsi kim tərəfindən yaradılıb?

- D.Byukenen
- P.Samuelson
- L.Valras
- V.Pareto
- A.Piqu

93 Qiymətlərdə əks olunmayan və nemətlərin istehsalı və ya istehlakının nəticəsi olan, əlavə xərclər və faydaların formasını alan kənar təsirlər necə adlanır:

- xarici risk
- daxili risk
- bazar qeyri-müəyyənliyi
- informasiyaların assimetriyası
- xarici effektlər

94 Lorens əyrisi göstərir:

- gəlirin orta səviyyədə fərqlənməsi
- gəlirlərin faktiki bölgüsünün mütləq bərabər bölgüsündən fərqlənməsi
- gəlirlərin faktiki bölgüsünün tam bərabər bölgü ilə üst-üstə düşməsi
- cəmiyyətin üstünlükverimini nəzərə almaqla gəlirlərin qeyri-bərabərliyini
- əhali qrupları üzrə gəlirlərin qeyri-bərabərliyinin dərəcəsi

95 Cinni əmsalı ola bilər:

- çoxlu kəmiyyətlərin sonsuzluğu
- 0-la 1 arasında qiyməti
- 0-la 10 arasında qiyməti
- yalnız müsbət qiyməti

- yalnız mənfi qiyməti

96 Atkinson əmsalı göstərir:

- gəlirin orta səviyyədən fərqlənməsi
 gəlirin faktiki bölgüsünün mütləq bərabər bölgüdən kənarlaşması
 əhali qrupları üzrə gəlirlərin qeyri-bərabərliyi dərəcəsi
 cəmiyyətin üstünlükverimini nəzərə almaqla gəlirlərin qeyri-bərabərliyi
 real gəlirin nominal gəlirdən kənarlaşması

97 əhalinin pul gəlirlərinə aid deyil:

- amortizasiya ayırmaları
 amil gəlirləri
 bank əmanətləri üzrə faizlər
 sosial ödəmələr
 bütün sadalananlar aiddir

98 Gəlirlərin formalaşması və bölgüsü prosesinə dövlətin aktiv müdaxiləsi nəyə gətirib çıxara bilər?

- gəlirlərin ümumi artımına
 işgüzar aktivliyin azalmasına və ələbaxımlıq əhval- ruhiyyəsinin meydana gəlməsinə
 gəlirlərin sabitliyinə
 işgüzar aktivliyin və səhmdarlıq təşəbbüskarlığının artmasına
 gəlirlərdə tam bərabərliyə

99 Şəxsi gəlirin həcmi artırır:

- xidməti mənzilin mövcudluğu
 həyətyanı sahədə yetişdirilən məhsullar
 şəxsə aid olan daşınmaz əmlakın dəyərinin dəyişməsi
 şəxsə məxsus səhmlərin dəyərinin dəyişməsi
 tədavüldə olan pulun miqdarının artması

100 Hansı nəzəriyyə gəlirlərin qeyri-bərabərliyini ədalətli sayır, əgər bu insanların bacarıqlarının müxtəlifliyinə, iş vaxtı və istirahətin nisbətinə onların üstünlükveriminin müxtəlifliyinə və s. əsaslanırsa:

- bunlardan heç biri
 monetarizm
 libertarizm
 eqalitarizm
 utilitarizm

101 Gəlirlərin qeyri - bərabərliyini müəyyən edən amillərə aid deyildir

- bütün sadalanan amillər aiddir
 əməyin intensivliyi
 fikri istedad
 istehlakçıların üstünlük verimləri
 həyatı boyu qazandığı təcrübə və təhsilin səviyyəsi

102 Gəlirlərin qeyri-bərabərliyinə səbəb olan amillərə daxil etmək olar:

- sadalananlardan heç birini
 təhsilin səviyyəsi

- əmək təşəbbüsünün intensivliyi
- əmək bazarında diskriminasiya
- bütün sadalananlar

103 əgər Cini əmsalı 1-ə bərabədirsə, bu o deməkdir ki,

- gəlirlər bərabər bölünüb
- gəlirlərin bölgüsündə qeyri-bərabərlik mövcuddur
- gəlirlər aşağıdır
- düzgün cavab yoxdur
- cəmiyyətin bütün gəlirləri bir nəfərin əlində cəmləşib

104 İqtisadi səmərəliliyin yüksəldilməsi yalnız əlavə qazanc əldə etmiş fərdlərin, yeni vəziyyətdə, uduzanlara onların itkilərini kompensasiya etməyə qabil olduğu halda mümkündür . Bu ifadə necə adlanır.

- Pareto meyarı
- kompensasiya meyarı
- Atkinson indeksi
- ədalət meyarı
- Cini əmsalı

105 Real gəlir nominal gəlirdən bununla fərqlənir:

- istehlakçının hazırki anda sərəncamında olan gəlirin miqdarını əks etdirir
- istehlakçının özündə olan nominal gəlirə alabiləcəyi nemətlərin həcmi əks etdirir
- istehlakçının öz nominal gəlirindən xərclədiyi məbləği əks etdirir
- nominal gəlirdən fərqli olaraq dəyişmir
- istehlakçının öz tələbatlarını ödəmək üçün istifadə etdiyi gəlirin miqdarını əks etdirir

106 əgər Cinni əmsalı 0 bərabədirsə, deməli:

- cəmiyyətin bütün gəlirləri bir insanın əlində cəmlənib
- cəmiyyətdə gəlirlər bərabər bölünüb
- cəmiyyətdə gəlirlər yüksəkdir
- cəmiyyətdə gəlirlər aşağıdır
- heç kim gəlir götürmür

107 Hansı nəzəriyyə gəlirləri bölüşdürərkən ən pis vəziyyətdə olanların rifahına xüsusi fikir verir:

- utilitarizm
- libertarizm
- monetarizm
- bunlardan heç biri
- eqalitarizm

108 Hansı nəzəriyyəyə görə cəmiyyətin firavanlığı ayrı-ayrı fərdlərin nailiyyətlərindən ibarətdir, dövlət isə məcmu nəticələrin və rifahın orta səviyyəsinin maksimumlaşmasının qayğısına qalmalıdır:

- eqalitarizm
- utilitarizm
- libertarizm
- monetarizm
- bunların heç biri

109 Kompensasiya meyarı kim tərəfindən təklif olunmuşdur?

- C.Rouls
- İ.Bentam
- C.Byükenen
- N.Kaldor
- V.Pareto

110 Libertarizm, utilitarizm və eqalitarizm – bu:

- resursların bölgüsü nəzəriyyəsi
- müqayisəli üstünlüklər nəzəriyyəsi
- istehlakçı davranışı nəzəriyyəsi
- sosial ədalət nəzəriyyəsi
- sosial yardım nəzəriyyəsi

111 Bu fikirlərdən hansı düzdür?

- pul kapitalına tələb faiz dərəcəsiindən asılı deyil
- pul kapitalının təklifi faiz dərəcəsiindən asılı deyildir
- real faiz dərəcəsi mənfi ola bilər
- faiz dərəcəsi aşağı olduqca pula tələb də azalır
- pul kapitalının təklifinin artımı faiz dərəcəsinin yüksəlməsinə səbəb olur

112 Firma yeni müəssisənin tikilməsi üçün bankdan borc götürmək qərarındadır. İllik faiz dərəcəsi-18%, gözlənilən mənfəət norması -20% . Bu şərtlərdə firma:

- bütün suallar düz deyil
- yeni müəssisə tikəcək
- yeni müəssisə tikməyəcək
- ziyana baxmayaraq firma tikəcək
- bu informasiyaya əsasən qərar qəbul edə bilməz

113 Kapitala tələbin əyrisinin mənfi meyli nə ilə izah olunur?

- kapitalın azalan son hədd faydalılığı ilə
- kapitala tələbin törəmə xarakteri ilə
- kapital resurslarının azlığı ilə
- kapitalın son hədd faydalığının artımı ilə
- faiz dərəcəsinin səviyyəsi ilə

114 2 il xidmət edə biləcək və hər il 10% mənfəət gətirəcək avadanlığın alınması haqqında müsbət qərar qəbul edilə bilər, əgər faiz dərəcəsi:

- 2% - çox olmazsa
- 10% -dən az olarsa
- 20% - çox olmazsa
- 20%-dən az olarsa
- 10 % -dən çox olarsa

115 Kapitala investisiyaları həyata keçiriləcək, əgər:

- faiz dərəcəsi azalarsa
- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olmasa
- mənfəət norması çoxalarsa

- faiz dərəcəsi artarsa
- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olarsa

116 əgər faiz dərəcəsi 5 % və o, keçəcək müddət ərzində dəyişilməyəcəksə nə qədər vəsait qoymaq lazımdır ki, gələcəkdə hər il 100 manat gəlir götürmək mümkün olsun:

- 2000 manat
- 5000 manat
- 1000 manat
- vəsait qoyulmasının mənası yoxdur
- 500 manat

117 Kapitalın istehsal amili kimi istifadə edilməsinin spesifikasiyi ondadır ki;

- onun təklifi tam məhduddur
- onun gələcəkdə gəlir gətirmək qabiliyyəti cari xərclərlə şərtlənir
- o bərpa olunmayan ehtiyatdır
- vaxt keçdikcə o dəyərini itirir
- ona olan tələb daimi yüksəlir

118 Xalis diskontlaşdırılmış dəyər:

- investisiyalardan gələn gəlirlərlə ümumi investisiyaların məbləği arasında fərkdir
- diskontlaşdırılmış gəlirin həcmi ilə investisiyalar arasında fərkdir
- şəxsi yığım həyata keçirmək haqqında qərar qəbul etmək üçün əsas götürülən göstəricidir
- doğru cavab yoxdur
- diskontlaşdırılmış gəlirlərin kəmiyyəti ilə diskontlaşdırılmış investisiyalar arasında fərkdir

119 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Fiziki kapital mənəvi aşınmaya məruz qala bilməz
- İlk kapital formaları tacir və sələmçi kapitalı olub
- Elmi potensial qeyri-fiziki kapitalın elementidir
- K.Marks kapitalı sabit və dəyişənə bölmüşdü
- Kapitalın yaranması üçün ilkin tarixi şərt inkişaf etmiş əmtəə istehsalıdır

120 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Əmək vasitələrində əks olunmuş kapital sabit adlanır
- Kapital daim hərəkətdədir
- İş qüvvəsində əks olunmuş kapital dəyişən adlanır
- Ticarət kapitalı ticarət mənfəəti gətirir
- «Sənaye kapitalı» yalnız sənayedə yerləşdirilmiş kapitala deyilir

121 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Borc faizi borc vəsaitləri bazarında tələb və təklif kəmiyyətini müəyyənləşdirir
- Borc faizi borc kapitalının qiyməti rolunu oynayır
- Borc faizinin yuxarı həddi qismində sahibkar mənfəətinin ölçüləri çıxış edir
- Kapitalı idarə edən menecer borc faizi formasında gəlir əldə edir
- K.Marksın nəzəriyyəsinə görə, borc faizinin mənbəyi sənaye fəhlələrinin yaratdığı izafi dəyərdir

122 Avadanlıq satan ayrıca firma üçün tələb qrafiki təkmil rəqabət şəraitində belə olacaq:

- mənfə maillikli əyri
- üfüqi düz xətt

- müsbət maillikli əyri
- ayrıca firma üçün belə qrafik qurmaq olmaz
- şaquli düz xətt

123 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Dəyərini diskontlaşdırılması investisiya layihəsinin dəyərini və məqsədyönlülüyünü müəyyənləşdirməyə imkan verir
- İnvestorun pul qoymaq üçün həmişə alternativ variantı var
- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Gözlənilən mənfəət norması borc faizinin stavkasından yuxarıdarsa, investisiya qoymaq olar
- Kapitala tələb sahibkarların investisiya qoymaq cəhdi ilə əlaqədar deyil

124 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Faiz stavkası aşağı olduqda firmalar daha çox kredit götürəcəklər
- Borc kapitalı təklifi yalnız borc faizi stavkasından asılıdır
- Faiz stavkası nə qədər yüksək olsa, investisiyaların həcmi bir o qədər az olar
- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Borc kapitalı təklifi əyrisi müsbət maillikli olur

125 Eyni əmtəə istehsal edən yalnız iki satıcı rəqib olduğu bazar quruluşu modeli - bu:

- duopoliya
- oliqopoliya
- inhisar
- təkmil rəqabət
- inhisarçı rəqabət

126 Oliqopoliya – bu:

- bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi baza tipi
- qiymətlərə nəzarət məqsədilə istehsalın məhdudluğu haqqında müqavilə bağlamış firmalar qrupu
- müxtəlif əmtəələr istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların bazarı
- qiymət diskriminasiyası həyata keçirən firma
- bazarlarda qiymət artıran və azaldan firma

127 Müxtəlif məhsullar istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların olduğu bazar quruluşu - bu:

- inhisar
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət
- duopoliya
- təkmil rəqabət

128 Firmalar arasında saziş hansı bazar quruluşunda geniş yayılmış haldır?

- inhisar
- oliqopoliya
- təkmil rəqabət
- bütün sadalanan hallarda
- inhisarçı rəqabət

129 Duopoliya aşağıdakı hallarda ola bilər:

- inhisar

- oliqopoliya
- təkmil rəqabət
- sadalanan halların heç birində
- inhisarçı rəqabət

130 Hal-hazırkı dövrdə bazar münasibətlərinin  n geniş yayılmış tipi:

- inhisar rəqabəti
- inhisar
- mükəmməl rəqabət
- duopoliya
- oliqopoliya

131 Oliqopoliya məfhumunu ilk dəfə kim i l tmı dir:

- Edvard  emberlin
- Cohan Robinson
- Oqyusten Kurno
- K.Marks
- Con Qelbreyt

132 Qiym td  liderlik modeli n  u c n xarakterikdir:

- oliqopoliyaya
- inhisarçı rəqabətə
- inhisara
- monopsoniyalar
- təkmil rəqabətə

133 Sahədə fəaliyyət göstərən firmalar hansı rəqabət quruluşunda bir-birindən daha çox asılıdırlar?

- təkmil rəqabət
- inhisarçı rəqabət
- inhisar
- monopsoniya
- oliqopoliya

134  mt l rin differensialla dırılması anlayışı dedikdə nə başa d  l r:

- firmanın istehsal etdiyi əmtənin konstruksiyasında dəyişiklik edilməsi
- rəqabət  mt l rinin sırasında firmanın  z  mt sini fərqləndirməsi
- firmanın istehsal məhsulun istehlak kefiyy tl rinin yüksəldilməsinə çalışması
- doğru cavab yoxdur
- firmanın istehsal etdiyi məhsulların keçidinin genişləndirilməsi

135 Oliqopoliya modelində firmanın davrını  strategiyası bundadır:

- rəqiblərin davranışını nəzərə alaraq qərar qəbul edilməlidir
- firmanın m nf atinin bölgüsü
- bazarda payının qorunmasına çalışmalıdır
- bütün c st ril nl r
- dəyişməz qiymət siyasəti həyata keçirməlidir

136 Qeyri – təkmil rəqabət nəzəriyyəsinin əsaslarını kim yaratmışdır?

- V.Parreto,L.Valras

- K.Marks, F.Engels
- D.Robinson, E.Çemberlin
- M.Fridman, L.Erxard
- A.Smit, D.Rikardo

137 əgər əmtəələr bir neçə firma tərəfindən istehsal olunursa, hansı şəraitdə inhisar onları daha aşağı xərclərlə istehsal edə biləcəklər?

- sadə inhisar
- təbii inhisar
- oliqopoliya
- duopoliya
- monopsopiya

138 İnhisarçı firmanın davranışına xarakterik olan odur ki, o, cəhd edir:

- az məhsul istehsal etməyə və ona yüksək qiymət müəyyən etməyə
- istehsalın elə həcmi seçir, $MR = P$ olsun
- çox məhsul istehsal etməyə və ona mümkün olan aşağı qiymət müəyyən etməyə
- alıcı tələbinə uyğun əmtəəni istehsal etsin
- son hədd xərclərinə müvafiq olan qiyməti müəyyən etməyə

139 Mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün inhisarçı firma istehsalın elə həcmi seçməyə çalışır ki, orada:

- son hədd xərcləri məhsulun qiymətinə bərabər olsun
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olsun
- son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabər olsun
- son hədd xərcləri minimal olsun
- son hədd gəliri orta xərclərə bərabər olsun

140 Qiymət diskriminasiyası – bu:

- eyni məhsulun müxtəlif qiymətlərə, müxtəlif alıcılara satışdır
- işçiyə onun milliyyətindən və cinsindən asılı olaraq əməkhaqqının müxtəlifliyi
- daha keyfiyyətli əmtəəyə qiymət artımıdır
- qiymətlərin daimi artımı
- istehlak əmtəələrinə yüksək qiymətin təyin edilməsi

141 Oliqopolist firmaların çatışmazlıqlarına aid deyil:

- çox iri inzibati struktur
- bazardakı satıcı ilə firmanın ali rəhbərliyi arasında çox böyük məsafə var
- müəssisənin ölçüləri çox sərt amirlik idarəetmə sistemi tələb edir
- iri həcmdə istehsalları həyata keçirmək imkanı
- bazar seqmentlərinin öyrənilməsində mobilliyin kiçikliyi

142 İqtisadiyyatda inhisarçı tendensiyalar nə vaxt xüsusilə güclənmişdi?

- XVIII əsrdə
- XIX əsrin birinci yarısında
- XIX və XX əsrlərin hüdudunda
- hazırkı dövrdə
- XX əsrin ikinci yarısında

143 Qeyri-təkmil rəqabət şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmır, çünki:

- firmalar differensiasiya edilmiş məhsullar istehsal edirlər
- sahədə məhdud sayda istehsalçı fəaliyyət göstərir
- firmalar qiymətləri qaldırır və əmtəə istehsalı həcmi azaldırlar
- əmtəə alıcısının miqdarı məhduddur
- qiymət diskriminasiyası mövcuddur

144 Nə oliqopolianın səciyyəvi xüsusiyyəti deyil?

- Sahəyə daxil olmaq müxtəlif maneələrlə məhdudlaşdırılıb
- Sahədə bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir
- Oliqopolist firmanın istehsal həcmi sahənin ümumi təklif həcminə təsir edir
- Sadalananların hamısı oliqopolianın əlamətləridir
- Oliqopolialar yalnız eyni növ məhsul istehsal edirlər

145 İnhisar rəqabəti şəraitində qısamüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır:

- inhisarlara
- təkmil rəqabətli firmalara
- oliqopolialara
- sadalanan strukturların heç biri
- duopolialara

146 İnhisar rəqabəti şəraitində uzunmüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır:

- monopoliyalara
- təkmil rəqabətli firmalara
- oliqopolialara
- sadalanan strukturların heç birində
- duopolialara

147 əgər təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma öz məhsulunun təklifini azalırsa, onda bu:

- əmtəənin bazar qiymətinin azalmasına səbəb olar
- bazarda əmtəə defisitinə səbəb olar
- əmtəənin bazar qiymətinin yüksəlməsinə səbəb olan
- bazarda əmtəə artıqlığına səbəb olar
- bazara heç bir təsir göstərməz

148 əgər Lerner indeksinin qiyməti 1-ə yaxınlaşırsa, deməli:

- sahə üçün bazar hakimiyyətinin yüksək dərəcəsi səciyyəvidir
- sahə nadir məhsul buraxır
- firmaların təqdim etdiyi məhsul eyni növlüdür
- bütün sadalananlar düzdür
- bazar payları firmalar arasında bərabər bölüşdürülmüşdür

149 İnhisar hakimiyyətinin mənbəyi kimi sadalananlardan hansı çıxış edə bilər?

- inzibati yardım
- istehsalın miqyası
- istehsal resursları üzərində nəzarət
- bazarın həcmi
- bütün sadalananlar

150 İnhisarçı firmanın bazar hakimiyyətinin dərəcəsi hər şeydən əvvəl bundan asılıdır:

- onun məhsuluna tələb elastikliyindən
- alıcıların məlumatlandırılması dərəcəsindən
- firmanın mənfəətinin kəmiyyətindən
- sahəyə daxil olmaq üçün baryerlərin olmasından
- məhsulun standartlaşdırılması dərəcəsindən

151 Bazar quruluşunun təsnifatı zamanı bu əlamət nəzərə alınmır:

- qiymətlər üzərində ayrı-ayrı firmaların nəzarəti
- sahədə firmaların sayı
- sahəyə müstəqil girmək və ondan çıxmaq
- firmanın fəaliyyət göstərdiyi sahə
- bütün sadalananlar nəzərə alınır

152 Təbii inhisara misal ola bilər:

- OPEK təşkilatı
- IBM şirkəti
- «Respublika» Bankı
- şəhər metropoliteni
- bütün göstərilən nümunələr təbii inhisara uyğundur

153 Hansı sahədə inhisar ictimai mənafeələrə cavab verə bilməz?

- poçt rabitəsi
- qaz təchizatı
- su təchizatı
- yeyinti sənayesində
- enerji təchizatı

154 Bazar quruluşunun tipinin müəyyənləşdirilməsi üçün iqtisadçılar tərəfindən aşağıdakı səciyyələrdən hansı istifadə edilir?

- satıcıların sayı və onlar arasında bazarın bölüşdürülməsi səciyyəsi.
- bazar iştirakçılarının qarşılıqlı əlaqəsinin səciyyəsi
- müxtəlif firmalar tərəfindən istehsal olunan məhsulların bircinslilik dərəcəsi
- bütün yuxarıdakılar doğrudur
- sahə hədlərinin yüksək olması

155 Sahədə firmaların sayı həddən artıq çox olarsa Herfindal-Hirşman indeksi :

- mənfidir
- vahidə bərabərdir
- sıfıra yaxınlaşır
- hesablanmır
- sonsuzluğa yaxınlaşır

156 Aşağıdakı amillərdən hansılarını inhisarçı firmanın inhisar hökmranlığı mənbələrinə aid etmək olar? 1) sahədə firmaların sayı 2) firmanın həcmi 3) firmanın məhsuluna aşağı elastikli tələb 4) eyni məhsul buraxan firmalarla sözləşmə 5) firmanın aldığı mənfəətin həcmi

- 1;3;5
- 2;4;5

- 1;2;4
- 1;2;5
- 1;3;4

157 İnhisar hökmüranlığı tullantısız texnoloqiyya əsaslanan mebil istehsalı olan inhisar hansı tipə aiddir?

- təbii inhisar
- açıq inhisarı
- qapalı inhisar
- monopsoniya
- dövlət inhisar

158 Qapalı inhisar tipinə aiddir:

- əhəmiyyətli dərəcədə müsbət miqyas effekti mövcuddur;
- firma məhsulu minimal qiymətlə satır;
- firma çox aşağı istehsal xərcləri ilə məhsul istehsal edir;
- düzqün cavab yoxdur
- firma məhsul satışı üzrə müstəsna hüquqa malikdir;

159 Aşağıdakılardan hansı inhisarın bazar hökmüranlığı indeksini göstəricisidir.

- $(P-MC)/P$
- $(P-MC)/E$
- P/E
- $1/P$
- $P/(P-MC)$

160 Firmanın məhsulunun sahədə xüsusi çəkisi haqqında verilənlər əsasında hesablamaq olar:

- firma məhsulunun son hədd faydalılığını
- Herfindal-Hirşman indeksini
- son hədd əvəzləmə normasını
- amortizasiya normasını
- Lerner indeksini

161 Sadalananlardan hansı rəqabəti doğuran şəraitlərə aid deyil?

- Çoxsaylı bərabərhüquqlu bazar subyektlərinin mövcud olması
- Bazar subyektlərinin tam iqtisadi təcridliyi
- Sadalananların hamısı aiddir
- Bazar subyektlərinin bazarın konyukturasından asılılığı
- Dövlətin bazar subyektlərindən biri kimi bazarda iştirakı

162 İqtisadi fəaliyyət, müsbət nəticələri istehlakçı artıqlığı və istehsalçı mənfəəti şəklində mümkün mənfi nəticələrdən çoxdursa, səmərəli olur . Bu ifadə adlanır:

- Atkinson indeksi
- Kaldor-Xiks meyarı
- Pareto optimumu
- rifah teoremi
- Valras qanunu

163 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- Təkmil rəqabət firmaları hər məhsul vahidinə xərcləri azaltmağa məcbur edir
- İnhisar şəraitində sahəyə yeni istehsalçının gəlməsinə maneələr olmur
- Təkmil rəqabət üçün məhdud sayda istehsalçının olması səciyyəvidir
- İnhisarçı rəqabət şəraitində bazar hakimiyyəti xalis inhisardan üstündür
- İnhisar ən səmərəli rəqabət strukturudur

164 Hansı deyim doğru deyil?

- Oliqopolya qeyri-təkmil rəqabət növüdür
- İnhisar həmişə qiyməti qaldırır
- İnhisar alıcının seçim azadlığını məhdudlaşdırır
- Təkmil rəqabət qeyri-təkmildən daha səmərəlidir
- Rəqabət mahiyyət etibarilə mütərəqqidir

165 İnzibati-hüquqi antiinhisar tənzimləməsi tədbirlərinə aid deyil:

- qiymət diskriminasiyası həyata keçirən ticarətçilərin izlənməsi
- mövcud inhisarçı birləşmələrin buraxılması
- hər hansı sahədə inhisarların qadağan edilməsi
- sadalananların hamısı inzibati-hüquqi tənzimləmə tədbirlərinə aiddir.
- inhisarların bir sıra müstəqil istehsallara bölünməsi

166 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Qiymət və qeyri-qiymət rəqabət metodları mövcuddur
- Əvəzləyici əmtəə istehsalının həvəsləndirilməsi inzibati-iqtisadi antiinhisar tənzimləməsi metodudur
- Antiinhisar Kleyton qanunu 1914-cü ildə qəbul olunmuşdur
- Bazar hakimiyyəti firmanın qiymətə təsir dərəcəsi ilə müəyyən edilir
- Rəqabət zəif müəssisələrin ləğv edilməsinə rəvac verir

167 Mühasibat mənfəəti:

- iqtisadi və normal mənfəətlərin məcmusudur
- məhsul satışı və aşkar xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- məhsul satışı və tam xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- aşkar və gizli xərclərin cəmidir
- məhsul satışı və gizli xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir

168 İstehsal amillərinin alınmasına xərclərin məcmusu:

- iqtisadi xərclərdir
- aşkar xərclərdir
- gizli xərclərdir
- iqtisadi mənfəətdir
- mühasibat mənfəətidir

169 Sabit xərclər – bu:

- onların əldə olunması məqamında olan qiymətlər üzrə resurslara məsrəflərdir
- firmanın, hətta məhsul istehsal edilmədiyi halda belə çəkdiyi xərclərdir
- daha əlverişli istehsal şəraitində məhsul istehsalının minimum xərcləridir
- mühasibat xərcləridir
- qeyri - aşkar xərclərdir

170 İstehsal funksiyası göstərir:

- bu və ya digər əmtənin istehsalında hansı texnologiya istifadə edilir.
- əmtə qiymətinin istehsal xərclərindən asılılığı
- istehsal həcmiminin dəyişməsi ilə istehsal xərcləri və mənfəət necə dəyişir
- istehsalın həcmiminin istifadə olunan istehsal amillərinin miqdarından asılılığı
- hansısa əmtənin istehsalında istifadə olunan müxtəlif istehsal amilləri arasındakı qarşılıqlı əlaqə

171 Dəyişən xərclər – bu:

- istehsal həcmiminin dəyişməsindən asılı olmayaraq mövcud olan xərclərdir
- aşkar və qeyri – aşkar xərclərdir
- istehsal həcmiminin dəyişməsindən asılı olaraq dəyişən xərclərdir
- məhsul vahidinin istehsalına düşən xərclərdir
- alternativ xərclərdir

172 Orta dəyişən xərclər –bu:

- xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir
- məhsul vahidinə düşən ümumi məsrəflərdir
- məhsul vahidinə düşən dəyişən məsrəflərdir
- kreditlər üzrə faizin ödənişinə məsrəflər və icarə haqqıdır
- istehsalın artımı ilə dəyişən məsrəflərdir

173 Orta sabit xərclər - bu:

- xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir
- məhsul istehsalının mühasibat xərcləridir
- məhsul vahidinə düşən sabit xərclərdir
- ümumi və son hədd xərcləri arasındakı fərkdir
- məhsul istehsalının iqtisadi xərcləridir

174 Uzunmüddətli dövr elə bir dövr adlanır ki, o dövrdə:

- bütün istehsal xərcləri sabitdir
- istehsal xərclərinin bir hissəsi sabitdir, bir hissəsi isə dəyişəndir
- bütün istehsal xərcləri dəyişəndir
- son hədd xərcləri daima artır
- orta xərclər dəyişmir

175 Qeyri – aşkar xərclər – bu:

- istehsalın həcmiminin dəyişməsilə dəyişən xərclərdir
- mühasibat xərcləri minus iqtisadi xərclər
- resurslardan istifadənin mümkün variantlarından birinin seçilməsi nəticəsində meydana çıxan xərclərdir
- mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- istehsalın həcmiminin dəyişməsilə dəyişməyən xərclərdir

176 Orta xərclər – bu:

- məhsul vahidinin buraxılışına düşən xərclər
- dəyişən və sabit xərclərin cəmidir
- orta sabit və orta dəyişən xərclərin fərqidir
- məhsul buraxılışının kəmiyyətinə vurulmuş son hədd xərcləridir
- məhsul vahidinə düşmə hesabı ilə sabit xərclərdir

177 Son hədd xərcləri bərabərdir:

- buraxılan məhsul vahidlərinin sayına vurulmuş orta ümumi xərclərə
- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda xərclərin artımına
- bir vahidə düşən məhsul buraxılışının artımı nəticəsindən sabit xərclərin artımına
- sabit və dəyişən xərclərin cəminə
- məhsul biraxılışı bir vahid artan halda orta sabit xərclərin artımına

178 İqtisadi xərclər özünə daxil edir:

- aşkar və qeyri - aşkar xərclər, o cümlədən normal mənfəət
- qeyri-aşkar xərclər, amma aşkar xərcləri özünə daxil etmir
- aşkar xərclər, amma qeyri - aşkar xərcləri daxil etmir
- aşkar və qeyri - aşkar xərclər, habelə normal və üstəlik mənfəəti
- nə aşkar, nə də qeyri-aşkar xərcləri özünə daxil etmir

179 əmtəə və xidmətləri istehsalı və reallaşdırılması yolu ilə istehsal amillərinin istifadəsi vasitəsilə öz mənafeələrini reallaşdıran təsərrüfat həlqəsi-bu:

- ev təsərrüfatı
- dövlət
- firma
- sadalananlardan heç biri
- bank

180 Orta firmalara bu işçi saylı firmalar aiddir:

- istehsal həcmi 50-dən 200- dək
- sahələrdə işçilərin sayı 100-dən 500-dək
- əmtəə satışının həcmi 500-dən 1000-dək
- mənfəətin həcmi 50-dən 500-dək
- kapitalın həcmi 100-dən 1000-dək

181 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- biznes
- sahibkarlıq
- kommersiya
- menecment
- marketinq

182 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- biznes
- sahibkarlıq
- kommersiya
- menecment
- marketinq

183 Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi - bu:

- biznes
- sahibkarlıq
- kommersiya
- menecment

marketing

184 Baumol və Uilyamson hansı nəzəriyyənin müəllifləridir:

- çoxməqsədli nəzəriyyə
- həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- menecer nəzəriyyəsi
- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- izafi dəyər nəzəriyyəsi

185 Firmanın davranış nəzəriyyəsi hansı ölkədə daha geniş yayılmışdır:

- Böyük Britaniya
- Almaniya
- Kanada
- Fransa
- Yaponiya

186 Mülkiyyətçi gündəlik operativ əməliyyat nəzarətini və firmanın fəaliyyətinin idarə edilməsini həyata keçirir fikri aşağıdakılardan hansına aiddir:

- menecer nəzəriyyəsi
- davranış nəzəriyyəsi
- artımın maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- yuxarıdakıların heç biri
- ənənəvi nəzəriyyə

187 Firmanın hüquqi şəxs kimi fəaliyyətini dayandırılmasına səbəb ola bilər:

- başqa firma tərəfindən udulması
- rəqabət
- qovuşma
- diversifikasiya
- əksmərkəzləşdirmə

188 Gəlir və ya şəxsi mənfəət gətirən istənilən fəaliyyət növü belə adlanır:

- sahibkarlıq
- menecment
- kommertiya
- biznes
- marketing

189 Ticarət mənfəəti əldə etməyə yönümlənmiş ticarət fəaliyyəti belə adlanır:

- biznes
- marketing
- sahibkarlıq
- kommertiya
- menecment

190 Firmanın işlərinin gündəlik operativ idarə edilməsi peşəkar menecerlər tərəfindən həyata keçirilir fikri səciyyəvidir:

- menecerial nəzəriyyə üçün
- davranış nəzəriyyəsi üçün

- artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi üçün
- sadalananlardan heç biri üçün
- ənənəvi nəzəriyyə üçün

191 Mənfəətin maksimallaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- həcmə maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- firmanın menecer nəzəriyyəsi
- sadalananlardan heç biri
- çoxməqsədli nəzəriyyə

192 Satırdan gəlirin maksimallaşdırılması hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- həcmə maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- firmanın menecer nəzəriyyəsi
- sadalananlardan heç biri
- firmanın davranış nəzəriyyəsi

193 Hansı firma nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinin çox olduğunu irəli sürür:

- davranış nəzəriyyəsi
- menecer nəzəriyyəsi
- ənənəvi nəzəriyyə
- sadalananlardan heç biri
- həcmə maksimallaşdırılma nəzəriyyəsi

194 Müasir iqtisadi nəzəriyyədə dövlətin iqtisadiyyata aktiv müdaxiləsinin əsas ideoloqu kim olub?

- M. Fridman
- A. Marşall
- D.M. Keyns
- P. Samuelson
- İ. Şumpeter

195 Hansı elmi istiqamət dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin məhdudluğunu müdafiə edir?

- keynsçi
- marjinal
- neoliberal
- marksist
- sosial - institusional

196 Monetarist konsepsiyaya əsasən iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində əsas hal nə hesab olunur?

- antitsiklik tənzimlənmə
- tədaviyə pul kütləsinə nəzarət
- məşğulluğun kəmiyyətinin artırılması
- səmərəli tələbin həvəsləndirilməsi
- xarici iqtisadi əlaqələrin həvəsləndirilməsi

197 Bazarın uğursuzluqlarına aid deyil:

- monopolizm
- ictimai nemətlərin istehsalının olmaması
- siyasi proseslərin qeyri - təkmilliyi
- informasiya asimetriyası
- xarici effektlərin mövcudluğu

198 Dövlətin iqtisadiyyata təsirinin belə metodu yoxdur:

- iqtisadi
- hüquqi
- inzibati
- bütün sadalanan formalar mövcuddur
- xarici iqtisadi

199 Dövlətin iqtisadiyyata dolaylı təsir metoduna aid deyil:

- dövlət sahibkarlığı
- indikativ planlaşdırma
- pul - kredit siyasəti
- büdcə siyasəti
- vergi siyasəti

200 Dövlətin əsas qollarına nə aid deyil?

- Qanunvericilik orqanları
- Məhkəmə sistemi
- İcra orqanları
- Sadalananların heç biri aid deyil
- Sadalananların hamısı aiddir

201 Dövlətin uğursuzluqlarının səbəbinə aid deyil:

- zəruri informasiya qərarlarının qəbul edilməsi məhdudiyyəti
- bürokratiya üzərində nəzarətə məhdudiyyət
- siyasi proseslərin qeyri-təkmilliyi
- bütün sadalananlar aiddir
- qeyri-təkmil rəqabətin olması

202 İqtisadiyyatın tənzimlənməsi prosesində dövlətin qeyri-səmərəli qərarlar qəbul etməsi imkanı hesab olunur:

- dövlətin « uğursuzluqları»
- loqrolling
- lobbicilik
- informasiyaların assimetrikliyi
- siyasi renta

203 Hansı elmi istiqamət dövlətin əsas məqsədini ticarətin həvəsləndirilməsi və daxili bazarın müdafiə edilməsində görürdü?

- burjua siyasi iqtisadi
- fiziokratlar
- proletar siyasi iqtisadi
- marjinalistlər
- merkantilistlər

204 Dövlətin iqtisadiyyata birbaşa təsir metoduna aid deyil:

- xüsusi biznesin məhdudluğu
- dövlət sahibkarlığı
- indikativ planlaşdırma
- bütün sadalanan metodlar aiddir
- qanunverici bazanın yaradılması

205 Dövlət optimal qərar qəbul edə bilmir, çünki səmərəsizliyin daxili mənbələri haqqında məlumatlıdır. Bu mənbələrə aiddir:

- byurokratizm
- korrupsiya
- lobbicilik
- göstərilənlərin heç biri
- bütün yuxarıda göstərilənlər

206 İqtisadi inkişaf nəzəriyyəsinin banisi kimdir?

- C.Keyns
- M.Fridman
- A.Marşal
- İ.Şumpeter
- L.Erxard

207 Dövlətin özünün qəbul etdiyi qərarların yaxın və uzaq perspektivlərini öncədən tam nəzərə almağa qabil olmaması belə adlanır:

- «dövlətin iflası»
- informasiyanın asimmetrikliliyi
- «bazarın iflası»
- xarici effekt
- bazar qeyri-müəyyənliyi

208 Mənfi xarici effektlərin tənzimlənməsi metodu kimi vergilərin çatışmazlığı ondadır ki, vergilər:

- qiymətlərin yüksəlməsinə səbəb olur
- texnologiyanın təkmilləşdirilməsini stimullaşdırır
- tənzimlənməyə böyük xərclər tələb etmir
- sadalananlar çatışmamazlıq hesab olunmur
- dövlət gəlirlərinin artmasına səbəb olur

209 Xarici effektlərin internallaşması nəzərdə tutur:

- müsbət xarici effektlərin yaranmasını
- nemətlərin ictimai xərclərinin artmasını
- nemətlərin ictimai faydalılığının azalmasını
- xarici effektlərin ləğvi
- xarici xərclərin son həddinin və faydaların daxiliyə çevrilməsini

210 Xarici effektlərin tənzimlənməsi yönəlməlidir:

- bazar informasiyalarının asimmetrikliliyinin aradan qaldırılmasına
- ehtiyatların bölgüsünün optimallaşdırılmasına
- bazar qeyri-müəyyənliyinin aradan qaldırılmasına

- nemətlərin bölgüsünün optimallaşması
- iqtisadi risklərin azaldılmasına

211 Nemətin ictimai istehsal xərclərinin fərdi istehsal xərclərindən fərqi ondadır ki, sonuncular:

- nemətin həqiqi istehsal xərclərinin yalnız bir hissəsini nəzərə alır
- normal mənfəəti özünə daxil etmir
- nemətlərin ictimai dəyərini nəzərə almadan formalaşır
- iqtisadi mənfəətin əldə olunmasına təminat vermək
- bazar tarazlığı qiymətindən yüksəkdir

212 əgər cəmiyyət xarici effektləri inkar edərsə, nəticədə:

- ekoloji vəziyyət pisləşər
- cəmiyyətin rifah halı aşağı düşər
- əhəlinin xəstələnməsi halları artar
- gəlirlərin bölgüsünün qeyri-bərabərliyinin gücləndirilməsi
- ehtiyatlar bazarının inhisarlaşması artar

213 Mənfi xarici effektlər zamanı effektivlik itkiləri onunla əlaqədardır ki;

- kifayət qədər nemət istehsal olunmamışdır
- firmalar minimaldan artıq xərclərlə istehsal edirlər
- nemətlərin istehsalının artıqlığı möcuddur
- istehlakçılar nemətlərə görə artıq pul verirlər
- firmalar nemətləri onların son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satırlar

214 Mənfi xarici effektlər səbəbindən, əmtəə:

- istehsal olunmur
- həddən artıq çox buraxılır və onun qiyməti artırılır
- kifayət edəcək miqdarda buraxılmır və onun qiyməti artırılır
- kifayət edəcək miqdarda buraxılmır və onun qiymətini azaldılır
- həddən artıq çox buraxılır və onun qiyməti azaldılır

215 Nəyin nəticəsində mənfi xarici effektlər yarana bilər:

- az təminatlı əhaliyə əlavə maddi yardım edilməsilə
- kənd təsərrüfat məhsulları istehsalçılarına subsidiya verilməsilə
- yeni istilik elektrostansiyaları tikilməklə
- tibb mərkəzi tikilməklə
- şəhər nəqliyyatına yerli büdcədən dotasiya verilməsilə

216 Ehtiyatlar üzərində müəyyən edilmiş mülkiyyət hüququnun olmaması nəticəsində baş verir:

- xarici effektlərin yaranması
- bazar qeyri-müəyyənliyi
- daxili risklərə
- xarici risklər
- bazar informasiyalarının asimmetrikliliyi

217 əgər nemətlərin istehsalı müsbət xarici effekt yaradarsa, bu o deməkdir ki:

- dövlət bu nemətin istehsalını subsidiyalaşdırmalıdır
- dövlət effektin xüsusi şəxslər tərəfindən mənimsənilməsinin qarşısını almalıdır
- dövlət bu nemətin fərdi istehsalının qarşısını almalıdır

- mövcud nemətin istehlakına dövlət nəzarət etməlidir
- dövlət verilmiş nemətin istehsalı və istehlakına müdaxilə etməməlidir

218 Nemətin istehsalı zamanı müsbət xarici effekt mövcuddursa, bundan nəticə çıxarmaq olar ki;

- nemətin qiyməti yüksəldilmişdir
- tənzimləyici vergilər tətbiq etmək zəruridir
- bu nemətə həddən artıq yüksək tələb mövcuddur
- doğru cavab yoxdur
- nemətlərin istehlakçılarına subsidiyalar verilməlidir

219 Xarici effektlərin tənzimlənməsi vasitəsi kimi vergilərin tətbiq edilməsinin neqativ nəticələrinə aid deyil:

- xarici effekt yaradan nemətlərin qiymətinin yüksəlməsi
- daha az ziyanlı texnologiyalara keçmək üçün stimulların yaradılması
- ziyanın azalmasına zəmanətinin olmaması
- bütün göstərilənlər aiddir
- göstərilənlərdən heç biri aid deyil

220 İstehsalı mənfi xarici effektlə əlaqədar olan məhsula dövlət tərəfindən tənzimləyici vergi qoyulursa, bu zaman;

- verilmiş məhsulun qiyməti yüksələr və onun bazar təklifinin həcmi azalar
- firmalar ziyanlı istehsalı dayandırar
- məhsulun qiyməti düşər və onun bazar təklifinin həcmi artar
- dəyişiklik baş verməz
- verilmiş məhsula tələb yüksələr

221 Mənfi xarici effektlər səmərəsizliyə səbəb olur, çünki;

- mənfi xarici effekte səbəb olan nemətlərin istehsalının azalmasına gətirib çıxaracaq
- gəlirlər xarici mühiti çirkəndirən firmaların xeyrinə yenidən bölünür
- istehsalçılar son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yüksək olduğu halda buraxılışı təşkil edirlər
- mənfi xarici effektlər zamanı ictimai son hədd xərcləri xüsusi son hədd xərclərindən çox olur
- məhsul vahidinin buraxılışın xərclər artır

222 Xarici effekt yaranır, çünki:

- onlar heç kim tərəfindən yaradılmayan qazanc və itkilərlə əlaqədardır
- onlar inhisarlarla əlaqədardır
- onlar əmtəə istehsalçıları tərəfindən yaradılır, dövlət isə onları ödəməli olur
- onlar orta xərclərə aid olmayan sabit xərcləri göstərir
- xarici qazanc və itkilər qiymətlərdə əks olunmur

223 Dövlətin xarici effektləri tənzimləməsi təmin etməlidir:

- mənfi xarici effektlərin olmamasını
- son hədd ictimai qazancların son hədd ictimai xərclərə bərabərliyini
- müsbət xarici effekt yaradan nemətlərin istehsalını maksimumlaşmasını
- ümumi rifah halını
- son hədd xüsusi qazancların son hədd xüsusi xərclərə bərabərliyini

224 İctimai seçim nəzəriyyəsinə görə dövlət orqanlarının nümayəndələri birinci növbədə maraqlıdır:

- öz seçicilərinin rifahının firəvanlığında

- xarici effektlərin neytrallaşdırılmasında
- öz şəxsi mənfəətinin maksimallaşdırılmasında
- təsərrüfat riskinin azaldılmasında
- insanların ictimai əmtəələrlə təmin edilməsində

225 İctimai nemət deyil:

- küçələrin işıqlandırılması
- fundamental elm
- ölkənin müdafiəsi
- telefon şəbəkəsinin fəaliyyəti
- hüquq-mühafizə orqanlarının fəaliyyəti

226 Bu nemətlərə qarışıq nemətlər deyirlər:

- istehlakdan çıxarılmayan və rəqabətli olmayan
- istehsalı həm dövlət, həm də özəl bölmələr tərəfindən maliyyələşdirilən nemətlər
- istehlakı fərdi üstünlüklər verən, amma xarici effektləri bütün cəmiyyətə yayılan nemətlər
- müştərək müəssisələr tərəfindən istehsal olunan
- istehsalı iqtisadiyyatın bir neçə sahəsi tərəfindən təmin edilən

227 İctimai nemətlər istehsalı hansı mənbələrdən maliyyələşdirilir?

- dövlət büdcəsi
- dövlət qeyri-kommersiya təşkilatları
- xeyriyyə fondları
- sadalanan mənbələrin heç birindən
- göstərilən mənbələrin hamısından

228 Rasional seçimini potesi kim tərəfindən irəli sürülüb?

- E. Klark
- P. Samuelson
- A. Daynson
- A. Piqu
- L. Valras

229 İctimai üstünlükvermənin müəyyənləşdirilməsinin təkmil dövlət mexanizminin yaradılmasının mümkün olmaması haqqında müddəa necə adlanır?

- Errou teoreması
- kompensasiya meyarı
- Pareto optimumu
- Qossenin I-ci qanunu
- Valras qanunu

230 İctimai seçim nəzəriyyəsinin siyasi proseslərə yanaşmasının xüsusiyyəti bundadır:

- dövlət büdcəsi vəsaitlərinin bölgüsü məsələsinə böyük diqqət yetirilir
- ictimai nemətlərin ayrı-ayrı fərdlər arasında bölgüsü prosesi nəzərdən keçirilir
- fərdi maraqlar ictimai həyatın əsas təkanverici motivi kimi nəzərdən keçirilir
- doğru cavab yoxdur
- ictimai nemətlər istehsalının səmərəliliyi tədqiq olunur

231 Xalis ictimai nemətin elə həcmi səmərəlidir ki:

- onu bütün istehlakçılar arasında bərabər bölmək mümkün olsun
- bu zaman həmin nemətə məcmu tələb maksimum olsun
- istehlakçıların hamisinin bütün tələblərini ödəməyə imkan verir
- göstərilən variantların heç biri
- bu zaman nemətdən istifadənin son hədd ictimai faydası onun istehsalına son hədd xərclərinə bərabər olsun.

232 Sadalananlardan hansı xalis ictimai nemətlərə aiddir?

- sahiyyə sistemi
- şəhər ictimai nəqliyyatı
- muzeylər
- sadalananların heç biri
- hüquq-mühafizə sistemi

233 Xalis ictimai nemətlərin istehsalındakı qeyri-səmərəliliyin yaranması aşağıdakı ilə şərtlənir:

- belə nemətlərə tələbin hədsizliyi
- bu nemətlərin istehsalı üçün son hədd xərclərinin sürətlə artması
- istehlakçıların onlardan haqq ödəmədən istifadə etmək imkanının olması
- bütün sadalananlar
- cəmiyyətin idarə edilməsi metodlarının inkisaf səviyyəsinin qənaətbəxş olmaması

234 Hansı halda siyasi qərarlar Pareto səmərəlilik meyarlarına uyğun gəlir.

- əgər lobbiçilik nəticəsində qəbul olunursa
- əgər səs çoxluğu ilə qəbul edilirsə
- əgər maksimum faydalılığı təmin edirsə
- siyasi qərarlar bu meyara uyğun deyil
- əgər yekdilliklə qəbul edilirsə

235 Xalis ictimai nemətin xüsusiyyəti hesab olunur:

- onun satışı aşağı qiymətə həyata keçirilir
- onun əlavə istehlakçıya təqdim edilməsi əlavə xərc tələb etmir
- onun istehsalı daha keyfiyyətli resursların tətbiqini tələb edir
- onun bölgüsü dövlət nəzarətində olmalıdır
- onu xüsusi firmalar istehsal edə bilməz

236 İctimai nemətə aid olduğundan hansı sahəni özəlləşdirmək daha səmərəli olardı?

- gəmiqayıma
- neft emalı
- uzaq yükdaşımaları
- şəhərin su təminatını
- yeyinti sənayesi

237 Xalis ictimai nemətlərə nə aid deyil?

- Milli müdafiə
- Təbii fəlakətlərlə mübarizə proqramı
- Hüquq-mühafizə sistemi
- Kütləvi xəstəliklərlə mübarizə proqramı
- Muzeylər

238 Kouz teoreminin mahiyyəti ondadır ki;

- xarici effektlər tənzimləməsi üçün vergi və subsudiyalar tətbiq edilməlidir
- xarici effektlər tənzimləməsi üçün dövlət müdaxiləsinin bilavasitə metodlarından istifadə olunmalıdır
- xarici effektlər problemi maraqlı tərəflər arasında razılaşma yolu ilə həll edilə bilər
- xarici effektlər dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir
- xarici effektlərin mənfi nəticələri olmur

239 Hansı nəzəriyyə görə siyasi sfera bazarın növlərdən biridir:

- ictimai seçim
- istehlakçı davranışı
- son hədd faydalılığı
- müqayisəli üstünlüklər
- izafi dəyər

240 İstehlakçıların ictimai nemətlərin maliyyələşdirilməsində iştirakdan yayınmağa meyli olması nədən irəli gəlir?

- ictimai nemətlərin qeyri-rəqabətliyi
- ictimai nemətlərin qiymətinin yüksək olmasından
- bütün ictimai nemətlərin vahid stavka ilə ödənilməsindən
- dövlət nəzarətinin zəifliyindən
- ictimai nemətlərin çıxarılma bilməməsindən

241 Xalis ictimai nemətin xüsusiyyətləri ibarətdir:

- istehlakçıların sayının çoxalması hər bir istehlakçı üçün nemətlərin faydalılığını azaltır
- o yalnız birgə istehlak oluna bilər
- bir istehlakçı tərəfindən onun istehlak edilməsi başqaları tərəfindən istehlakı məhdudlaşdırmır
- bütün sadalanan cavablar doğrudur
- bütün cavablar səhvdir

242 İnhisarçı firmanın son hədd xərcləri adətən məhsulun qiymətindən aşağı olur, ona görə ki;

- əmtənin qiyməti maksimaldır
- qiymət son hədd gəlirindən aşağıdır
- qiymət son hədd gəlirindən yuxarıdır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən aşağıdır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən çoxdur

243 Aşağıdakı müddələrdən hansı doğrudur:

- tələb əyrisi inhisar üçün həmişə üfüqidir
- inhisar həmişə istehsal üçün qiymət üzrə elastik olan əmtəni seçir
- inhisar özünün yüksək səmərəliliyi müqabilində yüksək mənfəət əldə edir
- inhisar ümumi mənfəətini qiymət ayır-seçkiliyi tətbiq etməklə artırma bilər
- inhisarlar qiymətin aşağı düşməsinə can atır

244 İnhisarçı firma məhsulu bir neçə müəssisədə istehsal edirsə, hər müəssisənin buraxılış həcminin müəyyənləşdirmək üçün, o aşağıdakı prinsipi rəhbər tutmalıdır

- bütün müəssisələr üçün orta uzunmüddətli istehsal xərclərinin bərabərliyi
- hər bir müəssisədə son hədd xərclərinin bazar qiymətlərinə bərabərliyi
- bazar mexanizminə müdaxilə etməmək
- hər bir müəssisədə son hədd gəliri ilə son hədd xərclərinin bərabərliyi
- buraxılış müəssisələr arasında bərabər bölməli

245 İstehlakçının əlavə qazancını bütünlükdə mənimsəyən firma:

- bazarı inhisarlaşdırır
- maksimum yüksək qiymətlə satır
- təkmil qiymət diskriminasiyası həyata keçirir
- bazarın seqmentləşməsini həyata keçirir
- yüksək gəlirin maksimullaşdırılmasına çalışır

246 Bu hallardan hansı inhisarçı rəqabətə uyğundur?

- çoxlu miqdarda fermerlər bazarda eyni qiymətlə kartof təklif edirlər
- şəhərdə bir neçə super-marketlər
- avtomobil şinləri bazarında bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir
- bazarda telekommunikasiya xidmətləri göstərən vahid firma fəaliyyət göstərir
- bazarda çoxlu miqdarda satıcılar nisbətən oxşar qiymətlərlə ayaqqabı təklif edirlər

247 Hansı müddəa düzdür:

- oliqopolist firmaların rəqabəti daha çox qiymətlə, nəinki qeyri-qiymət vasitələrlə həyata keçirilir
- inhisarçı rəqabət şəraitində firma həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir
- təkmil rəqabətə nisbətən oliqopolik bazarda qiymətlər daha az sabitdir
- inhisarçı rəqabət şəraitində eynicinsli məhsullar istehsal olunur
- əgər oliqopolist firma məhsulun istehsal həcmi və ya qiyməti dəyişərsə bu rəqib firmaların mənfəətinə və satışın həcminə təsir edir

248 Hansı müddəa düzgün deyil?

- təkmil rəqabət bazarında firmalar daha çox müxtəlif əmtəələr təklif edir, nəinki inhisarçı rəqabət şəraitində
- oliqopoliya şəraitində firma davranışının daha dəqiq modeli tələbin «sınıq» əyrisi modeli hesab olunur
- inhisarçı rəqabət şəraitində resurslardan istifadənin səmərəliliyinə nail olunmur
- inhisarçı rəqabət şəraitində məhsulun differensiasiyası mövcuddur
- oliqopoliya və inhisar rəqabəti şəraitində istehsalın həcmi aşağı, qiymətlər isə yuxarı olur, nəinki təkmil rəqabət şəraitində

249 Təsdiq olunanlardan hansı doğrudur:

- oliqopolik bazarda təkmil rəqabət şəraitindən fərqli olaraq qiymətlər daha az dayanıqlıdır
- firma inhisar rəqabəti şəraitində həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir
- inhisar rəqabətində istehsal səmərəliliyinə nail olunmur
- inhisarçı rəqabətdə məhsulun differensiyası yoxdur
- oliqopoliya şəraitində resursların səmərəli bölünməsinə nail olunur

250 Tələb əyrisinin sınıq şəkli oliqopolist firma üçün mütləq güman olunur:

- son hədd xərcləri əyrisində qırılma
- son hədd gəliri əyrisində qırılma
- ki, firmanın davranışı optimaldır
- ki, firma öz məhsullarının qiymətini dəyişdirir
- ki, əmtənin qiyməti son hədd gəlirindən yuxarı ola bilməz

251 İnhisarçı rəqabətin inhisarla oxşarlığı ondadır ki;

- firmalar iqtisadi mənfəət əldə edirlər
- firmalar sahəyə tam nəzarət edirlər
- firmalar bazar hökmüranlığına malikdirlər
- sahədə iri firmalar fəaliyyət göstərir

- əmtəələrə tələbin mütləq elastikliyi mövcuddur

252 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar üçün əsas rəqabət obyektii:

- əmtəənin kefiyyəti və onun qiyməti
 bazar payı və satışın həcmi
 satışın həcmi və əmtəənin kefiyyəti
 firmanın reklam kompaniyaları
 əmtəənin qiyməti və bazar payı

253 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı rəqabət bazarında tarazlıqla uzunmüddətli dövrdə təkmlil rəqabət bazarında tarazlığın oxşarlığı ondadır ki;

- bazar qiymətləri son hədd xərclərinə bərabərdir
 firmalar əmtəələri eyni bir qiymətə satırlar
 bazarın bərabər paylara bölünməsi mövcuddur
 bütün cavablar doğrudur
 firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər

254 Bertranın duopoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- firmaların məhsulları bircinsdir
 firmalar mənfəətin maksimumlaşdırmasına yönəlmişlər
 qərarların birgə qəbul edilməsi qaydası
 qiymətlər əvvəlcədən veriləndir
 firmaların buraxılışının həcmi əvvəlcədən veriləndir

255 Kurnonun duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- firmalar kartel müqaviləsi bağlayırlar
 qiymətlər əvvəlcədən veriləndir
 firmaların son hədd xərcləri bərabərdir
 firmaların məhsulları bircinslidir
 firmaların buraxılışlarının həcmi əvvəlcədən veriləndir

256 Kartel yaranması ehtimalı o zaman böyük olar ki, bu zaman:

- firmaların məhsulları daha çox fərqlənir
 tələb daha yüksək tempə artır
 firmalar istehsal xərclərinin kəmiyyətinə görə çox az fərqlənirlər
 bütün göstərilənlər doğrudur
 bazar elastikliyi daha yüksək olur

257 Aşağıda göstərilənlərdən hansı düzgün deyil:

- inhisarlar üçün qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında heç bir fərq yoxdur
 inhisar şəraitində firma və sahə anlayışı eynidir
 eyni əmtəənin müxtəlif qiymətlərlə satışı qiymət diskriminasiyası adlanır
 inhisarlar öz əmtəə istehsalına can atır və qiymət təyin etmək istəyirlər
 inhisar həmişə mənfəət əldə edir.

258 Təbii inhisarların adilərdən fərqi:

- yüksək mənfəəti ola bilməz
 $MC = MR$ nöqtəsində tarazlıq qərarlaşmır
 son xərclər yüksək deyil

- həmişə iqtisadi mənfəət var
- son hədd gəliri məhsulun qiymətinə bərabərdir

259 İnhisarçı firmanın təklif əyrisi hansı şəkildə olur:

- yüksələn əyri
- üfüqi xətt
- enən əyri
- inhisarçı firmanın öz təklif əyrisi yoxdur
- şaquli əyrisi

260 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğru deyildir:

- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda inhisar öz gəlirini maksimallaşdırır
- inhisar üçün tələb əyrisi həmişə üfüqidir
- dövlət tərəfindən təbii inhisarlara nəzarət zəruridir
- bütün təsdiqlər səhfdir
- bütün təsdiqlər doğrudur

261 Təbii inhisar üçün xarakterik deyil:

- yüksək ilkin kapital qoyuluşu
- aşağı son hədd xərcləri
- yüksək sabit xərclər
- bütün sadalananlar təbii inhisarlar üçün xarakterikdir
- onun məhsuluna aşağı tələb

262 İnhisarçı firmanın tarazlığını hansı şərtlər əks etdirir:

- $MC = MR = AC = P$
- $MC < MR = P$
- $MC = MR < AC < P$
- $AC = MP$
- $AC = MC < MR$

263 İnhisarçı firma üçün tələb qrafiki və son hədd gəliri qrafiki necə yerləşmişlər?

- tarazlıq nöqtəsində kəsişirlər
- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən yuxarıdan keçir
- üst-üstə düşür
- qrafiklər paraleldir
- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən aşağıda keçir

264 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı bazarda tarazlıq o deməkdir ki;

- əmtəələr son hədd xərclərinə bərabər qiymətə satılır
- əmtəələr son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satılır
- əmtəələr son hədd gəlirlərinə bərabər qiymətə satılır
- əmtəələr təkmil rəqabət şəraitində olan qiymətlərə satılır
- əmtəələr orta xərclərə bərabər qiymətə satılır

265 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnhisar şəraitində «firma» və «sah» anlayışları eynidir
- İnhisar şəraitində resurslar səmərəli bölünür
- İnhisarçı firma öz mənfəətini maksimallaşdırmağa çalışır

- İnhisarçı firmanın tələb əyrisi mənfəətli olur
- İnhisarçı firmanın tələb əyrisi son hədd gəliri əyrisindən yuxarıda yerləşir

266 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın qısamüddətli dövrdə davranışı inhisarın davranışı ilə eynidir
- İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın uzunmüddətli dövrdə davranışı təkamil rəqabətli firmanın davranışı ilə eynidir
- Duopoliya – oliqopolianın formasıdır
- İnhisarçı rəqabət zamanı resursların səmərəli bölgüsünə çatılmır
- İnhisarçı rəqabət zamanı istehsal səmərəliliyinə çatılır

267 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Təklifin sınıq əyri modeli oliqopolitiya şəraitində bazar qiymətlərinin sabitliyini əks etdirir
- Bertran modelinə görə oliqopolist firmalar qiyməti müəyyənləşdirirlər, istehsal həcmi isə bazar müəyyənləşdirir
- Kurno modelinə görə oliqopolist firmalar istehsal həcmi bazarda müəyyənləşmiş qiymətə görə seçirlər
- Oliqopolitiya üçün öz aralarında razılaşma səciyyəvidir
- Ştakerberq modelinə görə oliqopolist sahədə lider firma ola bilməz

268 Təbii inhisar dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir, cinsi əks halda:

- ehtiyatların soyğunçuluqla istifadəsi boş verə bilər
- başqa firmalar sahəyə daxil ola bilməyəcək
- təklif optimal həcmdən az olacaq
- firma itkilərlə üzvləşəcək
- məhsul artıqlığı baş verəcək

269 İstehsal həcmi artırması ilə inhisarlar üçün qaçırılmazdır:

- onların mənfəətinin artırması
- onların son hədd gəlirinin azalması
- onların ümumi gəlirlərinin azalması
- onların məhsullarının qiymətinin yüksəlməsi
- onların son hədd xərclərinin azalması

270 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- İnhisar şəraitində ictimai səmərəliliyə çatılır
- Təbii inhisarların dövlət tərəfindən tənzimlənməsinə ehtiyacı yoxdur
- İnhisar şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmır
- İnhisarçı qiymət adətən inhisarçı firmanın son hədd gəlirindən aşağı olur
- İnhisar zərər çəkə bilməz

271 Xalis investisiyalar ümumilərdən nəyin miqdarı qədər fərqlənir?

- amortizasiya
- mənfəət
- mənəvi aşınma
- fiziki aşınma
- orta istehsal xərcləri

272 Müəssisənin cari xərclərinə hansı məsrəflər aid deyildir?

- avadanlığın alınması xərcləri

- əsaslı tikinti xərcləri
- ictimai fondlara ödəmələr
- əməyin ödənilməsi xərcləri
- kapitalın alınmasına çəkilən xərclər

273 Sənaye kapitalının hərəkəti hansı formadan başlanır:

- pul
- əmtəə
- məhsuldar
- kapitalın fəaliyyət göstərdiyi sahədən asılıdır
- adları çəkilənlərin heç biri ilə

274 Sənaye kapitalının belə forması mövcud deyil:

- qeyri-məhsuldar
- əmtəə
- pul
- yuxarıda adları çəkilən bütün formalar mövcuddur
- məhsuldar

275 əmək predmetləri və iş qüvvəsi birlikdə nə adlanır?

- dövriyyə kapitalı
- insan kapitalı
- yalançı kapital
- nizamnamə kapitalı
- əsas kapital

276 Maliyyə investisiyaları – bu:

- dövlət investisiyaları
- Maliyyə Nazirliyinin həyata keçirdiyi investisiyalar
- vəsaitin qiymətli kağızlara qoyuluşu
- qeyri-dövlət investisiyaları
- bank krediti hesabına həyata keçirilən investisiyalar

277 Avadanlığın aşınması artdıqca amortizasiya fondu:

- əvvəl artacaq, sonra azalacaq
- azalmayacaq
- dəyişilməyəcək
- əvvəlcə azalacaq, sonra isə artacaq
- artacaq

278 İstehsal olunmuş məhsulun əsas və dövriyyə kapitalına nisbəti ifadə edir:

- fondtutumunu
- kapitalın son hədd məhsulunu
- amortizasiya normasını
- əmək məhsuldarlığını
- fondverimini

279 Diskontlaşdırılmış dəyər niyə hesablanır:

- kapitalın dövriyyə sürətini ölçmək üçün

- müxtəlif vaxtlarda baş verən hərcləri və nəticələri müqayisə etmək üçün
- amortizasiya normasını hesablamaq üçün
- bütün yuxarıda sadalananlar üçün
- əsas və dövriyyə kapitalı arasındakı nisbəti aydınlaşdırmaq üçün

280 Mikroiqtisadi təhlildə istehsal elədikdə nə başa düşülür:

- bazar tələbinə cavab verə bilən nemətlərinin yaradılması prosesidir;
- maddi nemətlərin yaradılması prosesidir;
- istehsal ehtiyatlarının nemətə çevrilməsi prosesi;
- texnoloji proseslərin cəmidir
- ehtiyatların məhdudluğu probleminin həll edilməsi vasitəsidir;

281 Texnoloji səmərəlilik – bu:

- istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsuludur
- istehsalatda işçilərin məşinlər və avadanlıqla əvəz edilməsinin ən yaxşı üsuludur
- mövcud şəraitdə ən qabaqcıl texnologiyanın tətbiqidir
- ən mümkün istehsal resurslarının istifadə edilməsi imkanındır
- məhsul buraxılışının müəyyən həcmi təmin etmək üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uzlaşdırılmasıdır

282 əsas kapitalın dəyərinin istifadə olunan əmək ehtiyatlarının sayına nisbəti nəyi göstərir?

- illik amortizasiyanı
- amortizasiya norması
- fondverimini
- əmək məhsuldarlığını
- əməyin fondlarla yüklənməsini

283 İnvestisiyaların təkrar istehsal strukturu göstərir:

- başa çatmış və başa çatmamış tikintilər arasında nisbəti
- investisiyaların regionlar üzrə bölgüsünü
- investisiyaların sahələr üzrə bölgüsünü
- investisiyaların fəal və passiv elementləri arasında nisbəti
- ümumi və xüsusi investisiyalar arasında nisbəti

284 İnvestisiya mənbəyinə aid deyil:

- mənfəət
- səhmlərin buraxılışı və satışından vəsaitlər
- bank kreditləri
- sadalananların hamısı investisiya mənbəyi ola bilər
- dividendlər

285 Yeni əsas fondların əsas fondların ümumi dəyərində faizlə yeri adlanır:

- aşılma əmsalı
- sıradan çıxma əmsalı
- təzələnmə əmsalı
- fond verimi
- amortizasiya norması

286 əsas kapitalın dəyərini onun işləmə müddətinə bölsək, aşağıdakının kəmiyyətini alırıq:

- amortizasiya fondu

- illik amortizasiya
- amortizasiya norması
- kapitalın son hədd məhsulu
- fond verimi

287 İllik amortizasiyanın əsas kapitalın dəyərində faizlə nisbəti aşağıdakı kəmiyyəti verir:

- amortizasiya fondu
- fond təchizatı
- fond verimi
- kapitalın son hədd məhsulu
- amortizasiya norması

288 Xalis investisiyalar və amortizasiyanın cəmi:

- əsas kapitaldır
- ümumi investisiyalardır
- dövriyyə kapitalıdır
- diskontlaşdırılmış dəyərdir
- mənəvi aşınmadır

289 Riskin dərəcəsinin qiymətləndirilməsi metodlarına aid deyil:

- dispersiyanın hesablanması
- son hədd faydalılığının hesablanması
- hamısı daxildir
- standart kənarlaşmaların kəmiyyətinin müəyyənləşdirilməsi
- gözlənilən kəmiyyətin hesablanması

290 Asimmetrik informasiyanın azaldılması üsullarına aid deyil:

- istehlakçılar və sahibkarlar ittifaqlarının fəaliyyəti
- iqtisadi fəaliyyətin lisenziyalaşdırılması
- əmtəələrin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılması
- bütün sadalananlar aiddir
- reklam fəaliyyəti

291 əgər iqtisadi subyekt müxtəlif şirkətlərin səhmlərini alırsa, onun belə davranışı necə adlanır?

- neqativ seçim
- riskin diversifikasiyası
- riskdən sığortalanma
- doğru cavab yoxdur
- riskdən yayınama

292 Bu və ya digər qərarların bütün mümkün nəticələri ehtimallarının cəmi necə adlanır:

- gözlənilən kəmiyyət
- ehtibarlıq riski
- xalis risk
- düzgün cavab yoxdur
- dispersiya

293 Risklərin idarə olunması metodlarına aiddir:

- göstərilən bütün metodlar

- risklərdən yayınma metodu
- risklərin lokallaşdırılması metodu
- adları çəkilən metodların heç biri
- risklərin kompensasiyası metodu

294 Hansı şərtlər riskdən sığortalananı sığortaçı üçün əlverişsiz edir:

- sadalanan şərtlərin heç biri
- sığortaçıların birgə məsuliyyəti
- sığorta hadisəsinin az ehtimal olunması
- yüksək mənəvi riskin olması
- gözlənilən itkilərin az ölçüdə olması

295 Riskə meylili olmayan istehlakçılar üçün nəzərdə tutulmuş yeni əmtəələr bazara çıxarmış firma nə etməlidir:

- qiyməti azaltmalı
- müqayisəli reklam həyata keçirməli
- keyfiyyətə əlavə zəmanətlər təqdim etməli
- sadalananlardan heç birini
- yuxarıda göstərilənlərin hamısı

296 Bazar qeyri-müəyyənliyinin nəticələrinə aid deyil:

- optimal qərarın qəbul edilməsi
- müxtəlif iqtisadi sübyektlər üçün qərar qəbul edilməsi şərtlərinin bərabər olmaması
- əlavə transaksion xərclər
- bütün sadalananlar aiddir
- firmaların ümumi strateji davranışa meyilliyi

297 Asimmetrik informasiyanın nəticələrinə aid deyil:

- qiymət diskriminasiyası
- qiymətlərin mövsümi tərəddüdləri
- istehsalçı tərəfindən mənfəətin alınmaması
- bütün sadalananlar aiddir
- əmlak bazarının fəaliyyətində səmərəliliyin azalması

298 İnformasiyanın asimmetrikliliyini azaldan bazar siqnallarına aid deyil:

- əmtəələrin qiyməti
- istehsalçılara keyfiyyət sertifikatlarının verilməsi
- ticarət nişanı
- qarantıya müddətinin müəyyən olunması
- reklam xərclərinin kəmiyyəti

299 Riskdən yayınma metoduna aid deyil:

- etibarlı tərəfdaşlardan imtina etmək
- investisiyaların diversifikasiyası
- riskli layihələrdən imtina etmək
- bütün sadalananlar aiddir
- təsərrüfat riskinin sığortalınması

300 Riskin vaxta görə bölgüsü, investisiyaların diversifikasiyası, göndəriş və satışın diversifikasiyası-

bütün bunlar nəyin metodlarıdır:

- riskdən yayınma
- riskin dissipasiyası
- riskin lokallaşdırılması
- riskin sığortalanması
- riskin kompensasiyası

301 Vençur müəssisələrin yaradılması:

- riskin sığortalanması
- riskin kompensasiyası
- riskin dissipasiyası
- riskin lokallaşdırılması
- riskdən imtina

302 Risk ibarət ola bilər:

- əldə olunan nəticənin nəzərdə tutulandan kənarlaşmasında
- nəzərdə tutulmuş həcmdə məqsədə nail olunmadıqda
- itkilərin olması mümkünlüyündə
- mülkiyyətin itirilməsinin mümkünlüyündə
- bütün göstərilənlərdə

303 Riskin bir neçə layihə və ya əmtəə arasında bölüşdürülməsi yolu ilə azaldılması metodu adlanır:

- riskdən yayınma
- riskin sığortalanması
- riskin lokallaşdırılması
- riskin kompensasiyası
- riskin diversifikasiyası

304 Dövlətin ictimai istehsalı yönümlətmək prosesi belə adlanır:

- fiskal siyasət
- hüquqi tənzimləmə
- indikativ planlaşdırma
- dövlət sahibkarlığı
- innovasiya siyasəti

305 Keynçi yanaşmaya əsasən dövlətin iqtisadi tənzimlənməsinin əsas məqsədi hesab olunur:

- dünya bazarında ekspansiya
- iqtisadi artım və inflyasiyanın aşağı səviyyəsi
- tsikli tərəddüdlərin olmaması
- stabil iqtisadi artım və məşğulluğun yüksək səviyyəsi
- məşğulluğun yüksək səviyyəsi və inflyasiyanın aşağı səviyyəsi

306 Dövlətin gücünün əhəlinin rifahında, müdafiə qüdrətində və dövlətə etibar etməyində kimi görürdü?

- Makiavelli
- Aristotel
- İbn Xəldun
- Konfutsi

Platon

307 Fiziokratların fikrincə, dövlətin funksiyasına aid deyil:

- ictimai xarakter daşıyan müəssisələrin saxlanması
- ümumi təhsil
- bütün sadalananlar aiddir
- mülkiyyətin müdafiəsi
- ticarətin tənzimlənməsi

308 Dövlətin minimal funksiyasına aid deyil:

- antitsiklik tənzimlənmə
- antiinhisar tənzimlənmə
- xarici effektlərin tənzimlənməsi
- pul tədavülünün səmərəli təşkili
- ictimai nemət istehsalının təmin edilməsi

309 Aşağıda qeyd olunanlardan hansı iqtisadi siyasətin məqsədinə aid deyil:

- dövlət büdcəsinin kəsiri
- məşğulluğun yüksək səviyyəsi
- qiymətin stabilliyi
- iqtisadi artım
- milli valyutanın dayanıqlığı

310 Dövlətin bazara birbaşa təsiri alətini göstərin:

- milliləşdirmə, özəlləşdirmə
- dövlət alışmaları
- məqsədli maliyyələşdirmə
- bütün sadalananlar
- sadalananlardan heç biri

311 Qloballaşma şəraitində meyil meydana gəlir:

- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin zəifləməsi
- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin güclənməsi
- dövlətin sosial funksiyalarının güclənməsi
- dövlətin sosial funksiyalarının zəifləməsi
- iqtisadiyyatın tənzimlənməsi üzrə dövlətin funksiyalarının bir hissəsinin dövlətlərarası səviyyəyə köçürülməsi

312 Keyninin dövlət tənzimlənməsi konsepsiyası hansı ölkənin hökumətinin hansı iqtisadi siyasətində daha dolğun təbliq edilmişdir:

- F.Ruzveltin ABŞ-da
- M.Tetçerin Böyükbritaniyada
- U.Çerçilin Böyükbritaniyada
- Q.Kollun Almaniya
- R.Reyqanın ABŞ-da

313 Dövlətin maksimal funksiyasına aiddir:

- dünya bazarında milli mənafehlərin reallaşması
- gəlirlərin yenidən bölgüsü
- antiinflasiya siyasəti

- bütün sadalananlar
- sadalananlardan heç biri

314 İqtisadiyyatın bazar təşkilinin çatışmamazlıqlarından birini göstərin:

- ictimai nemətlərin istehsalını təmin etmir
- əmtəə - pul balanslaşdırılması
- azad qiymətqoyma
- subyektlərin iqtisadi bərabərliyi
- resursların bazar qanunlarına uyğun bölgüsü

315 Bazar iqtisadiyyatının dövlətə xas olmayan funksiyanı göstərin:

- fiskal siyasətin həyata keçirilməsi
- qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi
- bazarın mənfi tərəfinin kompensasiya edilməsi
- bazar münasibətləri iştirakçılarının sosial qarantlarının təmin edilməsi
- işsizliyin azaldılmasına dair tədbirlərin həyata keçirilməsi

316 əhali gəlirlərinin yenidən bölgüsü dövlətin funksiyalarından hansına aiddir:

- institusional funksiya
- iqtisadi stabilliyin qorunması
- sosial funksiya
- rəqabətli mühitin qorunması
- xarici effektlərin tənzimlənməsi

317 İqtisadiyyatın dövlət tənzimləməsi istiqamətlərinə aid deyil:

- regional siyasət
- sosial siyasət
- institusional siyasət
- xarici iqtisadi siyasət
- sadalananların hamısı aiddir

318 Milli maraqların dünya iqtisadiyyatında realizə olunmasına daxil deyil:

- valyuta məzənnələrinə təsir
- kapitalın beynəlxalq hərəkəti üzərində nəzarət
- dövlətin müəyyən xarici ticarət siyasətinin aparılması
- iş qüvvəsinin beynəlxalq miqراسiyası üzərində nəzarət
- antiinflasiya siyasətinin aparılması

319 Pareto - səmərəli buraxılışının çatdığı nöqtədə:

- transformasiyanın son hədd norması əvəzləmənin son hədd normasına bərabərdir
- bütün istehsal amillərinin son hədd məhsulları bərabərdir
- son hədd xərcləri son hədd gəlirinə bərabərdir
- bazar iqtisadiyyatı şəraitində buraxılışın Pareto səmərəliliyinə nail olunmasına mümkün deyil
- bütün nemətlərin son hədd faydalılığı bərabərdir

320 İstehsal səmərəliliyinə və ehtiyatların səmərəli bölgüsünə nail olunur:

- təkamil rəqabət şəraitində
- inhisarçı rəqabət şəraitində qısamüddətli dövrdə
- inhisarçı rəqabət şəraitində uzunmüddətli dövrdə

- heç vaxt nail olunmur
- oliqopoliya şəraitində

321 İctimai rifah funksiyasını qurmaq mümkün deyil fikri hansı nəzəriyyəyə məxsusdur?

- Eqlitarizm
- Utilitarizm
- Libertarizm
- Keynsçilik
- Monetarizm

322 İqtisadiyyat səmərəli işləyirsə istehsal imkanları qrafikində bu nemətlər dəstinin harada əks olunması deməkdir:

- istehsal imkanları əyrisindən aşağı nöqtəsi
- istehsal imkanları əyrisindən yuxarıda yerləşən nöqtəsi
- istehsal imkanları əyrisi üzərindəki nöqtədə
- iqtisadiyyatın səmərəliliyi istehsal imkanlarından asılı deyil
- istehsal imkanları əyrisini tam yarı bölən nöqtəsi

323 Aşağıdakılardan mövcud ehtiyatlar şəraitində milli iqtisadiyyatın istehsal imkanlarını artıranını göstərin:

- göstərilənlərdən heç biri
- ümumi daxili məhsulun material tutumunun artırılması
- ümumi daxili məhsulun enerji tutumunun azaldılması
- işsizliyin səviyyəsinin yüksəlməsi
- faydalı qazıntılar mədənlərinin tükənməsi

324 Aşağıdakılardan iqtisadiyyatda ümumi iqtisadi səmərəliliyə nail olmağın meyarı olanını göstərin:

- ölkədə mövcud olan bütün istehsal ehtiyatları istifadə olunması
- transformasiyanın son hədd norması və əvəzləmənin son hədd normalarının bərabər olması
- bütün firmaların iqtisadi mənfəət əldə etməsi
- bütün tələbatların tam ödənilməsi
- məhsul artdığının mövcudluğu

325 Aşağıdakı şərtlər yerinə yetirildikdə iqtisadiyyat ümumi bazar tarazlığı vəziyyətində olur:

- bütün əmtəə bazarları fərdi tarazlıq vəziyyətində olduqda
- bütün istehsal ehtiyatları səmərəli ismtifadə olunduqda
- bütün bazar iştirakçıları öz məqsəd funksiyalarını maksimumlaşdırdıqda
- göstərilən bazar tarazlığının şərtləri deyil
- bütün göstərilən şərtlər doğrudur

326 Təkmil rəqabət şəraitində ümumi müvazinat zamanı:

- hər bir ehtiyatın son hədd məhsulu və ehtiyatın qiymətinə bərabərdir
- hər bir istehlakçı üçün istehlak olunan hər bir nemətin son hədd faydalılığı həmin nemətin qiymətinə bərabərdir
- hər bir istehlakçı üçün istehlak olunan bütün nemətlərin son hədd faydalılığı həmin nemətlərin son hədd xərclərilə mütənasibdir
- ümumi tarazlıq şəraitində bütün sadalananlar mövcuddur
- hər bir məhsulun ümumi xərclərinin onun qiymətinə nisbəti məhsulun son hədd faydalılığına bərabərdir

327 Pareto – optimallığın bütün şərtləri təmin olunur:

- tənzimlənən inhisarlarda
- inhisarçı rəqabətdə
- təkmil rəqabətdə
- duopoliya
- oliqopoliyada

328 İki iqtisadi fərd əmtəələrini mübadilə edərsə, onlardan hər biri qazanır, çünki:

- əmtəələrin ümumi həcmi artır
- ümumi istehsal xərcləri azalır
- ümumi faydalılıq artır
- onların məcmu gəliri artır
- istehsalın ümumi həcmi artır

329 İctimai rifah funksiyasının fərdi faydalılıq funksiyalarının cəmi olması haqqında təsəvvür səciyyəvidir:

- eqalitarizm üçün
- utilitarizm üçün
- libertarizm üçün
- düzgün cavab yoxdur
- monetarizm

330 Bazar mexanizmi səmərəli bölgünü təmin edir, lakin təmin edə bilmir:

- fərdi tarazlığı
- ümumi tarazlığı
- ədalətli bölgünü
- bütün sadalananlar təmin etməyə qadirdir
- Pareto – səmərəliliyi

331 Rəqabətli bazar həmişə səmərəli bölgünü təmin edir, hər hansı rəqabətli müvazinət isə Pareto – səmərəlidir. Bu:

- rifahın birinci teoremidir
- ümumi tarazlıq şəraitidir
- rifahın ikinci teoremidir
- qismən tarazlıq şəraitidir
- səmərəlilik meyarıdır

332 Nemətlərin Pareto - səmərəli bölgüsünün əldə edilməsi göstərir ki:

- nemətlərin bərabər bölgüsü alınmışdı
- rifahın maksimum səviyyəsi alınmışdı
- nemətlərin səmərəli bölgüsü alınmışdı
- istehsalın optimal səviyyəsinə nail olunmuşdur
- nemətlərin qeyri- səmərəli bölgüsü alınmışdı

333 Səmərəliliyin kompensasiyalı meyarı ibarətdir:

- bir fərdlərin ümumi faydaları digərlərinin ümumi itkilərindən artıq olduğu halda səmərəlilik əldə olunur
- istehlak olunan nemətlərdən bütün fərdlər eyni faydalılıq əldə edir
- bir fərdin vəziyyətini pisləşdirmədən, başqa fərdin vəziyyətini yaxşılaşdırmaq mümkün deyil
- resursların və gəlirlərin səmərəli bölgüsünə nail olunur
- cəmiyyətin bütün üzvlərinin ümumi rifahı maksimumlaşır

334 Yığımın olmadığı fərz edilərsə, tələb yaradan bütün nemətlərin ümumi dəyəri həmişə təqdim olunan iqtisadi nemətlərin ümumi dəyərinə bərabərdirsə, bu təsdiqlənmə necə adlanır?

- rifahın birinci teoremi
- Valras qanunu
- Pareto optimum
- Qossenin birinci qanunu
- rifahın ikinci qanunu

335 Gəlirlərin qeyri-bərabərliyi göstəricilərinə aid deyil:

- Cinni əmsalı
- əmək məhsuldarlığı əmsalı
- Atkinson indeksi
- Lorens əyrisi
- desil əmsalı

336 Sosial ədalət nəzəriyyələrinə aid deyil:

- libertarizm
- utilitarizm
- monetarizm
- bütün sadalananlar aiddir
- eqalitarizm

337 əgər bir fərdin vəziyyətini digərinin vəziyyətini pisləşdirmədən yaxşılaşdırmaq mümkün deyilsə bölgü səmərəlidir . Bu müddəə adlanır:

- Pareto əmsalı
- ədalətlik əmsalı
- kompensasiya əmsalı
- Cini əmsalı
- Atkinson indeksi

338 Ayrıca şəxsin müəyyən dövr ərzində aldığı pulun miqdarı, bu :

- real gəlir
- milli gəlir
- faktiki gəlir
- minimal gəlir
- nominal gəlir

339 Vergilər ödənildikdən sonra yerdə qalan, şəxsi gəlirin hissəsi – bu:

- sərəncamda qalan gəlir
- real gəlir
- məcmu gəlir
- minimum gəlir
- şəxs əmanət

340 Ev təsərrüfatlarının sərəncamına daxil olan milli gəlir hissəsi nədən ibarətdir?

- ümumi gəlirdən
- şəxsi istehlak xərclərindən
- gəlir amilindən

- şəxsi yığımdan
- şəxsi gəlirdən

341 Gəlirlərin bazar bölgüsü təmin etmir:

- iqtisadi ədaləti
- faktor gəlirlərin alınmasını
- sosial ədaləti
- yüksək gəlirlərin alınmasını
- səmərəliliyi

342 Bazar iqtisadiyyatına xarakterikdir:

- gəlirlərin yüksək səviyyəsi
- gəlirlərin qeyri-bərabərliyi
- gəlirlərin təqribən eyniliyi
- gəlirlərin səviyyəsində sərt tərəddüdlər
- gəlirlərin aşağı səviyyəsi

343 İnsanın müəyyən dövrdə aldığı vəsait, bu onun:

- fəravanlıq səviyyəsi
- gəliri
- sərvəti
- əməkhaqqı
- kapitalı

344 Real gəlir – bu:

- əmək fəaliyyətindən gəlir
- il ərzində əldə edilən ümumi gəlir
- insanın cari dövrdə aldığı gəlir
- inflyasiyanı nəzərə almaqla gəlir
- minimal gəlir

345 Gəlirlərin yenidən bölgüsünün dövlət siyasəti istifadə edir:

- sığorta sistemini
- maliyyə sistemini
- pul-kredit sistemini
- vergiqoyma sistemini və transfertlər sistemini
- bank sistemini və vergi sistemini

346 Yenidən bölgü qaydasında ehtiyacı olan vətəndaşlara dövlət büdcəsindən əvəzsiz pul ödəmələri adlanır:

- investisiya
- amortizasiya
- dotasiya
- vergi
- transfertlər

347 Amil gəlirlərə aid deyil:

- faiz
- təqaüd

- mənfəət
- renta
- əmək haqqı

348 Firma investisiya haqqında qərar qəbul edərkən nəzərə alır:

- nominal faiz dərəcəsini
- nominal və real faiz dərəcələri arasındakı fərqi
- əməkhaqqının həcmi
- torpaq rentasının həcmi
- real faiz dərəcəsini

349 Faiz dərəcəsi ifadə edir:

- kapitalın dəyərini
- kapitalın həcmi
- kapitalın istehlak dəyərini
- kapitalın natural formasını
- kapitalın məhsuldar formasını

350 Sahibkar mənfəəti aşağıdakılardan gələn gəliri əks etdirir:

- torpaqdan
- borc kapitalından
- istehsal kapitalından
- faydalı qazıntılardan
- muzzdlu əməkdən

351 Maliyyə kapitalı yaranmışdı:

- kapital- mülkiyyətin kapital- funksiyadan ayrılması nəticəsində
- sənaye və borc kapitalının qovuşması nəticəsində
- ticarət və borc kapitalının qovuşması nəticəsində
- əmtəə və sənaye kapitalının qovuşması nəticəsində
- tacir və sələm kapitalının qovuşması nəticəsində

352 Qısamüddətli dövrdə avadanlığın təklifi əks olunacaq:

- şaquli xətlə
- düz müsbət meyilliklə
- sınıq xətlə
- düz mənfi meyilliklə
- üfüqi xətlə

353 Kapital qoyuluşlarının həyata keçirilməsi haqqında qərar qəbul olunarkən mühüm şərtlər bunlardır:

- mənfəət normasının hesablanması
- iqtisadi mənfətin müəyyən edilməsi
- gələcək xərc və gəlirlərin diskontlaşdırılması
- orta xərclərin hesablanması
- tələb və təklif qrafiklərinin qurulması

354 Kapital qoyuluşlarının ödənişliliyi müəyyən olunur:

- avadanlığın dəyərini onun xidməti müddətinə nisbəti kimi

- sabit və dəyişən kapitallara xərclərin nisbəti kimi
- avadanlığın xidmət müddətinin onun dəyərində olan nisbəti kimi
- gəlirlər axını və xərclər axınının nisbəti kimi
- gözlənilən mənfəətin investisiya həcmində faiz nisbəti kimi

355 Əmtənin istehsalı üçün müəyyən miqdarda kapitalın istifadə olunmasının tələb olduğunu səciyyələndirən əmtənin hansı xüsusiyyətidir

- əmək tutumu
- kapital qoyuluşu
- ehtiyat tutumu
- kapital verimi
- kapital tutumu

356 Adam Smitin kapitala verdiyi tərifə göstərin.

- Kapital yığılmış əməkdir
- Kapital əvvəl istehsal olunmuş nemətlərdir
- Kapital izafi dəyər gətirən dəyərdir
- Kapital daha çox iqtisadi sərvət əldə etmək üçün yaradılmış və istifadə edilən istənilən resursdur
- Kapital puldur

357 Yeni texnologiyanın yaranması kapitala tələb əyrisinə necə təsir edə bilər?

- tələb əyrisi sola yerini dəyişir
- tələb əyrisi üfüqi xətt olacaq
- tələb əyrisi sağa yerini dəyişir
- tələb əyrisi mailliyi dəyişir
- heç bir dəyişiklik baş vermir

358 Marks nəyi saxta kapital adlandırır?

- İş qüvvəsini
- Ticarət kapitalını
- Əmək vasitələrini
- Əmək predmetlərini
- Qiymətli kağızları

359 Borc kapitalına tələb qrafiki belə şəkildə olur:

- müsbət maillikli əyri
- mənfə maillikli əyri
- üfüqi düz xətt
- şaquli düz xətt
- ayrıca firma üçün belə qrafik qurmaq olmaz

360 Yeni əmtə istehsalına kapital qoyuluşunda gözlənilən mənfəət norması – 12% - dir. Hansı faiz dərəcəsinə bu qoyuluşu etmək məqsədəuyğundur?

- 10%
- 13%
- 12%
- 14%
- 16%

361 əgər nominal faiz dərəcəsi -10%, illik inflyasiya sürəti-4 % olarsa real faiz dərəcəsi olar:

- 6%
- 14%
- 2,5%
- 10%
- 4%

362 Kapital bazarında borc vəsaitlərinin təklifi asılıdır:

- investisiya tələbindən
- nominal və real faiz dərəcələrinin nisbətindən
- mənfəət normasından
- əmanətlər üzrə ödənilən faizin səviyyəsindən
- əmtəələrə tələbdən

363 İstehsal amilləri bazarının tərkib hissəsi deyildir:

- əmək bazarı
- kapital bazarı
- torpaq bazarı
- dünya bazarı
- valyuta bazarı

364 Yüksək ixtisaslı işi yerinə yetirməyə imkan verən nəzəri və praktiki hazırlığın məcmusu adlanır:

- insan kapitalı
- elmi - texniki tərəqqi
- istehsal potensialı
- təhsilin səviyyəsi
- əsas kapital

365 İş qüvvəsinin istehlak dəyəri nədədir?

- əməyin keyfiyyətində
- əməyin miqdarında
- iş qüvvəsinin izafi dəyər yaratmaq qabiliyyətində
- əməyin ijtimai xarakterində
- əmək məhsuldarlığında

366 əmək bazarında monopsonist rəqib firmaya nisbətən:

- yüksək əməkhaqqı ödəyəcək və az işçi götürəcək
- çox əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və az işçilər də götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və həmin miqdarda da işçilər götürəcək

367 Kim əməyi zəruri və izafi əməyə ayırmışdır?

- K.Marks
- A.Smit
- D.Rikardo
- T.Maltus
- C.B.Sey

368 Amil gəliri – bu:

- istehsal amilinin son hədd məhsulunun pul forması
- istehsal amilinin tətbiqi nəticəsində firmanın əldə etdiyi mənfəətin bir hissəsi
- istehsal amilinin sahibininbuamili satarkən əldə etdiyi gəlirdir
- doğru cavab yoxdur
- istehsal amilinin tətbiqi nəticəsində firmanın əldə etdiyi ümumi gəlir

369 İstehsalın mümkünlüyünə və nəticəliliyinə həlledici təsir edən xüsusilə mühüm element və ya obyekt:

- müəssisədir
- istehsal amilidir
- texnologiyalardır
- idarəetmədir
- səmərəlilikdir

370 Nemətlərin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsinə yönümlənmiş intellektual və fiziki fəaliyyət:

- əməkdir
- sahibkarlıq fəaliyyətidir
- texnologiyadır
- kommersiya fəaliyyətidir
- kapitaldır

371 İstehsal amillərinə tələbin əsas əlaməti onun törəmə xarakterli olmasıdır. Bu o deməkdir ki, istehsal amillərinə tələb asılıdır:

- digər amillərə olan tələbdən
- onların qiymətindən
- onların təklifindən
- əvəzləyici resurslara olan tələbdən
- bu amillərin köməyi ilə istehsal olunmuş əmtəəyə olan tələbdən

372 Sadalananlardan hansı istehsal amilinə aid deyil:

- torpaq
- əmək
- kapital
- bütün sadalananlar istehsal amillərinə aiddir
- əmək məhsuldarlığı

373 İstehsal amillərinin son hədd məhsulu:

- bu məhsulun son vahidinin satış qiyməti
- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsindən əldə edilən ümumi satışdan gəlirin dəyişilməsinə bərabərdir
- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcminin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcminin artımına bərabərdir
- qeyri təkmil rəqabət şəraitində müəyyən etmək mümkün deyil
- təkmil rəqabət şəraitində təyin etmək mümkün deyil

374 əmək üçün iş vaxtı vahidində ödənilən qiymət - bu:

- əmək haqqı tarifi
- real əmək haqqı
- minimum əməkhaqqı

- nominal əməkhaqqı
- normal əməkhaqqı

375 İstehsal amilləri bazarında firmanın tarazlığı o zaman yaranır ki:

- ehtiyatlara çəkilən xərjlərin son həddi əlavə bir ehtiyatın istifadə olunmasından yaranan gəlirin son hddi ilə bərabərləşir:
- resursların qiymətləri müqayisə edilir
- məhsuldarlığın azalması qanunu fəaliyyətini dayandırır
- bütün resurslar əvəz olunandır
- resursa tələb elastikliyi 0 bərabərdir

376 Nemətlər və xidmətlər yaratmaq məqsədilə istehsal amillərinin koordinasiyası və kombine edilməsi üzrə fəaliyyət:

- texnologiyadır
- kapitaldır
- sahibkarlıq fəaliyyətidir
- kommersiya fəaliyyətidir
- əməkdir

377 əməyin orta məhsulu:

- orta hesabla bir işçinin buraxdığı məhsulun miqdarıdır
- ümumi məhsulun yanaşı duran göstəriciləri arasında fərkdir
- orta keyfiyyətli məhsulun miqdarıdır
- əməyin orta məhsuldarlığıdır
- daha bir əmək vahidinin tətbiqindən alınan əlavə məhsuldur

378 İstehsal həcmünün dəyişilməz qalması şərtilə bir istehsal amilinin miqdarının bir vahid azaldılması üçün digər istehsal amilinin miqdarının artırılması belə adlanır:

- son hədd əvəzləmə norması
- istehsal funksiyası
- son hədd texniki əvəzləmə norması
- elastiklik
- texnoloji səmərəlilik

379 Satılan məhsul vahidinə görə hesablanan gəlir:

- ümumi gəlirdir
- sərəncamda olan gəlirdir
- son hədd gəliridir
- orta gəlirdir
- real gəlirdir

380 əlavə istehsal amili vahidinin tətbiqi nəticəsində əldə olunan satış pulu artımı belə adlanır:

- istehsal amilinin son hədd məhsulu
- istehsal amilindən son hədd gəliri
- istehsal amilinin pulla ifadədə son hədd məhsulu
- son hədd əvəzləmə norması
- istehsal amilinin orta məhsulu

381 Aşağıdakılardan doğru olanını seçin:

- Pareto – optimin dedikdə iqtisadiyyatın elə halı başa düşülür ki, onun dəyişməsi bütün fərdlərin rifahının yüksəlməsinə gətirib çıxarar
- ümumi tarazlığın təhlili ayrı-ayrı bazarlar arasında qarşılıqlı əlaqələrin tədqiqinə yönəlmişdir
- əgər bütün ehtiyatlar maksimum səmərəlilikdə istifadə olunarsa iqtisadiyyatın vəziyyəti səmərəlidir
- dəqiq cavab yoxdur
- təkmil rəqabət sistemi gəlirlərin, nemətlərin və ehtiyatların bərabər bölgüsünü nəzərdə tutur

382 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İctimai fərqsizlik əyrisi gəlirlərin bölgüsünün bərabərlik dərəcəsini göstərir
- Eqlitaristlər ictimai rifah funksiyasının mövcudluğunu tanıyırlar
- İctimai rifah funksiyası fərdlərin üstünlükverimlərini nəzərə alır
- İstehsal imkanları əyrisi mövcud resurslarla istehsalın alternativ imkanlarını göstərir
- Deyilənlərin hamısı doğrudur

383 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- Ümumi müvazinət modeli iqtisadiyyatın inhisarlaşdığı ehtimalından çıxış edir
- Bir əmtəə bazarında dəyişikliklər başqa əmtəə bazarlarına heç cür təsir etmir
- Əmtəə bazarlarının qarşılıqlı əlaqəsi riyazi yolla ifadə oluna bilməz
- Pareto optimumuna bütün nemətlərin son hədd faydalılığı bərabər olduqda çatılır
- Ümumi müvazinətin təhlili zamanı müxtəlif əmtəə və xidmətlər bazarları arasında əks əlaqə effekti nəzərə alınmalıdır

384 Ümumi iqtisadi səmərəliliyə çatılır:

- istehsal imkanları əyrisini tən yarıya bölən nöqtədə
- ümumi iqtisadi səmərəlilik bütün hallarda çatılmazdır
- son hədd xərcləri son hədd gəlirinə bərabədirsə
- istehsal imkanları hüdudları və ictimai fərqsizlik əyrisinin toxunma nöqtəsində
- əgər bütün fərdlər istehlak olunan nemətlərdən bərabər faydalılıq əldə edərsə

385 İctimai rifahın funksiyasının müəyyənləşdirilmə sahəsinin qeyri-məhdudluğu göstərir ki:

- ictimai rifahın müəyyənləşdirilməsində bircə fərd də kənarlaşdırıla bilməz
- hər bir fərd öz faydalılıq funksiyasını maksimumlaşdırmağa çalışır
- rifah bütün fərdlər arasında bərabər bölünür
- ictimai nemətlər maksimal həcmdə istehsal olunur.
- ictimai nemətlər optimal həcmdə istehsal olunur

386 İctimai rifah funksiyasının ödəməli olduğu şərtlərə aid deyil :

- kollektiv rasionallıq
- müəyyənləşdirmə dairəsinin ciddi məhdudluğu
- diktaturanın olmaması
- alternativ seçilməsinə aiddiyatı olmayanlardan asılı olmaması
- bütün sadalanan şərtlər yerinə yetirilməlidir

387 Rifahın birinci teoreminin ədalətliliyi şərtlərinə aid deyil:

- subyektlərin qarşılıqlı təsirinin olmaması
- subyektlərin rəqabətli davranışı
- subyektlərin istəklərində uyğunsuzluq
- bütün sadalanan amillər aiddir
- subyektlərin öz faydalılıqlarının maksimumlaşdırması məqsədi

388 Rəqabətli bazarda X əmtəəsinə tələbin azalması nəticəsində:

- X əmtəəsinin istehsalında istifadə olunan ehtiyatların qiyməti azalar
- X əmtəəsinin istehsalında istifadə olunan ehtiyatlara tələb əyrisi sola hərəkət edər
- X əmtəəsi istehsalında istifadə olunan ehtiyatlara tələb azalar
- yuxarıda göstərilənlərin hamısı baş verər
- sadalanan nəticələrin heç biri ilə

389 Resursun qiymətinin dəyişməsi yeni tarazlığın yaranmasına səbəb olur:

- öz ardınca yeni tarazlığa aparmayacaq
- yalnız bu resursun bazarında
- bu resursun və istehsalında həmin resursun istifadə olunduğu məhsullar bazarında
- bu resursun və qarşılıqlı əvəz olunan resurslar bazarında
- müxtəlif məhsullar və resurslar bazarında

390 Rifah halının ikinci teoremindən belə nəticəyə gəlmək olar ki;

- ümumi bazar tarazlığı əlçatmazdır
- bazar mexanizmi ədalətli bölgünü təmin edir
- daha səmərəli texnologiyaya keçməklə rifah halında yüksəlir
- bazar mexanizmi ehtiyatların səmərəli bölgüsünü təmin etməyə qabildir
- doğru cavab yoxdur

391 Müqaviləli mübadilə əyrisinin hər bir nöqtəsi göstərir:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- əyri boyunca hərəkət mübadilənin iştirakçılarının rifah halını artırır da, azaldır da bilər
- bütün göstərilən doğru deyil
- əyrinin üzərində olmayan nöqtədən əyrinin üzərində olan nöqtədə keçid içtimai rifah halını yüksəldir
- pareto səmərəliliyə görə nemətlərin bölgüsünü

392 İctimai rifahın müəyyənləşdirilməsində D.Roulzun işləyib hazırladığı yanaşma aşağıdakılardan hansının növüdür?

- Eqlitarizm
- Libertarizm
- Utilitarizm
- Monetarizm
- Keynsçilik

393 Pareto-səmərəliliyə çatılmasında maneə ola bilər:

- monopsoniyanın olması
- sadalananların heç biri maneə ola bilməz
- sadalananların hamısı
- inhisarın olması
- vergilər

394 İstehsal sahələri arasında resursların bölgüsünün bütün texnologiyaların səmərəli kombinasiyaları göstərir:

- fərqsizliklər əyrisini
- istehsal imkanları həddləri
- mübadilənin kontrakt əyrisi

- istehsal müqavilələri əyrisini
- büdcə xəttini

395 Ümumi rifah funksiyası kim tərəfindən işlənmişdir:

- M.Fridman
- V.Pareto
- L.Valras
- D.Xiks
- P.Samuelson

396 Buraxılışı azalmalı olan, başqa nemətlərin vahidlərində ifadə olunan bir nemət istehsalının artırılmasının dəyərinin göstəricisi nədir?

- əvəzləmənin son hədd norması
- istehsal amilinin son hədd məhsulu
- dəyişilmənin (transformasiyanın) son hədd norması
- son hədd xərcləri
- son hədd gəliri

397 İctimai rifah funksiyalarının eyni kəmiyyətdə olduğu müxtəlif fərdlərin faydalılığının çoxsaylı kombinasiyası necə adlanır:

- müqavilələrin fərqsizlik əyrisi
- istehsal imkanları həddi
- ictimai fərqsizlik əyrisi
- büdcə xətti
- müqavilələrin mübadiləsi əyrisi

398 Bazar subyektlərinin fəaliyyəti nəticəsində yaranmış vəziyyət, hansı ki, bazar iştirakçılarında bu vəziyyəti dəyişmək həvəsi yoxdur, bu:

- bazarın ümumi tarazlığı
- təsadüfi bazar tarazlığı
- düzgün cavab yoxdur
- faktiki tarazlıq
- Pareto – tarazlıq

399 Ümumi tarazlığın xarakteristikasına aid deyil:

- bütün əmtəə və resurslar bazarlarında tələb və təklif həjmlərinin tarazlığı
- bütün sadalananlar ümumi tarazlığın səviyyəsinə aiddir
- bütün bazarlarda eyni zamanda tarazlığın əldə edilməsi
- bütün bazarlarda tarazlıq qiymətlərinin qərarlaşması
- gəlirlərin bərabərliyi

400 Necə olur, rəqabətli iqtisadiyyat elə bir vəziyyətə gəlir, hansı ki, iqtisadi resursların səmərəli bölgüsü həyata keçirilir, hər subyekt özünün iqtisadi məqsədinə nail olur. Bu əsas problemi nəzərdən keçirilir.

- ümumi tarazlıq nəzəriyyəsi
- istehlakçı davranışı nəzəriyyəsi
- istehsal xərcləri nəzəriyyəsi
- sosial ədalət nəzəriyyəsi
- təsadüfi tarazlığın təhlili

401 Ümumi iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsini kimi tədqiq etmişdir:

- K.Marks
- L.Valras
- J.M. Keynes
- M.Fridman
- B.Pareto

402 Nemətlərin istehlakçılar arasında səmərəli bölgüsünün bütün mümkün variantları hansı ki, əldə edilə bilər, göstərir:

- istehsal müqavilələri əyrisini
- istehsal imkanları həddunu
- mübadilənin kontrakt əyrisini
- büdcə xəttini
- fərqsizliklər əyrisini

403 Texnoloji səmərəliliyin nailiyyətlərini nəzərə almaqla nemətlərdən tam istifadə edilməsi şəraitində iqtisadiyyatın istehsal edə bildiyi hər nemətin maksimal miqdarını göstərən nemətlər kombinasiyası özündə əks etdirir:

- istehsal müqavilələri əyrisini
- istehsal imkanları həddunu
- mübadilənin kontrakt əyrisini
- büdcə xəttini
- fərqsizliklər əyrisini

404 Ehtiyatların bölgüsünün avtomatik olaraq cəmiyyətin rifah halının maksimallaşmasını təmin edən mexanizmə əsaslanan təsərrüfat sistemi:

- rifah iqtisadiyyatıdır
- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsidir
- təkmil rəqabət iqtisadiyyatıdır
- planlı iqtisadiyyatdır
- müvazənət iqtisadiyyatıdır

405 Ümumi rifah funksiyası ehtiyatların və nemətlərin kəmiyyətindən başqa daha nəyi nəzərə alır:

- gəlirlərin bölgüsü
- bazar mexanizminin xarici effektlərini
- bölgünün ədalətliyinin sosial və etik normalarını
- ictimai nemətlər istehsalını
- ehtiyat və nemətlərin keyfiyyətini

406 Müxtəlif bazarlarda tarazlıq qiyməti və istehsalın tarazlıq həcminin öyrənilməsi necə adlanır:

- ümumi bazar tarazlığının təhlili
- bazar quruluşunun təhlili
- fərdi bazar tarazlığının təhlili
- istehsal xərclərinin təhlili
- istehlak tarazlığının təhlili

407 Göstərilənlərdən iqtisadi səmərəliliyə nail olunmaqla bir araya sığmayan hansıdır:

- təkmil rəqabət

- inhisar
- xarici effektlərin olunması
- sadalanan hallardan heç biri
- bütün göstərilənlər

408 İstehsal imkanları əyrisi göstərir:

- ehtiyatların bölgüsünün müxtəlif kombinasiyalarını
- öyrənilmiş faydalı qazıntıların həcmi
- qabaqcıl texnologiyaların tətbiqi zamanı istehsal olunmuş nemətlərin həcmi
- doğru cavab yoxdur
- mövcud ehtiyatlarla nemətlərin istehsalının alternativ imkanlarını

409 Təkmil və inhisarçı rəqabət bazarlarının ümumi cəhəti:

- müxtəlif əmtəələr istehsal edir
- firma məhsuluna tələb qrafiki üfüqi xətt formasındadır
- bazarda çoxlu alıcılar və satıcılar fəaliyyət göstərir
- təkmil və inhisar rəqabəti üçün sadalananlar arasında ümumi cəhət yoxdur
- eyni təbiətli əmtəələr istehsal edirlər

410 Sadalanan sahələrdən hansı bir qayda olaraq oliqopolik quruluşa malikdir:

- kənd təsərrüfatı
- ayaqqabı istehsalı
- ticarət
- məişət xidmətləri
- avtomobil istehsalı

411 İnhisarçı rəqabət təkmil rəqabətdən onunla fərqlənir ki:

- sahə bazarında çoxlu firmalar mövcud olur
- sahədə digər kapitalların gəlməsi üçün maneə yoxdur
- nəinki bütün sahə, hətta ayrıca firma bazara nisbətən az məhsul çıxarır
- bütün sadalanan xüsusiyyətlər ilə
- əmtəələrin müxtəlifliyi mövcud olur

412 İnhisarçı rəqabətin üstünlüyü ondadır ki:

- bazar nöqtəyi-nəzərindən firmalar səmərəli məhsul həcmi istehsal edirlər
- təkmil rəqabət firmalar arasında qızğın «qiymət müharibələrinə» aparır
- məhsulların müxtəlifliyi istehlakçıların zövqlərini daha yaxşı reallaşdırmağa imkan yaradır
- qiymətlər çox aşağı səviyyədə saxlanılır
- cəmiyyət nöqtəyi-nəzərindən resurslardan səmərəli istifadəyə səbəb olur

413 Kartel nədir?

- eyni əmtəələr istehsal edən iki rəqib firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar tipi
- müxtəlif əmtəələr sataraq rəqabət aparan firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- xeyli firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazarın növü
- qiymətlər üzərində nəzarət məqsədilə istehsal həcmi məhdudluğu üzrə sazişə gəlmiş firmalar qrupu

414 Reklam üçün yüksək xərclər hansı rəqabət quruluşuna xasdır?

- təkmil rəqabət

- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya
- duopoloya
- inhisar

415 Oliqopoliyanın əlamətlərinə aşağıdakılar aid deyil:

- sahədə bir neçə iri firmalar üstün yer tuturlar
- oliqopoliyanın məhsuluna tələb əyrisi inhisar şəraitindəki tələb əyrisinə bənzəyir
- hər firmanın istehsal həcmi o qədər yüksəkdir ki, bütün sahənin təklifinə təsir edə bilər
- oliqopolist firmalar rəqabətin qeyri-qiyəmət metodlarına üstünlük verirlər
- oliqopolist firmalar yekcins məhsullar buraxır

416 əmtənin qiyməti onun istehsalının son hədd xərclərindən yüksək olur:

- əmtəyə tələb elastikdir
- əmtəə istehsalı təkmlil rəqabət şəraitində həyata keçirilir
- əmtəyə tələb qeyri-elastikdir
- əmtənin əvəzedicisi mövcuddur
- əmtəə istehsalı qeyri-təkmlil rəqabət şəraitində həyata keçirilir

417 Firma hansı bazar quruluşu şəraitində daha çox başqa firmaların davranışını nəzərə almalıdır:

- monopsoniya
- inhisar
- inhisar rəqabəti
- təkmlil rəqabət
- oliqopoliya

418 Tələb sınıq əyrisi modeli, Kurno modeli, Bertran modeli, Ştakelberq modeli – bunların hamısı davranış modelləridir:

- təkmlil rəqabətli firmaların
- inhisarların
- oliqopoliyaların
- inhisar rəqabəti şəraitində firmaların
- monopsoniyaların

419 Firma əmtəələrinin differensiallaşdırmasını həyata keçirir ki;

- rəqabətin tələblərinə uyğunlaşsın
- öz mənfəətini artırsın
- istehlakçılara əmtəələrin seçimi imkanlarını asanlaşdırsın
- dünya standartlarının tələblərinə uyğunlaşsın
- istehlakçıların tələbatları daha dolğun ödənilsin

420 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar qısamüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edərlərsə, bu o deməkdir ki, uzunmüddətli dövrdə:

- firmalar daha aşağı son hədd xərcləri ilə istehsal edəcəklər
- bazarda əmtəələrin qıtlığı yaranacaq
- bazarda firmaların sayı azalacaq
- bazarda firmaların sayı artacaq
- onların əldə etdiyi iqtisadi mənfəət artacaq

421 Oliqopolik sahə lider firmanın mövcudluğu ilə səciyyələnərsə, bu zaman;

- autsayder firmalarının qiyməti lider firmanın qiymətlərindən xeyli aşağı olur
- autsayder firmalar mənfəət əldə etmir
- sahədə «qiymət müharibəsi» baş verir
- autsayder firmalar qiymətlərini lider firmanın qiymətlərinə uyğunlaşdırırlar
- yalnız lider firmanın mənfəəti maksimumlaşır

422 Sınıq tələb əyrisi əks etdirir:

- diopoliya davranışını
- lider firmaların davranışını
- kartel qiymət əmələgəlməsini
- inhisarçı rəqabət zamanı firmaların davranışını
- oliqopoliya zamanı qiymətlərin sabitliyini

423 Oyunlar nəzəriyyəsi aşağıdakı ehtimal üzərində qurulur:

- firmalar həmişə razılaşmasını rəqabətdən üstün tuturlar
- hər bir firma öz sahəsində lider olmağa çalışır
- firma öz rəqiblərinin strategiyasını nəzərə almır
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər
- hər bir firma öz rəqiblərinə davranışının rüsviyyətini hesab edir

424 Oliqopoliyanın təkml rəqabətdən fərqi ondadır ki;

- oliqopoliya zamanı daha aşağı qiymətlər müəyyənləşdirilir
- məhsullar differensiallaşdırılmışdır
- sahəyə daxil olmaq üçün maneələr mövcuddur
- onlar arasında əhəmiyyətli fərqlər yoxdur
- oliqopoliya şəraitində təkml rəqabətdə olduğundan daha çox məhsul istehsal olunur

425 Mənfəəti maksimumlaşdıran inhisar, öz əmtəəsinə qiyməti aşağı salacaq, əgər:

- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabədirsə
- reklama xərclər artırsa
- orta xərclər aşağı düşürsə
- son hədd gəliri son hədd xərclərindən aşağıdırsa
- son hədd gəliri son hədd xərclərindən çoxdursa

426 İkinci növ qiymət diskriminasiyası o deməkdir ki;

- qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir
- qiymətlər alınan əmtəənin miqdarından asılı olaraq fərqlənir
- əmtəənin müxtəlif hissələri müxtəlif alıcılara müxtəlif qiymətə satılır
- qiymətlər əmtəənin keyfiyyətindən asılı olaraq dəyişir
- alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir

427 Üçüncü növ qiymət diskriminasiyası nə deməkdir?

- tələbi qiymət elastikliyindən asılı olaraq qiymətlər dəyişdirilir
- alınan əmtəələrin sayından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir
- müxtəlif alıcılara müxtəlif əmtəə vahidləri müxtəlif qiymətə satılır
- keyfiyyətindən asılı olaraq əmtəələrin qiymətləri fərqləndirilir
- bəzi alıcılar qrupuna qiymət güzəştləri tətbiq olunur

428 Birinci növ qiymət diskriminasiyası nə deməkdir?

- tələbi qiymət elastikliyindən asılı olaraq qiymətlər dəyişdirilir
- alınan əmtəələrin sayından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir
- müxtəlif alıcılara müxtəlif əmtəə vahidləri müxtəlif qiymətə satılır
- keyfiyyətindən asılı olaraq əmtəələrin qiymətləri fərqləndirilir
- bəzi alıcılar qrupuna qiymət güzəştləri tətbiq olunur

429 Bir qayda olaraq inhisarçı bazarlarda:

- təklifin artması ilə son hədd gəliri çoxalır
- qiymət yüksək olduqca, mənfəət də çoxalır
- qiymətlərin artmasının qarşısı bazar tələbi ilə alınır
- əmtəə qıtlığı mövcuddur
- tarazlı təklifin kəmiyyəti dəyişməyir

430 Bazarın inhisarlaşması zamanı rifahın xalis itkiləri aşağıdakında təzahür edir:

- inhisarlaşdırma məhsul artıqlığının yaratmasını şərtləndirir
- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən aşağıdır
- inhisarlaşdırma məhsul qıtlığının yaratmasını şərtləndirir
- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən yüksəkdir
- inhisarçılığın təklifi mütləq qeyri-elastikdir

431 İnhisarçı firma qiymət diskriminasiyası həyata keçirərsə:

- bazarda əmtəə qıtlığı yaranar
- onun istehsalının həcmi azalar
- topdansatış alıqları üstünlük əldə edər
- doğru cavab yoxdur
- firmanın gəliri vahid qiymətə satıldığından çox olar

432 Hansı rəqabət strukturu şəraitində firma uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edə bilər?

- Təkmil rəqabət
- İnhisar
- İnhisarçı rəqabət
- Oliqopsoniya
- Oliqopoliya

433 Nə inhisarçı rəqabətin əlaməti deyil?

- Sahədə çoxlu firma fəaliyyət göstərir
- Firmalar differensiasiyalaşmış məhsul istehsal edirlər
- Sahəyə yeni istehsalçıların gəlməsinə maneə yoxdur
- Sadalananların hamısı inhisarçı rəqabətin əlamətləridir
- Firmanın təklifi sahənin təklif həcmi ilə müqayisədə cüzdür

434 Oyunlar nəzəriyyəsi kim tərəfindən işlənilib hazırlanmışdır?

- D.Neyman, O.Morgenştern
- A.Smit, D.Rikardo
- K.Marks, F.Engels
- D.Robinson, E.Çemberlin
- V.Pareto, L.Valras

435 İnhisar hakimiyyəti - bu:

- öz əmtəsinə istənilən qiyməti təyin etmək imkanı
- istehlakçıların üstünlüklərilə hesablaşmamaq imkanı
- zamanətli mənfəət əldə etmək imkanı
- sadalananlardan heç biri
- maksimum mənfəət götürmək məqsədilə qiymətə təsiretmə imkanı

436 Rəqabətin hərfi mənası nədir (latın sözü concureqo) ?

- istehsalın nəticəsini yaxşılaşdırmaq
- satışda, alışıda əlverişli şərait
- iqtisadiyyatı inkişaf etdirmək
- bazar
- toqquşma

437 Rəqabət nədir?

- bazar təsərrufatı subyektləri arasında əmtələrin istehsalı və realaşması ən yaxşı şərtləri uğrunda mübarizədir;
- daha əlverişli qiymətli əmtələrin alışına görə istehlakçılar arasında mübarizədir;
- eyni əmtəə istehsalçıları arasında mübarizədir;
- istehsalçılar və istehlakçılar arasında resurslar uğrunda mübarizədir
- müəssisələr arasında bəhsləşmədir;

438 İstehsal inhisarçılığı nədir?

- hansısa bir əmtəənin ancaq iri müəssisələrdə istehsal olunması
- istehsalçı müəssisələrin birləşməsidir;
- müəyyən növ məhsul istehsalının əsas hissəsinin bir istehsalçının əlində cəmlənməsidir;
- dövlət tərəfindən təmin edilən əmtəə satışına əlverişli şəraitdir
- əmtəə və xidmətlərin əlverişli istehsal şəraitidir

439 Müasir iqtisadi nəzəriyyə bazar quruluşunun neçə tipini müəyyən edir?

- 5
- 3
- 2
- 6
- 4

440 Təbii inhisar:

- istehsalın həcmi razılaşdırən müəssisələr birliyi;
- əlverişsiz istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
- əlverişli istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
- rəqabət nəticəsində yaranan inhisar.
- nadir və sərbəst təkrar istehsal oluna bilməyən elementlərin sahibi olan istehsalı

441 Azərbaycan Respublikasında Antiinhisar qanunvericiliyinə uyğun olaraq hansı müəssisələr inhisar hesab olunur?

- satışın 35 %-ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə,
- satışın 20%-ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə;
- istehsalın 70%-ni öz əlində cəmləşdirən müəssisə;
- istehsalın 50% -ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə

- satışı 50%-ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə;

442 Təkmil rəqabət əlamətlərinə nə aid olmadığını göstərin:

- rəqabətin hər bir iştirakçısında bazarın vəziyyəti haqqında tam informasiyanın olması
 yalnız sahədaxili rəqabətin olması
 iştirakçıların qeyri- məhdud miqdarı
 əmtələrin diferensiasiyasının olmaması
 rəqabətin hər bir iştirakçısının qərarlar qəbul etməsi sərbəstliyi

443 Sağlam rəqabətin əsas metodlarına nəyin aid olmadığını göstərin:

- qiymətlərin aşağı düşməsi
 saxta malların istehsalı
 reklam
 yeni əmtəə və xidmətlərin yaradılması və ETT-nin nəticələrindən istifadə
 məhsulun keyfiyyətinin artması

444 Haqsız rəqabətin əsas metodlarına aid deyil:

- saxta malların istehsalı
 iqtisadi, yaxud sənaye kəşfiyyatı
 rüşvət və şantaj etmə
 satışdan sonrakı xidmət
 istehlakçıların aldadılması

445 İlk Antiinhisar qanunu qəbul edilmişdir:

- Belçikada 1935-ci ildə
 ABŞ-da 1990-cı ildə
 Kanadada 1889-cu ildə
 Danimarkada 1937-ci ildə
 ABŞ-da 1914-cü ildə

446 Hər bir məhsul vahidini eyni qiymətə satan inhisar - bu:

- mönopsioniyadır
 təbii inhisardır
 sadə inhisardır
 oliqopoliyadır
 dövlət inhisarıdır

447 əvəzedicisi olmayan əmtəənin sahədə vahid istehsalçısı – bu:

- inhisar
 təkmil rəqabətli firma
 oliqopoliya
 duopoliya
 monopsioniya

448 İstehlakçının inhisar vəziyyəti – bu:

- inhisar rəqabəti
 oliqopsioniya
 oliqopoliya
 duopoliya

monopsoniya

449 Bazar hökmranlığı nədir?

- tələb qanunu ilə hesablaşmamaq imkanı
- rəqiblərin öz siyasətinə tabe edilməsi
- firmanın alıcılar üzərində hökmuranlığı
- tam rəqabət qabiliyyətlilik
- bazar qiymətinə təsir etmək imkanı

450 Qeyri-təkmil rəqabət növlərinə nə aid deyil:

- oliqopsoniya
- inhisarçı rəqabət
- inhisar
- sadalananların hamısı aiddir
- oliqopoliya

451 Eyni növ əmtənin çoxlu sayda müstəqil istehsalçısı və həmin əmtənin külli miqdarda təcrid olunmuş istehlakçısı ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- İnhisar
- Oliqopoliya
- Polipoliya
- Monopsoniya
- Oliqopsoniya

452 Bir neçə əmtəə istehlakçının və çoxsaylı müstəqil istehsalçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- İnhisar
- Oliqopoliya
- Polipoliya
- Monopsoniya
- Oliqopsoniya

453 Verilmiş həcmdə məhsulu istehsal etməyə qabil olan iki resursun bütün kombinasiyalarından ibarət xətt necə adlanır?

- İzokosta
- Fərqsizlik əyrisi
- Bütçə xətti
- İzokvant
- Engel əyrisi

454 Eyni dəyərə malik iki resursun bütün kombinasiyalarından ibarət olan xətt necə adlanır?

- İzokosta
- Fərqsizlik əyrisi
- Bütçə xətti
- İzokvant
- Engel əyrisi

455 Orta ümumi xərclər:

- əvvəlcə artır, sonra azalır

- həmişə azalır
- əvvəlcə azalır, sonra artır
- dəyişilməz qalır
- həmişə artır

456 Dəyişən xərclər ümumi xərclərdən aşağıdakı kəmiyyət qədər fərqlənir:

- gizli xərclər
- son hədd xərcləri
- orta xərclər
- daimi xərclər
- aşkar xərclər

457 Daimi xərclər qrafiki:

- maili düz xətdir
- mənfi maillikli əyridir
- müsbət maillikli əyridir
- koordinat oxunun başlanğıcından 45 dərəcə bucaq altında çıxan düz xətdir
- şaquli düz xətdir

458 Xammal və materiallara xərclər aiddir:

- mühasibat mənfəətinə
- dəyişən xərclərə
- daimi xərclərə
- iqtisadi mənfəətə
- gizli xərclərə

459 İstehsal amillərinin uzlaşdırılmasının bütün mümkün variantları ilə buraxılan məhsulun həcmi arasındakı qarşılıqlı əlaqə aşağıdakı anlayışın köməyi ilə ifadə olunur:

- istehsal funksiyası ilə
- məhsul buraxılışının ümumi həcm əyrisilə
- istehsal imkanları əyrisilə
- ümumi xərclər əyrisilə
- təklifin elastikliyi ilə

460 Azalan verilmə qanununun fəaliyyəti bildirir ki:

- istehsalın həcmnin artması ilə orta xərclər müəyyən andan başlayaraq artacaqdır
- tətbiq olunan istehsal amillərinin miqdarının artması ilə miqyas effekti
- istehsalın həjminin artması ilə son hədd xərclərinin qiyməti mənfi olur
- istehsalda istifadə olunan resursların keyfiyyəti daima azalır
- bəzən texnologiyalar şəraitində məhsul buraxılışının həcmi ixtisar olunmağa meyil edir

461 Normal mənfəət anlayışı bildirir:

- gəlirin xərcləri üstələməsini göstərən kəmiyyətini
- istehsalçıya mövcud sahədə qalmağa imkan verən minimum mənfəəti
- mənfəətin orta sahə normasını
- istehsalın inkişafı üçün normal şəraiti təmin edən gəliri
- mühasibat mənfəətinin vergi tutulmayan hissəsini

462 Miqyasda qənaət effekti nədən ibarətdir ?

- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmnin azalması ilə ümumi xərclər aşağı düşür.
- ondan ibarətdir ki, qənaət istehsal miqyaslarının azaldılması hesabına əldə olunur
- ondan ibarətdir ki, sahibkarlar daima istehsal miqyasını artırırırlar
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmnin artması ilə dəyişən xərclər artır, sabit xərclər isə azalır
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmnin artması zamanı məhsul vahidinə düşən xərclər azalır

463 Firmanın mülkiyyəti olan resursların istifadəsinin alternativ xərcləri – bu :

- qeyri - aşkar xərclərdir
- iqtisadi xərclərdir
- mühasibat xərcləridir
- mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- qısamüddətli dövr üçün nəzərdə tutulmuş orta xərclərdir

464 Ümumi (məcmu) xərclər – bu:

- sabit xərclər+ dəyişən xərclər
- son hədd xərcləri + orta xərclər
- mühasibat xərcləri+ iqtisadi xərclər
- qeyri - aşkar xərclər - mühasibat xərcləri
- sabit xərclər - orta xərclər

465 Aşağıdakı müddəalardan hansı düzgündür:

- aşkar xərclər + qeyri-aşkar xərclər = mühasibat xərcləri
- iqtisadi mənfəət – mühasibat mənfəəti = aşkar xərclər
- mühasibat mənfəəti - qeyri-aşkar xərclər = iqtisadi mənfəət
- müddəalardan heç biri düzgün deyildir
- iqtisadi mənfəət – qeyri-aşkar xərclər = mühasibat mənfəəti

466 Dəyişən və sabit xərclər anlayışı yalnız mövcud olur:

- təkamil rəqabətli bazar üçün
- uzunmüddətli dövrdə
- qısamüddətli dövrdə
- inhisar rəqabətli bazar üçün
- inhisarçı firma üçün

467 Sabit xərcləri tapmaq üçün zəruridir:

- sabit xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq
- ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq
- orta ümumi xərclərdən, orta dəyişən xərcləri çıxmaq
- orta və son hədd xərclərini vurmaq
- ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq və buraxılışın həcminə bölmək

468 Differensial rentanı I kim mənimsəyir?

- icarədar
- torpaq sahibi
- dövlət
- dövlət və icarədar
- mzdli işçi

469 Təbii resursların mülkiyyətçiləri differensial renta alırlar, əgər:

- müxtəlif ərazilərdə resursun keyfiyyəti müxtəlifdirsə
- resurs tükənməzdirsə
- bütün sahələrdə resursun keyfiyyəti eynidirsə
- resursun təklifi tam elastikdirsə
- resursun təklifi tam qeyri elastikdirsə

470 Qısamüddətli dövrdə torpağın təklifi:

- artır
- vahid elastiklə xarakterizə olunur
- tam qeyri-elastikdir
- azalır
- mütləq elastiklik

471 Torpaqda təsərrüfatın aparılmasında iştirak etmirlər:

- sənaye kapitalistləri
- icarədarlar – kapitalistlər
- torpaq sahibləri
- bütün sadalananlar iştirak edir
- muzzdlu işçilər

472 Kim torpağı sərvətin anasıdır adlandırmışdı:

- D.Rikardo
- U.Petti
- A.Smit
- C.B.Sey
- K.Marks

473 Differensial renta II əlaqədardır:

- sahələrarası rəqabətlə
- təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- torpaq üzərində mülkiyyətin formasındakı fərqlər ilə
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə

474 Differensial renta I əlaqədardır:

- sahələrarası rəqabətlə
- təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- torpaq üzərində mülkiyyətin fərqləri ilə
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə

475 Torpağa əlavə kapital qoyuluşları səbəb olur:

- inhisar rentaya
- differensial renta I yaranmasına
- mütləq rentanın yaranmasına
- sadalananların heç biri
- differensial renta II yaranmasına

476 Bəzi əmtəələrin istehsal şəraitinin təkrarsızlığı səbəb olur, yaranmasına:

- inhisarçı renta
- differensial renta I
- mütləq renta
- sadalananların heç biri
- differensial renta II

477 Torpaq qiymətinin ümumi meyli:

- sabitləşməyə
- azalmağa
- artmağa
- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərindəki fərqlərin artmasına
- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərinin bərabərləşməsinə

478 Belə torpaq rentası forması yoxdur:

- differensial renta
- mütləq renta
- inhisar rentası
- sadalanmış renta formalarının hamısı mövcuddur
- nisbi renta

479 Bir təsərrüfatçılıq obyektini kimi torpağa inhisar aşağıdakının yaranmasına səbəb olur:

- sahibkarlıq gəliri
- mütləq renta
- inhisar rentası
- borc faizi
- differensial renta

480 Təsərrüfat işləri görmək hüququ əldə etmək üçün istisnasız bütün sahələrə görə ödənilən renta belə adlanır:

- Mütləq renta
- Differensial renta II
- Differensial renta I
- icarə haqqı
- İnhisar rentası

481 Mütləq torpaq rentasının mövcud olması səbəbi?

- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət inhisarı
- torpağın müxtəlif keyfiyyətlərdə olması
- torpaq üzərində təsərrüfat obyektini inhisarı
- torpaq üzərində ictimai mülkiyyət
- torpağın məhdudluğu

482 Torpağın təbii keyfiyyətində fərqi ilə hansı renta əlaqədardır?

- mütləq renta
- differensial renta II
- differensial renta I
- inhisar rentası
- differensial renta I və II

483 Torpaq rentası ödənilir:

- icarədar – sahibkar – torpaq sahibinə
- mzdlu işçilər - torpaq sahibinə
- mzdlu işçilər – icarədar sahibkara
- torpaq sahibi – icarədar sahibkara
- torpaq sahibi - dövlətə

484 Kredit kimi verilən pul şəklində kapital belə adlanır:

- sənaye kapitalı
- ticarət kapitalı
- borc kapitalı
- məhsuldar capital
- maliyyə kapitalı

485 Tarixən kapitalın ilk formaları olmuşdur:

- məhsuldar və əmtəə kapitalı
- tacir və məhsuldar kapital
- pul və məhsuldar kapital
- sələm və əmtəə kapitalı
- tacir və sələm kapitalı

486 Dəyişən kapital üsürləri aşağıdakılardır:

- əmək vasitələri
- əmək cisimləri
- iş qüvvəsi
- yuxarıda sadalananların hamısında
- xammal və materiallar

487 Tarazlı faiz dərəcəsi bərabərləşdirir:

- nominal və real faiz dərəcələrini
- istehlakı və yığıcı
- pul kapitalına tələb və təklifi
- xalis və ümumi investisiyaların həcmi
- yuxarıda göstərilənlərin hamısını

488 Faiz dərəcəsinin yüksəlməsi nəyə səbəb olur:

- pul kapitalına tələbin artmasına
- pul kapitalı təklifinin artmasına
- pul kapitalı təklifinin azalmasına
- investisiyaların artmasına
- kapital bazarında tarazlığa

489 Müəyyən neməti nə kapital edir:

- bu nemətə insanların subyektiv münasibəti
- bu nemətin dəyəri
- bu nemətdən gəlir əldə etmək üçün istifadə olunması
- bu nemətin bazar qiyməti
- bu nemətin xarici görünüşü, fiziki mahiyyəti

490 Kapitalın belə funksional forması yoxdur:

- sənaye kapitalı
- borc kapitalı
- əmtəə kapitalı
- bütün sadalananlar kapitalın funksional formasına aiddir
- kənd təsərrüfatı kapitalı

491 Qeyri-fiziki kapitalla aid deyil:

- sadalananlardan heç biri aid deyil
- bütün sadalananlar aiddir
- qeyri-istehsal binaları və qurğuları
- elmi kapital
- insan kapitalı

492 İnvestisiyanın həcmi:

- faiz dərəcəsindən asılı deyil
- faiz dərəcəsi artdıqda azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda arta və ya azala bilər
- faiz dərəcəsinin aşağı düşməsilə azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda artacaq

493 Borc kapitalı bazarında qiymət rolunu nə oynayır:

- mənfəət
- renta
- faiz dərəcəsi
- depozit faizi
- milli valyuta kursu

494 Kapitalın mahiyyətinin marksist baxışını seçin:

- kapital – izafi dəyər gətirən dəyərdir
- kapital – toplanmış əməkdir
- kapital – əvvəllər istehsal olunmuş nemətdir
- kapital - puldur
- kapital - daha çox iqtisadi sərvət əldə etmək üçün yaradılan və istifadə hər gün edilən resursdur.

495 Qısamüddətli dövrdə rəqabət qabiliyyətli firmanın təklif əyrisi hansı əyri ilə üst-üstə düşür?

- son hədd xərcləri əyrisi
- orta dəyişən xərclər əyrisi
- orta xərclər əyrisi
- adları çəkilənlərdən heç biri ilə
- ümumi xərclər əyrisi

496 Aşağıdakı bazarlardan hansı daha çox təkmil rəqabət şərtlərinə uyğundur?

- polad
- avtomobil
- bərbər xidməti
- dəbli geyimlər
- səhmləri və istiqrazları

497 Uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabətli sahədə təklif əyrisi:

- şaquli xətt
- mənfi meyilli
- üfüqi xətt
- bütün cavablar doğrudur
- bütün cavablar düz deyil

498 Təkmil rəqabətli firmanın ümumi gəlir əyrisi necə olur?

- mənfi meyilli əyri
- müsbət meyilli əyri
- koordinatın başlanğıcından çıxan müsbət meyilli xətt
- düz şaquli
- əmtənin qiyməti ilə üst-üstə düşən düz üfüqi

499 əgər firma məhsulunun qiyməti son hədd gəlirindən çoxdursa, son hədd gəliri isə son hədd xərclərindən çoxdursa mənəfəti maksimallaşdırmaq üçün firma nə etməlidir?

- qiyməti aşağı salmalı və istehsalı azaltmalı
- qiyməti yüksəltməli
- qiyməti aşağı salmalı və istehsalı çoxaltmalı
- hər şeyi olduğu kimi saxlamaq
- istehsalı azaltmalı

500 Təkmil rəqabət şəraitində son hədd xərcləri əmtənin qiymətinə bərabərdir, ona görə ki,

- son hədd gəliri əyrisi tələb əyrisi ilə üst-üstə düşür
- son hədd gəliri şaqulidir
- tələb əyrisi üfüqidir
- son hədd xərcləri əyrisinin mövcud olmaması
- tələb əyrisi şaqulidir

501 Mənəfəti maksimumlaşdıran rəqabət qabiliyyətli firma qısamüddətli dövrdə istehsalı davam etdirməyəcək, əgər:

- məhsulun qiyməti orta xərclərdən aşağı olarsa
- məhsulun qiyməti orta dəyişən xərclər minimumundan aşağı olarsa
- orta sabit xərclər məhsulun qiymətindən yüksək olarsa
- orta dəyişən və orta sabit xərclər bərabər olarsa
- məhsulun qiyməti son hədd xərclərindən aşağı olarsa

502 Nəşriyyat iqtisadi nəzəriyyə üzrə dərslük buraxmağı planlaşdırır. Kitabların istehsalı üçün orta xərclər $8+8000 \cdot Q$ təşkil edir, Q - il ərzində buraxılmış kitabların miqdarıdır. Kitabın planlaşdırılan qiyməti 16 manatdır. Firmanın zərərsiz işləməsi səviyyəsinə uyğun olan illik tiraj hansıdır?

- 1500
- 500
- 1600
- 1000
- 800

503 əgər əmtənin qiyməti onun istehsalına çəkilən orta xərcləri ödəmək üçün kifayət deyilsə, firma:

- istehsalı dayandırmalı

- yeni texnologiyaya keçməli
- qiymətin son hədd xərclərinə bərabər və orta dəyişən xərclərdən çox olduğu səviyyədə istehsalı davam etdirməli
- əmtənin qiymətini artırmalı
- qiymət bütün orta xərcləri örtənəcən istehsalı davam etdirməli

504 Təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən firma üçün səciyyəvidir:

- firma sahə bazarının az bir hissəsinə nəzarət edir
- firma iqtisadi mənfəət əldə edə bilmir
- onun məhsuluna tələb mütləq elastiklidir
- doğru cavab yoxdur
- bütün firmalar rəqabətin eyni metodunu istifadə edir

505 Təkmil rəqabətli firmanın təklif əyrisi qısamüddətli dövrdə ibarətdir:

- orta dəyişən xərclər əyrisindən yuxarıda yerləşən son hədd xərcləri əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta xərclər əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta dəyişən xərclər əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisinin azalan hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisinin artan hissəsidir

506 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- Təkmil rəqabət şəraitində ayrılıqda götürülmüş alıcı tələbə təsir etmir
- Təkmil rəqabətli sahədə əmtəə nişanları olur
- Təkmil rəqabət şəraitində ayrılıqda götürülmüş istehsalçı təklifə təsir edə bilər
- təkmil rəqabətli sahələr müasir iqtisadiyyatda geniş yayılmışdır
- Sahəyə eyni cür resurslardan istifadə edən firmalar daxildir

507 Məhsulun bazar qiyməti azalarsa, təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən firma

- Öz məhsulunun təklifini artırır
- daha aşağı səviyyədə son hədd gəliri əldə edir
- daha çox həcmdə məhsul satar
- öz məhsulunda qiymətin dəyişməz qalmasına çalışır
- bazar qiymətindən yüksək qiymətə satış həyata keçirər

508 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Təkmil rəqabət istehsal səmərəliliyini təmin edir
- Son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda təkmil rəqabətli firma mənfəətini maksimallaşdırır
- Təkmil rəqabət şəraitində resurslar səmərəli bölünür
- Təkmil rəqabətli firmanın orta gəliri onun son hədd gəliri ilə üst-üstə düşür
- Təkmil rəqabətli sahənin firmaları uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə etmirlər

509 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Təkmil rəqabətli sahədə iqtisadi mənfəət yalnız qısamüddətli dövrdə ola bilər
- Təkmil rəqabətli firmanın son hədd gəliri onun məhsulunun qiymətinə bərabərdir
- Təkmil rəqabətli firma öz məhsuluna qiymət müəyyənləşdirə bilməz
- Təkmil rəqabət tam məşğulluğu təmin etmir
- Təkmil rəqabətli firmanın mənfəətinin kəmiyyəti istehsal həcmindən asılı deyil

510 Təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi hansı görünüşdə olur?

- mənfi meyilli
- şaquli xətt
- müsbət meyilli
- qırıq xətt
- üfüqi xətt

511 İstehsal səmərəliliyi təxmin edir:

- cəmiyyətin resursları ehtə bölünüb ki, hansı ki, ictimai tələbatların ödənilməsini maksimallaşdırır
- bütün firmalar tarazılı vəziyyətdə olur
- cəmiyyət üçün zəruri olan hər bir əmtəə ən bahalı üsulla istehsal olunur
- alıcıların bütün tələbatları ən yaxşı halda ödənilir
- bütün firmalar iqtisadi mənfəət alır

512 Təkmil rəqabətli firma üçün qısamüddətli dövrdə əmtəənin qiyməti bərabərdir:

- son hədd gəlirinə və orta gəlirə
- son hədd xərclərinə
- orta xərclərə
- sabit xərclər
- orta xərclər + iqtisadi mənfəət

513 Təkmil rəqabətli sahədə tarazlıq qərarlaşır, əgər:

- firmanın son hədd gəliri orta gəlirdən yüksək olarsa
- firma iqtisadi mənfəət əldə edərsə
- qiymət minimal orta xərclər səviyyəsində olarsa
- orta xərclər son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- orta xərclər son hədd xərclərindən yüksək olarsa

514 Dəyişən orta xərclər əyrisinin ən aşağısında yerləşən nöqtə adlanır:

- firmanın bağlanması nöqtəsi
- qısamüddətli dövrdə firmanın tarazlıq nöqtəsi
- uzunmüddətli dövrdə firmanın tarazlıq nöqtəsi
- düzgün cavab yoxdur
- zərərsizlik nöqtəsi

515 Qısamüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarı üçün doğrudur.

- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmir
- bazar qiymətinin dəyişməsi ilə firmalar istehsalın həcmi dəyişirlər
- bazar tələbinin kəmiyyəti sabitdər və qiymətdən asılı deyil
- tələbdən heç bir dəyişiklik mümkün deyil
- tələbin qiymətə görə elastikliyi sifira bərabərdir.

516 Bazar qiyməti ilə məhsul satışından əldə olunan pulla onun istehsalına çəkilən son hədd xərclərinin məbləği arasındı fərq:

- iqtisadi mənfəətdir
- sabit xərclərdir
- mühasibət mənfəətdir
- istehsalçının əlavə gəliridir
- dəyişən xərclərdir

517 Buraxılan məhsulun miqdarı və dəyişən istehsal amilinin miqdarının eyni səviyyədə mənfəət gətirən bütün mümkün kombinasiyalarını göstərən xətt adlanır:

- izokosta
- izoprofita
- izokvanta
- fərqsizlik əyrisi
- büdcə xətti

518 Firma mənfəəti maksimallaşdırır, əgər:

- istehsal amilinin yaratdığı son hədd məhsulunun dəyəri həmin istehsal amilinin qiymətindən yüksəkdirsə
- istehsal amilinin yaratdığı son hədd məhsulunun dəyəri həmin istehsal amilinin qiymətindən aşağıdırsa
- istehsal amilinin yaratdığı son hədd məhsulunun dəyəri həmin istehsal amilinin qiymətinə bərabədirsə
- son hədd gəliri son hədd xərclərindən aşağıdırsa
- son hədd gəliri son hədd xərclərindən yüksəkdirsə

519 Təkmil rəqabətli sahənin tələb əyrisi necə olur?

- şaquli xətt
- mənfə mailliyə malikdir
- üfüqi xətt
- doğru cavab yoxdur
- müsbət mailliyə malikdir

520 Orta mənfəət bərabərdir:

- ümumi gəlir və ümumi xərclərin cəminə
- orta xərclər ilə istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyətinin hasilinə
- orta və son hədd mənfəətin cəminə
- orta gəlirlə orta xərclərin fərqinə
- istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyəti ilə orta mənfəətin hasilinə

521 Təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına nə aid deyil?

- Ona bazar qeyri-müəyyənliyi və risk xasdır
- İnhisarların yaranma tendensiyasını doğurur
- İnsanlar arasında əmlak qeyri-bərabərliyinin təzahürünə aparır
- Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına aiddir
- Məhsulun differensiasiyasını nəzərdə tutmur

522 əgər əmtəənin qiyməti orta dəyişən xərclərdən aşağı olarsa mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün firma nə etməlidir?

- həmin əmtəənin istehsalını dayandırmaqlı
- həmin əmtəənin istehsalını azaltmaqlı
- həmin əmtəənin istehsalını artırmaqlı
- düzgün cavab yoxdur
- həmin əmtəənin istehsalını olduğu kimi saxlamaqlı

523 əsas kapitəla aid deyildir:

- yanacaq
- qurğular
- istehsalat binaları

- bütün sadalananlar aiddir
- avadanlıqlar

524 Dövriyyə kapitalına aid deyildir:

- materiallar
- qeyri-istehsal binaları
- xammal
- bütün sadalananlar aiddir
- iş qüvvəsi

525 İnvestisiyaların belə təsnifatı mövcud deyildir:

- istehsal xərcləri quruluşuna görə
- sahə quruluşuna görə
- təkrar istehsal quruluşuna görə
- bütün sadalanan təsnifatlar mövcuddur
- ərazi quruluşuna görə

526 İnvestisiyaların ödənmə (geri qayıtma) müddətini hesablamaq üçün investisiya məbləğini bölmək lazımdır:

- illik amortizasiya
- fiziki aşınma məbləğinə
- mənəvi aşınma məbləğinə
- illik mənfəətə
- illik amortizasiya + illik mənfəət

527 Hərəkətin birinci mərhələsində kapital funksional formasına görə hansı kapitala çevrilir:

- məhsuldar kapital üsürlərinə
- əmtəə kapitalına
- dövriyyə kapitalına
- pul kapitalına
- əmtəə və pul kapitalına

528 Amortizasiyanın sürətləndirilməsinin məqsədi deyildir:

- avadanlığın mənəvi aşınma riskinin azaldılması
- vergi qoyulan mənfəətin azaldılması
- məhsulun reallaşdırılmasının sürətləndirilməsi
- sadalananlardan heç biri
- özünümaliyyələşdirmə resurslarının yaradılması

529 Marks nəyi fiktiv kapital hesab edirdi?

- qiymətli kağızları
- dövriyyə kapitalı
- əsas kapitalı
- iqtisadi mənfəət
- amortizasiya fondu

530 əsas kapitalın dövriyyəsinə aid olmayanı göstərin:

- mənəvi aşınma
- diskontlaşdırma

- investisiya
- amortizasiya
- fiziki aşınma

531 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Əmək haqqının ödənilməsinə xərclər dövriyyə kapitalına aiddir
- Kapitalın aşınmasının iki növü fərqləndirilir – fiziki və mənəvi
- Kapitalın kəmiyyəti onun elementlərinin müəyyən zaman dövrü üçün dəyər qiymətləndirilməsidir
- Texnoloji strukturuna görə investisiyalar fəal və passivlərə bölünürlər.
- xammal və materiallar əsas kapitala aiddirlər

532 Kapitalın hərəkətinin hansı mərhələləri tədavül sahəsində gedir?

- bütün mərhələləri
- II və III
- I və II
- kapitalın hərəkətinin heç bir mərhələsi tədavül sahəsində getmir
- I və III

533 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Kapitalın hərəkəti üç mərhələdə baş verir
- Kapital dövriyyəsi fasiləsiz təkrarlanan proses kimi nəzərdən keçirilən kapital dövrəsidir
- Kapitalın hərəkətinin ikinci mərhələsi istehsal sahəsində baş verir
- Kapitalın hərəkəti əmtəə formasından başlayır
- Sənaye kapitalının üç funksional forması mövcuddur

534 İldə 8% gəlir gətirən qiymətli kağızlara nə qədər vəsait qoyulmalıdır ki, hər il 1000 manat gəlir götürmək olsun?

- 125000 manat
- 8000 manat
- 10000 manat
- 12500 manat
- 100000 manat

535 Aylıq amortizasiya ayırmaları 250 manat və gözlənilən illik gəlir 2000 manat olarsa, dəyəri 50000 manat olan avadanlığa qoyulan investisiyaların xərcini ödəmə müddəti nə qədər olar?

- 5 il
- 12 il
- 10 il
- 15 il
- 8 il

536 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- Cari və gələcək dəyərin faiz stavkası əsasında dəyişməsi avanslaşdırma adlanır
- Sənaye kapitalının üç funksional forması mövcuddur
- Fiziki aşınma nəticəsində avadanlığın dəyərdən düşməsi diskontlaşdırma adlanır
- Əmək predmetləri və iş qüvvəsi əsas kapitaldır
- Yeni, daha məhsuldar texnikanın meydana gəlməsi ilə avadanlığın qiymətdən düşməsi fond verimi adlanır

537 Doğru olmayanını göstərin:

- davranış nəzəriyyəsi firmanın çoxsaylı məqsədlərinin olması şərtindən çıxış edir.
- menecerial nəzəriyyə operativ nəzarətin mülkiyyətçi deyil peşəkar menecerlər tərəfindən həyata keçirilməsi şərtindən çıxış edir.
- ənənəvi nəzəriyyə firmanın mənfəəti maksimumlaşdırmağa can atdığı izah edir:
- menecerial nəzəriyyəyə görə menecerin məqsədi fərdi maraqları ümumi maraqlara uyğunlaşdırılmasından ibarətdir.
- artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi firmanın artımının iki əsas yolunu fərqləndirir.

538 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Bazar iqtisadiyyatında dövlət müəssisələri mövcud ola bilməz
- Firmanın tərkibində bir neçə müəssisə ola bilər
- Müasir firma adi çoxprofilli istehsalıdır
- Səhmdar cəmiyyətləri açıq və qapalı olur
- Müəssisələr mülkiyyət formasına görə fərqlənilir

539 Eyni sahibkara məxsus bir qrup hüquqi baxımdan müstəqil şirkət belə adlanır:

- kooperativ
- məhdud məsuliyyətli yoldaşlıq
- səhmdar cəmiyyəti
- konsorsium
- konqlomerat

540 Hansı firmalar sərt ixtisaslaşdırılmış məhsul buraxır?

- orta
- xüsusi
- dövlət
- iri
- xırda

541 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Bir qrup peşəkar tərəfindən təsərrüfat fəaliyyətinin idarə edilmə prinsipləri, metodları və formaları menecmentdir
- Tam və məhdud məsuliyyətli yoldaşlıqlar var.
- Firmalar bazar iqtisadiyyatının subyektləridir
- Firma fəaliyyətinin alıcı tələbinin öncədən öyrənilməsi və formalaşmasına əsaslanan təşkili sistemi marketing adlanır
- Bələdiyyə müəssisələri xüsusi mülkiyyətdə olan müəssisələrdir

542 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- Firmanın ali rəhbərliyinin əsas məqsədi onun fəaliyyətinin iqtisadi göstəricilərini yaxşılaşdırmaqdır
- Menecerlərin əsas məqsədi yüksək dividend əldə etməkdir
- Səhmdarların əsas məqsədi öz sosial statuslarını yüksəltməkdir
- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- İşçilərin əsas məqsədi firmanın nüfuzunu yüksəltməkdir

543 Hazır məhsul istehsal edən firmanın tikiş fabrikinə alması nəyə misaldır.

- daxili artım
- Üfüqi inteqrasiya
- əksmərkəzləşdirmə
- diversifikasiya

şaquli inteqrasiya

544 Firmanın fəaliyyətinin xarici mühitinə aid deyil:

- ekoloji vəziyyət
- içtimai fikir
- siyasi şərait
- sosial şərtlər
- firmanın işçilərinin mənəvi səviyyəsi

545 Qida məhsulları istehsal edən müəssisənin parfumeriya fabriki və məişət kimyası vasitələri istehsal edən müəssisə ilə birləşməsi nəyə aiddir:

- əksmərkəzləşdirmə
- Üfüqi inteqrasiya
- şaquli inteqrasiya
- diversifikasiya
- daxili artım

546 Menecer nəzəriyyəsinə əsaslanaraq firma satışın həcmi maksimumlaşdırmağa üstünlük verir:

- inhisarçılıq şəraitində
- uzunmüddətli dövrdə
- qısamüddətli dövrdə
- oliqopoliya şəraitində
- həmişə

547 Həcmi maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsində əsas problem budur:

- son hədd gəlirlərinin hesablanması
- son hədd xərclərinin hesablanması
- firma işçilərinin artırılması
- alıcı üstünlükveriminin hesablanması
- mənfəətin bölüşdürülməsi

548 Nə üçün menecerlər satışdan gəliri maksimumlaşdırmağa çalışırlar:

- bu onların qazancını, həmçinin statusunu artırır
- mənfəətin bölünməyən hissəsini artırmaq üçün
- firmanın öz resurslarını artırmaq üçün
- bu onlara alıcıların mənafeələrini nəzərə almağa imkan verir
- bu mülkiyyətçilərin maraqlarını daha dolğun ödəməyə imkan verir

549 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:

- üfüqi inteqrasiya
- daxili artım
- şaquli inteqrasiya
- əks-mərkəzləşdirmə
- diversifikasiya

550 Vahid texnoloji proseslə bağlı olmayan firmaların birləşməsi nəticəsində yaranır:

- monopsoniya
- kartel
- inhisar

- duopoliya
- konqlomerat

551 əgər firma mənfəəti deyil, satışdan gəliri maksimallaşdırarsa

- firmanın mənfəəti azalır
- firmanın mənfəəti maksimum səviyyədə qalar
- son hədd xərcləri dəyişilməz
- firma optimal fəaliyyət göstərir
- firmanın mənfəəti yüksəlir

552 Hansı iqtisadi konsepsiyaya görə bütün gəlirlərin, o jümlədən torpaq rentasının mənbəyi izafi dəyərdir?

- marcialist
- neoklassik
- marksist
- merkantilist
- keynsçi

553 Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır?

- bu amillərin hamısından
- borc faizi dərəcəsi
- rentanın həcmi
- sadalanan amillərin heç biri ilə
- torpağa tələb və təklif

554 Differensial renta I yaranmasına nə səbəb olur?

- Nəqliyyat magistralına yaxınlıq
- Torpaq sahəsinin yerləşmə yeri
- Torpağın münbitliyi
- Sadalananların hamısı differensial renta I yaranmasına səbəb olur
- Sahədə su mənbəyinin olması

555 Differensial renta II yaranmasına nə səbəb ola bilmir?

- Yaxınlıqda yeni satış bazarlarının meydana gəlməsi
- Kübrə verilməsi
- Meliorasiya işlərinin aparılması
- Sadalananların hamısı differensial renta II yaranmasına səbəb ola bilər
- Aqrotexniki tədbirlərin aparılması

556 Torpaq icarəçisi icarə müddətinin uzadılmasında maraqlıdır, əgər:

- torpaq təklifi artırsa
- differensial renta I varsa
- differensial renta II varsa
- sadalanan halların heç birində maraqlı deyil
- kənd təsərrüfatı məhsulunun qiyməti aşağı düşürsə

557 Mütləq torpaq rentası bərabərdir:

- istehsalın ictimai və fərdi qiyməti arasında fərqə
- qiymətlə orta istehsal xərcləri arasındakı fərqə

- qiymətlə ümumi istehsal xərcləri arasındakı fərqə
- ictimai və fərdi faydalılıq arasında fərqə
- izafi dəyər kütləsi ilə istehsalın fərdi qiyməti arasında fərqə

558 Differensial rentanın miqdarı nəyə bərabərdir?

- qiymətlə con hədd istehsal xərcləri arasındakı fərqə
- qiymətlə orta istehsal xərcləri arasındakı fərqə
- qiymətlə istehsal xərcləri arasındakı fərqə
- ictimai və fərdi faydalılıq arasındakı fərqə
- ictimai və fərdi istehsal qiymətləri arasındakı fərqə

559 Digər şərtlər eyni olduqda torpaq rentası artacaq, əgər:

- torpağın təklifi artarsa
- torpağa tələb artarsa
- torpağın qiyməti azalarsa
- torpağın təklifi azalarsa
- torpağa tələb azalarsa

560 Sənayeləşdirmə dövründə torpağın hansı xüsusiyyəti daha üstün olmuşdu:

- yerləşmə məkanı
- torpağın münbitliyi
- faydalı qazıntıların olması
- torpaq üzərində mülkiyyətin forması
- su mənbələrinə yaxınlığı

561 Torpağa tələb əyrisi:

- şaquli düz xətt formasında olur
- müsbət mailli olur
- mənfi mailliyə malik olur
- sınıq xətt formasında olur
- üfüqi düz xətt formasında olur

562 Rentanı təbii qüvvələrin bəxşişi hesab edirdilər:

- keynsçilər
- fiziokratlar
- merkantilistlər
- marcanalistlər
- marksistlər

563 Eyni keyfiyyətli bütün torpaq sahələri üçün torpaq rentası eynidirsə bu onu göstərir ki:

- differensial renta I mövcud deyil
- torpağa tələb təklifi üstələyir
- torpaq bazarında tarazlıqdır
- differensial renta II mövcud deyil
- mütləq renta mövcud deyil

564 Torpağın qiyməti

- faiz dərəcəsi ilə düzmütənasibdir
- rentanın miqdarından asılı deyil

- kapitallaşmış rentadan ibarətdir
- həmişə torpağın münbitliyindən asılıdır
- yalnız tələb və təkliflə müəyyənləşir

565 Nəyin əsasında pul qoymaq vasitəsi kimi, torpaq sahəsinin alınması haqqında qərar qəbul edilməlidir.

- torpaq rentasının kəmiyyətinin təhlili əsasında
- sahənin qiymətinin təhlili əsasında
- sahənin münbitliyinin öyrənilməsi əsasında
- doğru cavab yoxdur
- torpaq sahəsinin diskontlaşdırılmış dəyərinin hesablanması əsasında

566 Qısamüddətli dövrdə torpaq təklifi qrafiki belə olacaq:

- şaquli düz xətt
- müsbət maillikli əyri
- mənfi maillikli əyri
- belə qrafik qurmaq mümkün deyil
- üfüqi düz xətt

567 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Ayrıca işçinin əmək təklifi qrafiki üfüqi düz xətt şəklində olacaq
- Gəlir effekti əmək haqqı daha yüksək olduqda insanın azad vaxtı daha çox qiymətləndirməyə başlamasından ibarətdir
- Əvəzləmə effekti əmək haqqının artması şəraitində insanları daha çox işləməyə təhrik edir
- Əmək bazarında əməyə tələb əyrisi mənfi maillikli olur
- Təkmil rəqabət şəraitində ayrıca firma üçün əmək təklifi mütləq elastik olacaq

568 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Əməyin ən mühüm xüsusiyyəti onun əmək alətləri yaratmaq qabiliyyətidir
- İnsanın əməyi ictimaidir
- Təkmil rəqabət şəraitində istehsal amillərinə son hədd xərcləri istehsal amilinin qiymətinə bərabərdir
- K.Marks əmək haqqını izafi dəyər adlandırmışdı
- Əmək insanın məqsədyönlü fəaliyyətidir

569 Ayrılıqda götürülmüş resurs alıcısı üçün həmin resursun təklif qrafiki belə olacaq:

- üfüqi düz xətt
- müsbət maillikli əyri
- mənfi maillikli əyri
- parabola
- şaquli düz xətt

570 Ayrılıqda götürülmüş resurs satıcısı üçün onun resursuna tələb qrafiki belə olacaq:

- üfüqi düz xətt
- müsbət maillikli əyri
- mənfi maillikli əyri
- parabola
- şaquli düz xətt

571 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- əməyin qiyməti əməyə tələb əyrisi ilə əmək təklifi əyrisinin kəsişmə nöqtəsində aşkarlanır
- real əmək haqqı əldə olunmuş pula almaq mümkün olan əmtəə və xidmətlərin məcmusudur
- nominal əmək haqqı işçinin öz əməyi müqabilində aldığı məbləğdir
- hazırkı iqtisadiyyatda əmək haqqının səviyyəsinə həmkarlar ittifaqları xeyli təsir edirlər
- əməyə tələbin artması əmək haqqının səviyyəsini aşağı salır

572 Kobbə-Duqlas funksiyası elə vəziyyəti əks etdirir ki, bu zaman:

- istehsal amilləri nə qarşılıqlı əvəzlənən, nə də qarşılıqlı tamamlanandır
- istehsal amilləri həm qarşılıqlı tamamlanan, həm də qarşılıqlı əvəzlənəndir
- istehsal amilləri qarşılıqlı əvəzlənəndir, lakin qarşılıqlı tamamlanan deyil
- istehsal amilləri mütləq məhduddur
- istehsal amilləri qarşılıqlı tamamlanandır, lakin qarşılıqlı əvəzlənən deyil

573 Xətti funksiya elə vəziyyəti əks etdirir ki, bu zaman:

- istehsal amilləri nə qarşılıqlı əvəzlənən, nə də qarşılıqlı tamamlanandır
- istehsal amilləri həm qarşılıqlı tamamlanan, həm də qarşılıqlı əvəzlənəndir
- istehsal amilləri qarşılıqlı əvəzlənəndir, lakin qarşılıqlı tamamlanan deyil
- istehsal amilləri mütləq məhduddur
- istehsal amilləri qarşılıqlı tamamlanandır, lakin qarşılıqlı əvəzlənən deyil

574 Leontyev funksiyası elə vəziyyəti əks etdirir ki, bu zaman:

- istehsal amilləri nə qarşılıqlı əvəzlənən, nə də qarşılıqlı tamamlanandır
- istehsal amilləri həm qarşılıqlı tamamlanan, həm də qarşılıqlı əvəzlənəndir
- istehsal amilləri qarşılıqlı əvəzlənəndir, lakin qarşılıqlı tamamlanan deyil
- istehsal amilləri mütləq məhduddur
- istehsal amilləri qarşılıqlı tamamlanandır, lakin qarşılıqlı əvəzlənən deyil

575 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Hər hansı bir əmtəənin istehsalı üçün istehsal amillərindən istifadənin çoxlu variantları mövcuddur
- Əmək məhsuldarlığı hazırlanmış məhsulun həcmnin onun hazırlanmasına sərf olunmuş əməyə nisbətidir
- İstehsal amillərinin səciyyəvi xüsusiyyəti onların bir-birini əvəzləməsi və bir-birini tamamlamasıdır
- İstehsal funksiyası resurs xərci ilə məhsul buraxılışı arasında texnoloji asılılığı müəyyənləşdirir
- İstehsal amilləri bir-biri ilə heç cür bağlı deyillər

576 Hansı iqtisadi konsepsiyada informasiya və ekologiya amilləri istehsal amili kimi nəzərdən keçirilir?

- Fiziokratların nəzəriyyəsi
- Proletar siyasi iqtisadı
- Postsənaye cəmiyyəti nəzəriyyəsi
- Marjinalizm
- Klassik siyasi iqtisad

577 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İstehsal maddi nemətlərin hazırlanması prosesidir
- İstehsalın təşkili bütün istehsal amillərinin yekdil fəaliyyətini təmin edir
- Texnologiya əsas istehsal amilləri arasında qarşılıqlı əlaqəni ifadə edir
- İstehsal amillərinə qarşılıqlı əvəzlənmə xasdır
- İş qüvvəsi istehsalın əşyavi amilidir

578 Firma Kapital K və əməkdən L istifadə edir. Onların son hədd məhsulları: $MPK=10$, $MPL=16$. Ehtiyatların qiymətləri müvafiq olaraq $PK=3$, $PL=4$. Firma nə etməlidir?

- az əmək, həm də az kapital istifadə etməlidir.
- Çox kapital və az əmək istifadə etməlidir
- Çox əmək və az kapital istifadə etməlidir
- əmək haqqını artırmalıdır
- həm əmək, həm də kapitalı çox istifadə etməlidir.

579 Neft emalı zavodunun istehsal ehtiyatlarının tərkibindəki hansı dəyişiklik uzunmüddətli dövrə aiddir?

- bütün cavablar doğrudur
- zavodda üçüncü növbənin təşkil edilməsi
- əlavə neft emalın qurğusunun tikilməsi
- doğru cavab yoxdur
- əlavə 200 işçinin işə götürülməsi

580 əgər firma əmək bazarında monopsoniya olarsa, tarazlıq halında onun işçilərinin əmək haqqı:

- təkml rəqabət şəraitində əmək haqqının səviyyəsi ilə eynidir
- pul formasında əməyin son hədd məhsulundan çoxdur
- pul formasında əməyin son hədd məhsuluna bərabərdir
- doğru cavab yoxdur
- pul formasında əməyin son hədd məhsulundan aşağıdır

581 Rəqabətli bazarda əməyə tələb əyrisi hansı əyri ilə üst-istə düşür:

- əməyin son hədd xərcləri
- ümumi məhsul
- əməyin orta xərcləri
- doğru cavab yoxdur
- pul ifadəsində əməyin son hədd məhsulu

582 Həmkarlar təşkilatının fəaliyyətinin səmərəliliyi yüksək olar, əgər o;

- əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyə çalışmasalar
- sahibkarlara güzəştə gedərsə
- verilmiş peşə üzrə bütün işçiləri birləşdirərsə
- bütün göstərilənlər doğrudur
- öz üzvlərinin sayını məhdudlaşdırarsa

583 əgər istehsal amilinə firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişərsə buna səbəb:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- bu istehsal amilinin məhsuldarlığının yüksəlməsidir
- bu amill istehsal olunmuş məhsulun qiymətinin yüksəlməsidir
- bütün göstərilənlər doğru deyil
- əvəzləyici ehtiyatlar bazarlarının inhisarlaşdırılmasıdır

584 əmək bazarında iki tərəfli inhisar şəraitində əmək haqqının səviyyəsi o vaxt yüksək olur ki, bu zaman:

- firma üçün bir amilin başqası ilə əvəzlənməsi asandır
- istehsalı avtomatlaşdırmaq üçün firmanın imkanları aşağıdır

- işsizliyin səviyyəsi yüksəkdir
- doğru cavab yoxdur
- əməyin son hədd məhsulunun kəmiyyəti haqqında həmkarlar təşkilatı yaxşı məlumatlanmışdır

585 İstehsal amilinin son hədd gəliri müəyyən edir:

- bu amill istehsal olunmuş məhsullara tələbi
- İstehsal amilinin təklifini
- istehsal amilinə tələbi
- bütün göstərilənlər doğrudur
- istehsal xərclərini

586 İstehsal amilinin son hədd gəlirinin kəmiyyəti asılıdır:

- bütün yuxarıda göstərilənlərdən
- tətbiq olunan istehsal amilinin kəmiyyətindən və bu amilin son hədd məhsuldarlığının səviyyəsindən
- istehsal amilinin son hədd məhsuldarlığının səviyyəsindən və istehsal amili vasitəsi ilə istehsal olunmuş məhsulun qiymətindən
- doğru cavab yoxdur
- istehsal amilinin istehsal olunduğu bazar tipindən

587 Mənfəətini maksimumlaşdıran rəqabətli firma əlavə işçiləri yalnız o halda götürür ki, əgər:

- əməyin son hədd məhsulunun dəyəri əmək haqqı tarifini üstələyir
- son hədd məhsulunun dəyəri əmək haqqı tarifindən az olarsa
- ümumi mədaxil ümumi xərclərdən az olarsa
- son hədd məhsulun dəyəri artır
- əməyin son hədd məhsulunun dəyəri aşağı düşür

588 Aşağıdakılardan hansı əməyə tələbə təsir etmir?

- istehsalın digər amillərinə tələbdəki dəyişiklik
- istehsalın texnologiyasında dəyişiklik
- son məhsullara olan tələb
- bütün sadalananlar təsir edir
- inflyasiyadan asılı olaraq əməkhaqqı səviyyəsində dəyişiklik

589 K.Marksın tərifinə görə iş qüvvəsinin dəyəri müəyyən olunur:

- əmək məhsuldarlığı ilə
- sosial qüvvələrin nisbətilə
- iş qüvvəsinin son məhsuldarlığı ilə
- iş qüvvəsinə tələb və təklifin nisbətilə
- iş qüvvəsinin təkrar istehsalı üçün zəruri olan ictimai zəruri vaxtla

590 Hər resursun son hədd məhsulunun dəyəri hər resursun qiymətinə bərabər olduqda rəqabət qabiliyyətli firma:

- nə maksimum mənfəət əldə edir, nə də minimum məsrəflərə nail olur
- maksimum mənfəət götürür, lakin mütləq olaraq məhsulu minimum xərclərlə istehsal etmir
- məhsulu minimum xərclərlə istehsal edir, lakin mütləq olaraq maksimum mənfəət götürmür
- firmanın bağlanması nöqtəsində yerləşir
- minimum xərclər şəraitində maksimum mənfəət götürür

591 Resurslara tələb asılı olur:

- bütün bu cavablar düzdür
- əvəzedici resursların qiymətlərindən
- həmin resursların köməyi ilə istehsal olunan məhsulun qiymətindən
- bütün sadalanan cavablar səhfdir
- həmin resursun qiymətindən

592 əməyin qiyməti artır, əgər:

- mövcud əmək növü vasitəsilə istehsal edilən əmtəyə tələb azalacaqsa
- mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti düşəcəksə
- mövcud əməyin son hədd məhsulunun həcmi azalırsa
- mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti qalxacaqsa
- mövcud əmək vasitəsilə istehsal olunan əmtəyə tələb artacaqsa

593 əməyin ödənilməsinin son hədd xərcləri:

- bu əlavə işçinin cəlb edilməsində əməyə ümumi xərclərin artımıdır
- bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən sabit xərclərin artımıdır
- bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərin artımıdır
- bu ümumi və orta xərclər arasında fərkdir
- inhisarçı üçün mütləq qeyri-elastikdir

594 əgər əmtəyə tələb yüksək elastikliklə fərqlənirsə, həmin əmtəənin istehsalında istifadə edilən istehsal amillərinə tələbin elastikliyi necə olacaq:

- elastiklik 0-a bərabərdir
- yuxarı
- aşağı
- düzgün cavab yoxdur
- mənfi

595 Real əməkhaqqı səviyyəsindəki dəyişikliyi nominal əməkhaqqının aşağıdakılara nisbəti ilə müəyyən etmək olar:

- vergilərin səviyyəsinə
- mənfəət normasına
- əmtəə və xidmətlərin qiymətləri səviyyəsinə
- əmək məhsuldarlığına
- iş vaxtı müddətinə

596 əgər əmək bazarında ikitərəfli inhisar olarsa əməkhaqqı səviyyəsi nədən asılı olaraq müəyyən edilir:

- əməyin kəmiyyət və keyfiyyətindən asılı olaraq
- zəruri və izafə məhsulun nisbətindən asılı olaraq
- əməyə tələb və təklifdən asılı olaraq
- əmək məhsuldarlığından asılı olaraq
- sahibkarlar və həmkarlar təşkilatlarının güclərinin nisbətindən asılı olaraq

597 Hansı nəzəriyyəyə görə əməkhaqqının səviyyəsi yalnız əmək məhsuldarlığı deyil, sosial qüvvələrin nisbəti ilə də müəyyən olunur:

- əməkhaqqının sosial nəzəriyyəsi
- əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsi
- son hədd məhsuldarlığı nəzəriyyəsi

- davranış nəzəriyyəsi
- izafi dəyər nəzəriyyəsi

598 əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsinin əsası kimin fikrinə əsaslanır?

- K.Marksın
- M.C.Tuqan - Baranovskinin
- J.M.Keynsin
- A.Smit
- T.Maltusun

599 əməkhaqqı artdıqda gəlir effektinin təsiri nəticəsində:

- əməyə tələb azalır
- əməyin təklifi azalır
- əməyin təklifi artır
- heç nə dəyişmir
- əməyə tələb artır

600 əməkhaqqının artdığı halda əvəzləmə effektinin təsiri nəticəsində:

- əməyə tələb azalır
- əmək təklifi azalır
- əmək təklifi artır
- heç nə dəyişmir
- əməyə tələb artır

601 Amil gəlirinin kəmiyyəti asılıdır:

- bütün göstərilənlərdən
- istehsal amilinə tələbin kəmiyyətindən
- istehsal amilinin qiymətindən
- istehsal amilinə tələbin elastikliyindən
- bütün göstərilənlər doğru deyil

602 Rəqabətli bazarda əməyə tələb əyrisi hansı əyri ilə üst-istə düşür:

- əməyin son hədd xərcləri
- ümumi məhsul
- əməyin orta xərcləri
- doğru cavab yoxdur
- pul ifadəsində əməyin son hədd məhsulu

603 Bu səbəbdən təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişmə edə bilməz:

- ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə
- tamamlayıcı ehtiyatların qiyməti endikdə
- bu ehtiyatla istehsal olunmuş məhsulun qiyməti yüksəldikdə
- bütün göstərilən hallarda yerdəyişmə ola bilər
- əvəzləyici ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə

604 Firma əmtəə bazarında inhisarçı olub, əmək bazarında inhisarçı olmazsa, o;

- rəqabətli firmaya nisbətən daha az işçi götürər və daha az əmək haqqı verər
- rəqabətli firmaya nisbətən daha az işçi götürər və rəqabətli firmadakı qədər əmək haqqı verəcək
- rəqabətli firmaya nisbətən daha çox işçi işə götürər, lakin daha az əmək haqqı verəcək

- daha çox işçi götürər və təkmil rəqabət firmasındakı qədər əmək haqqı verir
 rəqabətli firmaya nisbətən daha az işçi götürər və daha yüksək əmək haqqı verir

605 əlavə dəyişən amil vahidindən alınan son hədd məhsulu müəyyən məqamdan sonra azalmağa başlayır . Bu ifadə adlanır:

- miqyasda qənaət qanunu
 azalan verim qanunu
 dəyər qanunu
 Pareto optimumu
 azalan son hədd faydalılığı qanunu

606 əgər istehsal amillərinin xərclənməsi 5%, məhsul buraxılışının həcmi isə 3% artmışdırsa, onda aşağıdakını görürük:

- mənfi miqyas effekti
 müsbət miqyas effekti
 Qiffen paradoksu
 əvəzləmə effekti
 neytral miqyas effekti

607 Düsturlardan hansı istehsal amilləri bazarında mənfəətin maksimallaşdırılması qaydasını əks etdirir.

- $MRP > MRC$
 $MRP = MRC$
 $MP = MC$
 $MP < MRC$
 $P < MC$

608 əgər istehsal amillərindən birinin qiymətinin qalxması nəticəsində digər istehsal amilinə tələb artırsa, deməli, burada aşağıdakı özünə yer almışdır:

- əvəzləmə effekti
 xərclərin minimallaşması
 istehsal amilləri bazarında müvazinət
 mənfəətin maksimallaşması
 məhsul istehsalı effekti

609 Muzdlu əmək formasının mövcudluq şərti aşağıdakıdır:

- əmək bazarında inhisarçılığın olmaması
 işçinin şəxsi azadlığı və onun özündə şəxsi istehsal vasitələrinin olmaması
 natural təsərrüfatçılıq formasının üstünlük təşkil etməsi
 əmək bazarında güclü həmkarlar ittifaqlarının mövcudluğu
 əməyə tələbin onun təklifini daim üstələməsi

610 Məşğulluğun artmasının əmək haqqının azalmasına aparması hansı nəzəriyyədə deyilir?

- Əmək haqqının sosial nəzəriyyəsi
 Tənzimlənən əmək haqqı nəzəriyyəsi
 Son hədd məhsuldarlıq nəzəriyyəsi
 Davranış nəzəriyyəsi
 İzafi dəyər nəzəriyyəsi

611 əmək bazarında monopsoniya olan firma:

- daha çox işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyindən yüksək əmək haqqı verəcək
- daha az işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyi qədər əmək haqqı verəcək
- daha çox işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyi qədər əmək haqqı verəcək
- daha çox işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyindən az əmək haqqı verəcək
- daha az işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyindən az əmək haqqı verəcək

612 Heç biri əmtənin bazar qiymətinə təsir edə bilməyən eyni məhsul istehsal edən çoxsaylı firmaların bazar quruluşu - bu:

- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət
- inhisar
- duopoliya
- təkml rəqabət

613 Hansı bazar quruluşunda firmalar sərbəst olaraq sahəyə daxil ola və oradan çıxı biləcək?

- təkml rəqabət
- oliqopoliya
- inhisar
- duopoliya
- inhisarçı rəqabət

614 Təkml rəqabət əlamətlərinə aid olmayanları göstərin:

- iştirakçıların çoxluğu
- rəqib tərəflərin hər birinin tələb, təklif və qiymət haqqında informasiya-siyalaşması
- hər bir rəqibin qərar qəbul etmək azadlığı
- qiymət ayrı-seçkiliyi
- istehsal resurslarının mobilliyi

615 Təkml rəqabətli firma mənfəəti maksimumlaşdırır, əgər:

- qiymət orta xərclərə bərabər olarsa
- firmanın təkml mühasibat mənfəəti deyil, iqtisadi mənfəəti də olarsa
- əmtənin qiyməti orta dəyişən xərclərə bərabər olarsa
- orta gəlir orta xərclərə bərabər olarsa
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olarsa

616 Aşağıdakı təriflərdən hansı daha çox normal mənfəət anlayışına uyğun gəlir?

- həmin sahədə firmanın qalması üçün zəruri olan minimum mənfəət
- sahədə tipik firmanın əldə etdiyi mənfəət
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olduqda firmanın əldə etdiyi mənfəət
- heç bir tərif
- işlərin normal aparılması şəraitində firmanın alacağı mənfəət

617 Təkml rəqabətli bazarda iqtisadi mənfəət:

- əgər son hədd gəliri son hədd xərclərindən çox olarsa ola bilər
- mühasibat mənfəəti ilə üst-üstə düşür
- uzunmüddətli dövr ərzində ola bilməz
- daima yeri var

əgər ümumi xərclər firmanın ümumi gəlirindən çox olarsa ola bilər

618 Bazarda təknil rəqabət şərtləri o vaxt yerinə yetirilir ki;

- firmalar müxtəlif əmtəələr istehsal edir
- istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə edə bilmir
- yuxarıda göstərilən bütün şərtlər yerinə yetirilməlidir
- firmalar bazar qiymətlərinə təsir göstərmir

619 Təknil rəqabət bazarında bazar tələbinin artması nəticəsində qiymətlər yüksəlsə:

- firmalar iqtisadi mənfəət ala bilmir
- bazara yeni firmaların axını nəzərə çarpır
- əmtəə qıtlığı yaranır
- doğru cavab yoxdur
- firmaların arasında rəqabət güclənir

620 əgər təknil rəqabəti bazarda bazar tələbinin artması nəticəsində əmtəənin qiyməti yüksəlsə, əmin olmaq olar ki:

- sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə qiymət ilkin səviyyəsinə enəcək
- təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının artması ilə nəticələncək
- təklifin artması nəticəsində qiymət ilkin səviyyəsinə qədər aşağı düşər
- doğru cavab yoxdur
- təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə nəticələncək

621 Sahə anlayışı dedikdə nə başa düşülür?

- qarşılıqlı əvəz olunan məhsullar istehsal edən müəssisələr qrupu
- qarşılıqlı tamamlayıcı məhsullar istehsal edən müəssisələr qrupu
- eyni ehtiyatlar dan istifadə edən firmalar qrupu
- ümumi təşkilatı xüsusiyyətlərlə səciyyələnən müəssisələr qrupu
- eyni texnologiyadan istifadə edən müəssisələr qrupu

622 əlavə əmtəə vahidinin satışından əldə olunmuş gəlir:

- orta gəlirdir
- maksimum gəlirdir
- minimum gəlirdir
- son hədd gəliridir
- ümumi gəlirdir

623 Firmanın ümumi gəliri ilə ümumi xərcləri arasındakı fərq:

- ümumi mənfəətdir
- son hədd gəliridir
- orta gəlirdir
- orta mənfəətdir
- orta xərclərdir

624 Firmanın orta gəliri ilə orta xərcləri arasındakı fərq:

- orta gəlirdir
- orta xərclərdir
- son hədd gəliridir

- orta mənfiyyətdir
- ümumi mənfiyyətdir

625 Təkmil rəqabətin üstünlüklərinə nə aid deyil?

- Özünütənzimləmə qabiliyyəti
- Resursların bölgüsünün səmərəliliyi təmin edilir
- İstehsal səmərəliliyi təmin edilir
- Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin üstünlüklərinə aiddir
- Sahibkar fəallığını inkişaf etdirir

626 Təkmil rəqabətin şərti deyil:

- əmtələrin differensiasiyası
- çoxlu miqdarda sərbəst istehlakçılar
- çoxlu miqdarda sərbəst istehsalçılar
- qiymətlərə təsir etmənin mümkünsüzlüyü
- sahəyə girişin və aradan çıxışın azadlığı

627 İnhisarın səciyyəvi xüsusiyyətlərinə aid deyildir?

- digər firmaların bazara girişinə mane olmaq imkanlarının olması
- istehsalın əksər hissəsinin bir firmada təmərküzləşməsi
- bazar qiymətinə təsir göstərmək imkanı
- bütün resursların tam mobilliyi
- inhisar mənfiyyətini mənimsəmək

628 Mütləq inhisar meydana gələ bilər, əgər:

- inhisarçı firmanın əmtəəsi böyük tələbə malikdirsə
- sadalanan hallardan heç birində
- inhisarçı firma tarazlı qiymətdən aşağı xərclərlə istehsal etirsə
- inhisarın buraxdığı əmtəənin əvəzediciləri yoxdursa
- bazarda həcminə görə böyük inhisar firması fəaliyyət göstərirsə

629 Təkmil rəqabət üçün sadalananlardan nə səciyyəvi deyildir?

- istehsal körtəbiiliyi, təsərrüfat riski
- yüksək keyfiyyətli məhsul istehsalına nail olunur
- cəmiyyətin təbəqələşməsinin qarşısını alır
- zəif istehsalçılar bazardan sıxışdırılıb çıxarırlar
- istehsalın qənaətli texnologiyaları istifadə olunur

630 Hansı rəqabətin növü deyildir?

- funksional
- sahədaxili
- firmalararası
- sahəarası
- firmadaxili

631 İnhisar şəraitində qiymətlərin artması bu səbəbdən saxlanılır:

- resurslara qiymətlərin artması
- alıcılıq qəbiliyyətinin məhdudluğu
- əmtələrin defisiti

- inhisar şəraitində qiymətlərin artması heç nə ilə məhdudlanmamışdır
- qiymət diskriminasiyası

632 Antiinhisar qanunvericiliyinin başlıca məqsədi:

- istehlakçıların hüquqlarını qorumaqdır
- büdcəyə vergi daxil olmalarını artırmaqdır
- bazarda rəqabət şərtlərini saxlamaqdır
- kiçik biznesə yardım etməkdir
- aşağı qiymətlərin təyin edilməsidir

633 Bazarda təkmil rəqabətin şərtləri o halda yerinə yetirilir ki, əgər:

- firmalar qiymətə təsir göstərirlər
- firmalar bazar qiymətinə təsir göstərmirlər
- istehlakçılar bazar haqqında natamam informasiyaya malik olurlar
- bütün sadalananların hamısının yeri var
- bazara yeni firmaların daxil olması üçün baryerlər mövcud olur

634 Antiinhisar tənzimlənməsinin belə tədbirlər qrupu mövcud deyil:

- inzibati-hüquqi
- iqtisadi
- inzibati-iqtisadi
- bütün sadalananlar mövcuddur
- qanunvericiliyi

635 İnhisarçı sahəyə digər firmaların girməsi yolundakı baryerlərə aid deyil:

- bu əmtəənin istehsalına müstəsna hüquqları firmaya verən patentlər
- nadir xammal resursuna sahib olmaq
- bu fəaliyyət növünü yalnız bir firma ya icazə verən dövlət lisenziyaları
- bütün sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün baryerdir
- firmanın istehsal etdiyi əmtəəyə tələbin yüksək elastikliyi

636 Natural inhisar formalarına aid deyildir:

- təsadüfi forma
- sabit forma
- təbii forma
- adı çəkilənlərdən heç biri
- ümumi forma

637 Bütün birləşmiş firmaların öz kommersiya və istehsal müstəqilliyini itirdiyi inhisar forması - bu:

- karteldir
- trestdir
- sindikatdır
- sadalananlardan heç bir
- konserndir

638 İstehsal kvotası uğrunda mübarizə inhisarın belə formaları üçün səciyyəvidir:

- kartel və trest
- trest və konsern
- sindikat və kartel

- A.Smit
- İ.Bentam

646 Deyilənlərdən hansı inhisarlarla rəqabət mübarizəsi aparmaq metodlarına aid deyil?

- Planlı şəkildə qiymətlərin aşağı salınması
- Rəqibləri xammal və material almaq imkanından məhrum etmək
- Rəqibləri hazır məhsullarını satmaq imkanından məhrum etmək
- Sadalananların hamısı aiddir
- Rəqibləri işçi götürmək imkanından məhrum etmək üçün həmkarlar ittifaqları ilə razılaşmaq

647 Yüksək inhisarçı mənfəət götürmək məqsədilə müvazinətli qiymətdən yuxarı və ya aşağı xüsusi bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi adlanır:

- alıcı qiyməti
- sövdələşmə qiyməti
- satıcı qiyməti
- sərbəst qiymət
- inhisarçı qiyməti

648 Rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına aid deyil:

- əmtəələrə satıxdan sonra xidmət
- əmtəənin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- əmtəənin istehlakçıya çatdırılması
- sadalananların hamısı qeyri-qiymət metodlarına aiddir
- dempinq qiymətlərinin tətbiqi

649 İnhisarın mənfə xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- məhsulun qiymətinin artırılması
- resur bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi
- xammalın qiymətinin aşağı salınması
- sadalananların hamısı inhisarların mənfə xüsusiyyətləridir.
- gəlirlərin qeyri-bərabərliyinin artması

650 Anti-inhisar Şerman qanunu harada və nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 1889-cu ildə Kanadada
- 1914-cü ildə ABŞ-da
- 1890-cı ildə ABŞ-da
- 1937-ci ildə Danimarkada
- 1935-ci ildə Belçikada

651 İnhisarın forması deyildir:

- sindikat
- konsern
- trest
- sadalananlardan heç biri
- səhmdar cəmiyyəti

652 Gəlir əldə etmək məqsədilə təsərrüfat fəaliyyətinə vəsait qoyulması belə adlanır:

- kapitalın dövranı
- amortizasiya

- kapitalın dövriyyəsi
- investisiya
- diskontlaşdırma

653 İnvestisiya – bu:

- əsas kapitalın yaradılması, genişləndirilməsi və texniki silahlandırılması üçün xərclər
- istehsal heyətinin əməyinin ödənilməsi xərcləri
- məhsul vahidinin istehsalı üçün xərclər
- istehsal vasitələrinin fiziki aşınması
- kapitalın dövriyyəsinin artırılması xərcləri

654 Fiziki aşınma nəticəsində avadanlıqların dəyərinin itirilməsi nə adlanır?

- investisiyalaşdırma
- fiziki aşınma
- mənəvi aşınma
- kapitalın dövriyyəsi
- diskontlaşdırma

655 Daha məhsuldar texnikanın meydana gəlməsi ilə əlaqədar avadanlıqların qiymətləndirilməsi nə adlanır?

- investisiyalaşdırma
- fiziki aşınma
- mənəvi aşınma
- kapitalın dövriyyəsi
- diskontlaşdırma

656 İnvestisiya resursları bunlardır:

- istehsalın təşkili üçün zəruri olan kapital elementləri (ünsürləri)
- maliyyə və insan resurslarının məcmusu
- investisiya şirkətlərinin vəsaiti
- müəssisənin nizamnamə kapitalı
- təkrar istehsal prosesində istifadə edilən iqtisadi resurslar

657 Kapitalın hərəkətinin III mərhələsi:

- P – Ə
- ...Ə1 – P1
- ... İ ...
- Ə- Ə1
- P – P1

658 Kapitalın hərəkətinin II mərhələsi:

- P – Ə
- Ə1 – P1
- ... İ ...
- Ə- Ə1
- P – P

659 Kapitalın dövriyyəsi - bu:

- sənaye kapitalının dövrünün daim təkrar olunması

- investisiya prosesi
- kapitalın pul formasında əmtəə formasına çevrilməsi
- pul kütləsinin dövranı
- əmtəənin reallaşdırılması və mənfəətin götürülməsi

660 Kapitalın dövriyyə sürəti - bu:

- kapitalın dövrünün həyata keçirildiyi vaxt
- kapitalın bir mərhələdən digərinə keçməsi sürəti
- müəyyən dövr ərzində kapitalın dövrünün sayı
- pulun dövriyyə sürəti
- müəssisənin başlanğıc kapitalının formalaşması üçün lazım olan vaxt

661 Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- amortizasiya
- maliyyələşmə
- investisiya
- avans edilmə
- diskontlaşdırma

662 İstifadə olunması prosesində fiziki aşınma nəticəsində öz dəyərini hissə-hissə məşsul üzərinə keçirən istehsal vasitələri nədir?

- dövriyyə kapitalı
- maliyyə kapitalı
- əsas kapital
- investisiya kapitalı
- nizamnamə kapitalı

663 Bir istehsal tsiklində öz dəyərini bütövlükdə hazır məhsul üzərinə keçirən istehsal vasitəsi necə adlanır?

- dövriyyə kapitalı
- maliyyə kapitalı
- əsas kapitalı
- investisiya kapitalı
- nizamnamə kapitalı

664 Avanslaşdırılmış kapitalın dəyəri üzrə artdığı və öz ilkin formasına qayıtdığı vaxta deyilir:

- kapitalın dövriyyə vaxtı
- kapital dövrü
- kapitalın dövriyyə sürəti
- kapitalın təkrar istehsal prosesi
- investisiya dövrü

665 Reyqanomika iqtisadi siyasəti hansı iqtisadi məktəbin ideyaları əsasında yaradılıb?

- marksist
- marjinalist
- monetarist
- merkantilist
- keynsçi

666 Dövlətin institusional siyasəti nəzərdə tutmur:

- makroiqtisadi stabilliyin təmin edilməsi
- ayrı-ayrı regionların iqtisadi inkişafındakı fərqlərin aradan qaldırılması
- ətraf mühitin mühafizə edilməsi
- bütün adları çəkilən məqsədlər nəzərə alınır
- yaxşı investisiya mühitinin yaradılması

667 Doğru olmayanını göstərin:

- dövlət cəmiyyətin iqtisadi və sosial inkişafı nəticəsində yaranır
- müxtəlif iqtisadi nəzəriyyələr dövlətin iqtisadiyyatda rolunu fərqli şəkildə müəyyənləşdirirlər
- dövlət cəmiyyətə kənardan zorla qəbul etdirilmiş qüvvədir
- bütün cavablar doğrudur
- dövlət öz fəaliyyətini onun formalaşdırdığı hökumət vasitəsi ilə həyata keçirir

668 Aşağıdakılardan düz olmayanını göstərin:

- rəqabətin qorunması dövlətin bazar iqtisadiyyatında ən mühüm funksiyasıdır
- dövlət tənzimlənməsinin neoliberal konsepsiyası keynsçi ilə müqayisədə daha səmərəlidir
- ekologiya ilə əlaqədar xarici effektlərin dövlət tənzimlənməsi müasir dünyada mühüm əhəmiyyətə malikdir
- bazar iqtisadiyyatında inhisarlaşma meyli mövcuddur
- dövlət büdcəsində gəlir və xərclərin uyğunlaşdırılması məsələsini dövlət həll etməlidir

669 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Dövlət millətin qalması və inkişafını təmin edən müəyyən funksiyaların yerinə yetirilməsinə tələbat nəticəsində yaranmışdır
- A.Smit hesab edirdi ki, dövlət iqtisadi proseslərə fəal müdaxilə etməlidir
- Dövlət cəmiyyətin iqtisadi və sosial inkişafının məhsuludur
- Dövlət öz fəaliyyətini özünün formalaşdırdığı hökumət vasitəsilə həyata keçirir
- Monetaristlər hesab edirlər ki, dövlət öz xərclərini məhdudlaşdırmalıdır

670 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İqtisadi tənzimləyicilər bazar iqtisadiyyatının təbiətinə ən çox uyğun gəlir
- Hüquqi tənzimləyicilər qanunvericilik bazasının yaradılmasına və qanunlara əməl olunması üzərində nəzarətə yönümlənir
- İnzibati tənzimləyicilər iqtisadi subyektlərin birbaşa dövlət orqanlarının qərarlarına tabe olması ilə bağlıdır
- Dolayısı ilə müdaxilə dövlətin müəyyən iqtisadi siyasət aparmasını nəzərdə tutur
- Dövlətin bazar iqtisadiyyatına birbaşa müdaxiləsi qeyri-mümkündür

671 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Hökumət asimmetrik informasiya şəraitində qərar qəbul etməyə məcburdur
- Lobbiliyin olması siyasi prosesi qeyri-təkmil edir
- Dövlətin bürokratik aparatının olması iqtisadiyyat sahəsində vaxtında qərarlar qəbul edilməsinə rəvac verir
- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- İctimai seçim nəzəriyyəsinə görə yalnız «bazarın iflası» deyil, həm də «dövlətin iflası» mövcuddur

672 Dövlətin sosial funksiyası nəzərdə tutmur:

- sosial sahənin genişləndirilməsini
- əhalinin sosial müdafiə olunan tərkib hissəsinin genişləndirilməsini
- iqtisad elminin sosial - institusional istiqamətinin prinsipləri əsasında iqtisadi siyasətin həyata keçirilməsini
- bütün yuxarıda sadalananlar nəzərə alınır

- sosial təminat xidmətlərinin keyfiyyət və kəmiyyətinin artırılmasını

673 Düzgün olmayanını göstərin:

- bazar iqtisadiyyatının dövlət tənzimlənməsinin funksiyalarından biri pul tədaviyünün tənzimlənməsidir
 dövlət antitsiklik siyasəti böhran zamanı tələb, investisiya və məşğulluğu stimullaşdırmaqla həyata keçirir
 dövlət gəlirinin yenidən bölgüsünü dövlət büdcəsi vasitəsi ilə həyata keçirir
 bazar iqtisadiyyatında dövlət tənzimlənməsinin funksiyalarından biri regional siyasətin həyata keçirilməsidir
 bazar iqtisadiyyatında dövlət mülkiyyətçi ola bilməz

674 İctima nemətlərin istehsalı bağlıdır:

- vergi və büdcə siyasəti ilə
 pul-kredit siyasəti ilə
 xarici iqtisadi siyasət ilə
 maliyyə siyasəti ilə
 gömrük və fiskal siyasəti ilə

675 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Xarici effektlərin tənzimlənməsini dövlət öz üzərinə götürür
 Dövlət informasiyanın asimmetrikliliyini əmtəə və xidmətlərin keyfiyyəti üzərində nəzarət vasitəsi ilə zəiflədə bilər
 Dövlət inhisarların yaranmasına həmişə və hər yerdə manne olmalıdır
 Dövlətin funksiyalarından biri gəlirlərin təkrar bölgüsüdür
 Dövlətin antitsiklik siyasəti iqtisadiyyatda tsiklik artıb-azalmaların yumşaldılmasına yönümlənir

676 Dövlətin bazar iqtisadiyyatını tənzimlənməsinin səmərəliliyini təmin edən tələblərə aid deyil:

- milli spesifikliyin nəzərə alınması
 bazar əlaqələrinin qırılmasına yol verməmək
 əsasən iqtisadi tənzimləmə metodlarının tətbiq edilməsi
 iqtisadiyyatda dövlət sektorunun olmaması
 dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin müsbət və mənfi nəticələri üzərində nəzarət

677 Müsbət xarici effekt zamanı:

- nemətlərin son hədd faydalılığı azalır
 nemətlərin son hədd faydalılığı yüksəlir
 nemətlərin ictimai faydalılığı dəyişmir
 nemətlərin fərdi son hədd faydalılığı onların ictimai son hədd faydalılığından yüksəkdir.
 nemətlərin fərdi son hədd faydalılığı onların ictimai son hədd faydalılığından aşağıdır

678 İqtisadi ehtiyatların üzərində mülkiyyət hüquqlarının sərbəst mübadiləsi, ilkin bölgüdə asılı olmayaraq, onların səmərəli bölgüsünü təmin edir. Bu maddə necə adlanır?

- Pareto optimumu
 Valras qanunu
 rifahın ikinci teoremi
 rifahın birinci teoremi
 Kouz teoremi

679 Mənfi xarici effektlərin tənzimlənməsi metodlarına aid deyil:

- təshih edilmiş vergilər
 bütün sadalananlar daxildir

- müəyyən nemətlərin istehsalının artırılmasına subsidiyalar
- zərərli maddələrin atılması lisenziyası
- xarici mühitin çirklənməsi standartları

680 Xarici effektlərin beynəlmilləşdirilməsinin institusional metodlarına aid deyil:

- bütün sadalananlar daxildir
- mülkiyyət hüquqlarının spesifikləşdirilməsi
- xarici mühitin çiçəklənməsi hüquqları bazarının yaradılması
- müəssisələrin birləşməsi
- mülkiyyət hüququnun məhkəmə vasitəsilə müdafiəsi

681 Kouz teoreminin reallaşması üçün bu şərtin olması vacib deyil:

- dövlət mülkiyyəti mövcud olmamalıdır
- mülkiyyət hüquqlarının mübadiləsinin transaksion xərcləri sıfıra yaxın olmalıdır
- mübadilə təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilməlidir
- mülkiyyət hüquqları dəqiq müəyyənləşdirilməlidir
- bütün sadalanan şərtlər mütləqdir

682 Pozisiyalı xarici effektlər, əlaqədardır:

- subyektlərin yarışlı fəaliyyətilə
- ictimai rifahın itirilməsilə
- ictimai rifahın yüksəlməsilə
- xarici effektlərin tənzimlənməsilə
- bazar informasiyasının assimetriyası ilə

683 Müsbət xarici effektlərin tənzimlənməsi yönəlidir:

- bütün sadalananlara nail olmaq
- istehlakı müsbət xarici effekt yaradan nemətlərin istehsalından iqtisadi mənfəətin əldə edilməsinin təmin edilməsinə
- cəmiyyətin mənəvi–etik dəyərlərinə uyğun nemətlərin istehlak quruluşunun təmin edilməsinə
- ictimai son hədd xərclərinin ictimai son hədd faydalarına bərabər olduğu həcmdə nemətlərin istehlak olunmasının təmin edilməsinə
- cəmiyyətin bütün üzvləri arasında müsbət effektin bərabər bölgüsünün təmin edilməsinə

684 İqtisadçılar ətraf mühitin çirkləndirilməsinə görə standartların tətbiqinə deyil, korrektə edici vergilərin tətbiq olunmasına üstünlük verirlər, çünki vergilər:

- çirkləndirməni tam aradan qaldırmağa imkan verirlər
- monitorinqə daha az xərc tələb olunur
- standartları hesablamaq çətindir
- yuxarıda sadalananların hamısı doğrudur
- daha ədalətli dirlər

685 İctimai nemətin optimal həcmi bunun köməkliyi ilə müəyyən etmək olar:

- ictimai rifahın funksiyası
- sahələrarası balans modeli
- gözlənilən faydalılığın funksiyası
- istehsal funksiyası
- ümumi tarazlığın Pareto - səmərəli modeli

686 Fərdin həqiqi üstünlükverilməni müəyyən etməyə imkan verən mexanizm adlanır.

- Klark vergisi
- korrektə edən vergi
- gözlənilən faydalılıq funksiyası
- ictimai rifahın funksiyası
- ictimai seçim

687 Xalis ictimai nemətə tələb müəyyən olunur:

- həmin nemətin istehlakçılarının kəmiyyətilə
- bütün istehlakçılar üçün bu nemətin fərdi son hədd faydalılıqlarının cəmi ilə
- onun istehsal məsrəflərilə
- bütün sadalananlarla
- istehlakçı üçün mövcud qiymətlər səviyyəsində onun son hədd faydalılıqlarının həcmi ilə

688 Qərar qəbul edilərkən çoxluq prinsipi istifadə edilərsə səmərəlilik təmin olunmur, çünki:

- səsvermə zamanı ən yaxşı variantı seçmək mümkün deyil
- bu, fərdi istəklərin xüsusiyyətlərini nəzərə almır
- səs verənlərin məsələ haqqında kifayət qədər məlumatları olmur
- bu prinsipi əməli şəkildə istifadə etmək düz deyil
- səsvermə zamanı səslərlə alver etmək mümkündür

689 Dövlətin istehsal etdiyi ictimai nemətlər vergilər vasitəsi ilə maliyyələşir, bu zaman onların istehsalının yüksək səmərəliliyinə nail olmaq mümkündür:

- vahid faiz dərəcəsi tətbiq etdikdə
- onları istehlakçılara pulsuz təqdim etdikdə
- istehlakçıların dairəsini məhdudlaşdırdıqda
- doğru cavab yoxdur
- differensiallaşdırılmış faiz dərəcəsi tətbiq etdikdə

690 Deyilənlərin hansı doğrudur?

- İctimai nemətlər istehlakdan çıxarıla bilən deyil
- İctimai nemətlər son hədd xərcləri sıfırdır
- İctimai nemətlər bütövlükdə bütün cəmiyyət üçün müsbət xarici effektlər doğururlar
- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Xalis ictimai nemətlər bölünməzdir

691 Lindal modeli və Tabu modeli əks etdirirlər:

- informasiyanın asimmetrikliliyini
- gəlirlərin cəmiyyətdə bölgüsünü
- ictimai nemətlərin verilməsini
- bazar qeyri-müəyyənliyi səviyyəsini
- xarici effektlərin olmasını

692 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Xalis ictimai nemət elə nemətdir ki, onu bütün vətəndaşlar, haqq ödəyib ödəməmələrindən asılı olmayaraq, kollektiv şəkildə istehlak edirlər
- Xalis ictimai nemətə tələb əyrisi bu nemətin əldə olan həcmnin hamısının son hədd faydalılığını əks etdirir
- Xalis ictimai nemət elə nemətdir ki, onun hər bir vahidi ayrıca qiymətə satıla bilər
- İctimai nemətlər istehsalı dövlət tərəfindən maliyyələşdirilməlidir
- «Biletsiz problemi» istehsalatda mənfə xarici effektlərlə bağlıdır

693 İctimai nemətlərin istehsalı üçün resursların səmərəli yerləşdirilməsi təmin olunur:

- fərdi seçimlə
- sadalananların heç biri ilə
- ictimai və fərdi seçimlə
- ictimai seçimlə
- bazar mexanizmi vasitəsilə

694 İctimai nemətlər istehsalının maliyyələşdirilməsi üsullarına aid deyil:

- bir-biri ilə bağlı satışlar
- səmt (əlavə) məhsullarının satışı
- istehlakçılara subsidiya verilməsi
- sadalananların hamısı aiddir
- istehsalçılara subsidiyaların verilməsi

695 İctimai nemətin bazar tələb əyrisi:

- xüsusi nemətin tələb əyrisindən fərqlənir
- hər nemət vahidinə bütün fərdlərin ödədiyi ümumi dəyəri göstərir
- hər bir mövcud qiymət səviyyəsində dövlət sektorunda istehsal edilmiş nemət vahidinin ümumi kəmiyyətini göstərir
- həmişə üfiqidir
- düzgün cavab yoxdur

696 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Dəqiqləşdirici vergi – mənfi xarici effekt verən iqtisadi nemətlərin buraxılmasına vergidir
- Xarici effektlər yalnız istehsalatda meydana gələ bilər
- Dəqiqləşdirici subsidiyalar – müsbət xarici effekt verən iqtisadi nemətlərin istehsalçıları və istehlakçılarına subsidiyalardır
- Dəqiqləşdirici vergilər və subsidiyalar sosial səmərəliliyi təmin etmək məqsədilə istifadə olunurlar
- R.Kouz göstərir ki, xarici effektlərin neytrallaşdırılması üçün heç də həmişə dövlətin müdaxiləsi vacib deyil

697 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- Mənfi xarici effekt bir iqtisadi subyektin fəaliyyəti digər iqtisadi subyektləri xərcə saldığı halda yaranır
- Mənfi xarici effektlər zamanı nemətlərin bu effekti doğuran həddindən artıq istehsalı özünə yer alır
- Müsbət xarici effekt bir iqtisadi subyektin fəaliyyəti digər iqtisadi subyektlərə xeyir verdiyi halda yaranır
- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Müsbət xarici effektlər zamanı nemətlərin bu effekti doğuran az istehsalı özünə yer alır

698 Riskə biganə olan şəxsin üstünlük verməsində ifadə olunan faydalılıq funksiyası necə olmalıdır:

- azalan əyri
- U şəkilli olmalıdır
- artan əyri
- müsbət meyilli düz xətt
- mənfi meyilli düz xətt

699 İnformasiyanın asimmetriklik dərəcəsini nə azalda bilməz:

- əmtələrin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılması
- əmtələrin alınmasının təkrarlanması
- istehlakçılar ittifaqının fəaliyyəti
- keyfiyyətə zəmanət verilməsi

- bazarda yüksək kefiyyətli əmtəələrin daha çox olması

700 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnformasiyanın asimmetrikliliyi iqtisadiyyatda çox vəziyyətlər üçün səciyyəvidir
 İnformasiyanın asimmetrikliliyi neqativ seçimə səbəb olur
 İnformasiyanın asimmetrikliliyi «limonlar bazarını» doğurur
 İnformasiyanın asimmetrikliliyi əmək bazarı üçün səciyyəvidir
 Məhsulun standartlaşdırılması informasiyanın asimmetrikliliyini azaltmağa kömək edir

701 2001-ci ildə iqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatı D.Stiqlitsə, D.Akerolofa və M.Spensə aşağıdakı problemin tədqiqinə görə verilmişdi.

- İnformasiyanın asimmetrikliliyi
 İctimai əmtəələrlə təminat
 Xarici effektlər
 İqtisadiyyatın dövlət tənzimləməsi
 Ümumi müvazinət

702 Bazar prinsiplərinə əsaslanmayan sığorta növünə aiddir:

- təqaüd sığortası, pensiya sığortası
 şəxsi riskin sığortalanması
 əmlak riskinin sığortalanması
 bütün sadalanan sığorta növləri bazar prinsiplərinə əsaslanır
 vətəndaşlıq məsuliyyətinin sığortalanması

703 Firmanın daxili risklərinə aid deyil:

- fərdi risklər
 prosessual-quruluş riski
 maddi-texniki risklər
 bütün yuxarıda sadalananlar riskə aiddir
 likvidlik riskləri

704 Gözlənilməz hallardan yaranan iş vaxtı itkiləri necə adlanır?

- maddi itkilər
 maliyyə itkiləri
 əmək itkiləri
 doğru cavab yoxdur
 vaxt itkiləri

705 Gözlənilən mənfəətdən artıq itkinin mümkünlüyü səciyyəvidir:

- belə itkilər qeyri-mümkündür
 risk əyrisi üzərində iflas riski zonası üçün
 risk əyrisi üzərində risksiz zona üçün
 risk əyrisi üzərində mümkün risk zonası üçün
 risk əyrisi üzərində kritik risk zonası üçün

706 Risk əyrisinin qurulmasının belə üsulu yoxdur:

- riyazi
 statistik
 bütün sadalanan metodlar mövcuddur

- analitik-hesablama
- ekspert

707 Bazar qeyri-müəyyənliklərinin nəticəsinə aid deyil:

- o, optimal qərar qəbul edilməsinə manne olur
- qərarlar qəbul edərkən iqtisadi subyektlər qeyri-bərabər şəraitdə olurlar
- o, əlavə transaksion xərclər yaranmasına səbəb olur
- bütün göstərilənlər aiddir
- gəlirlərin bölgüsündə qeyri-bərabərlik yaranır

708 Doğru olmayanı seçin:

- asimmetrik informasiya qiymət diskriminasiyası üçün şərait yaradır
- asimmetrik informasiya qiymət rəqabətinin səmərəliliyini azaldır
- asimmetrik informasiya yalnız alıcılara ziyan vurur
- asimmetrik informasiya neqativ seçimə səbəb olur
- asimmetrik informasiya məsuliyyətsizlik riskinin yaranması ehtimalını artırır

709 Risk şəraitində fəaliyyət göstərən rasional iqtisadi subyekt öz faydalılıq funksiyasının riyazi gözləmələrini maksimumlaşdırmağa çalışır . Bu müddəanı necə adlandırırlar:

- Pareto meyarı
- Kouz teoremi
- Kurno modeli
- Neyman - Morqenştern teoremi
- Valras qanunu

710 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Əlavə informasiyanın alınması riskin azaldılmasına rəvac verir
- Vançur müəssisələri yaratmaq yolu ilə riski lokallaşdırmaq olar
- Sığortalama riskdən tamamilə qaçmağa imkan verir
- İnsanlar riskə müxtəlif cür münasibət bəsləyirlər
- Risk statistik ehtimalın köməkliyi ilə qiymətləndirilə bilər

711 Mənəvi riski azaltmağa çalışan sığorta şirkəti nə etməməlidir?

- Müştəri seçimini daha diqqətlə aparmaq
- Yüksək risk qrupundan olan müştərilərlə müqavilə bağlamamaq
- Müştəriləri risk qruplarına bölmək
- Sığortanın qiymətini qaldırmaq
- Zərərin qismən ödənilməsini həyata keçirmək

712 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnformasiyanın asimmetrikliliyini azaldan bazar siqnalı firma nişanlı məhsulun buraxılmasıdır
- Tipik «limon bazarı» istifadədə olmuş maşınlar bazarıdır
- Qiymətin yüksək olması həmişə məhsulun yüksək keyfiyyətinə dəlalət edir
- İnformasiyanın asimmetrikliliyi təsərrüfat fəaliyyətinin riskini artırır
- Reklam heç də həmişə informasiyanın asimmetrikliliyinin azalmasına rəvac vermir

713 Bazar qeyri müəyyənliyi nədir?

- bazar subyektlərinin fəaliyyətində risklərin mövcudluğu
- əvvəlcədən bilinməsi və qiymətləndirilməsi çətin olan iqtisadi qərarların qəbul olunması şəraiti

- bazar iştirakçıları arasında informasiyanın qeyribərabər bölünməsi
- qərar qəbul edərkən itkilərin əmələ gəlməsi imkanları
- bir neçə alternativ variantlardan seçim edilməsi zərurəti

714 İnformasiyanın iqtisadi xassəsinə iid olmayan nədir?

- informasiyanın istehsalı adətən böyük xərclərlə əlaqədardır, təkrar istehsalı isə az
- alqı-satqı aktında informasiya onun sahibindən özgəninkiləşmir
- informasiya fiziki aşınmaya məruz qalmır, mənəvi azınmaya isə məruz qalır
- bütün göstərilənlər aiddir
- informasiya əldə edildikdə o fiziki cəhətdən yoxa çıxmır

715 əgər iqtisadi subyekt həmişə əldə olunmuş gəliri gözlənilmədən artıq qiymətləndirirsə bu:

- riskə qeyri-meyillilik
- riskə meyillilik
- riskə qarşı biganəlik
- riskin olmaması
- riskdən müdafiə

716 əgər iqtisadi subyekt gözlənilən gəliri əldə olandan üstün bilirsə, bu halda özünə yer alır:

- riskə meyilli olmamaq
- riskə meyillilik
- riskə etinasızlıq
- riskin olmaması
- riskdən qorunma

717 İqtisadiyyatda risk nədir?

- alternativ variantlar arasında seçim etmək
- iqtisadi qərar qəbul edərkən onların dəyişməsinə əvvəlcədən görməyin və qiymətləndirməyin çətin olması şəraiti
- bazar qeyri-müəyyənliyi şəraitində qərar qəbul etmək səbəbindən itkilərin yaranması qorxusu
- səmərəliyə nail olmağın qeyri-mümkünlüyü
- qərar qəbuletmə prosesinin informasiya təminatı problemləri

718 Qərar qəbul edilməsi zamanı informasiyanın natamam olaması səbəbi deyil:

- informasiya itkilərinin qaçılmaz olması
- informasiyanın əlçatan olması
- informasiyanın işlənilib hazırlanması və qiymətləndirilməsindəki çətinliklər
- sadalananlardan heç biri
- informasiyanın əldə edilməsinin xərc tələb etməsi

719 İnformasiyanın asimmetrik olması nə adlanır:

- informasiyanın etibarsızlığı
- informasiyanın işlənməsi və təhlilində mürəkkəblilik
- bazar subyektləri arasında informasiyanın qeyri-bərabər bölünməsi
- dəqiq informasiyanın olmaması
- dəqiq informasiyanın formalaşmasında çətinlik

720 Asimmetrik informasiyadan doğuran, yüksək keyfiyyətli nemətlərin aşağı keyfiyyətləri ilə əvəz olunması prosesi necə adlanır?

- riskin diversifikasiyası
- qiymət diskriminasiyası
- neqativ seçim
- riskdən kənarlaşma
- riskin sığortalanması

721 Riskə görə məsuliyyəti üçüncü şəxslərin üstünə keçirmək yolu ilə riskin dərəcəsini azaltmaqdan ibarət olan, ehtimal olunan itkilərdən müdafiə üsulu necə adlanır:

- riskin diversifikasiyası
- riskin sığortalanması
- riskdən yayınma
- doğru cavab yoxdur
- neqativ seçim

722 Limonlar bazarı nədir?

- valyuta bazarı
- çoxlu sayda xarici effektlərlə səciyyələnən bazar
- kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı
- qeyri-tarazlı bazar
- yüksək dərəcədə asimmetriyalı informasiyalı bazar

723 Asimmetrik informasiya hesabına əlavə fayda əldə etməyə çalışan iqtisadi subyektlərin haqsız davranışı ilə əlaqədar risk nədir:

- məsuliyyətsizliyin riski
- ehtikarlıq riski
- xalis risk
- sadalananlardan heç biri
- mənəvi risk

724 Belə növ iqtisadi risk yoxdur:

- ticarət riski
- kommersiya riski
- istehsal riski
- bütün yuxarıda sadalananlar mövcuddur
- maliyyə riski

725 Riskin kompensasiyasına aid deyil:

- strateji planlaşdırma
- məqsədli marketinq
- ehtiyatlar sisteminin yaradılması
- bütün sadalananlar aiddir
- riskli layihələrdən imtina

726 Limonlar bazarı anlayışı kim tərəfindən elmi dövriyyəyə gətirilmişdir:

- L.Valrus
- D.Akerlof
- C.Rouls
- V.Samuelson
- V.Pareto

727 Bazar sövdələşməsi iştirakçılarının bir qisminin digər qisminə nisbətən daha çox informasiyaya malik olması vəziyyəti adlanır:

- riskə meyllilik
- bazar qeyri-müəyyənliyi
- riskə meyli olmamaq
- mənəvi risk
- informasiyanın asimmetrikliliyi